

CHAMBRE DES REPRESENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

SÉANCE PLÉNIÈRE

PLENUMVERGADERING

Mardi

08-10-2013

Après-midi

Dinsdag

08-10-2013

Namiddag

N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	Parti Socialiste
CD&V	Christen-Democratisch en Vlaams
MR	Mouvement réformateur
sp.a	socialistische partij anders
Ecolo-Groen!	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen!
Open Vld	Open Vlaamse Liberalen en Democraten
VB	Vlaams Belang
cdH	centre démocrate Humaniste
FDF	Fédéralistes démocrates francophones
LDD	Lijst Dedecker
INDEP-ONAFH	Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications :		Afkorting bij de nummering van de publicaties :	
DOC 53 0000/000	Document parlementaire de la 53 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 53 0000/000	Parlementair stuk van de 53 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
CRABV	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)	CRABV	Beknopt Verslag (blauwe kaft)
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
	(PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)		(PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (op beigegekleurd papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants	Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Commandes :	Bestellingen :
Place de la Nation 2	Natieplein 2
1008 Bruxelles	1008 Brussel
Tél. : 02/ 549 81 60	Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be	www.dekamer.be
e-mail : publications@lachambre.be	e-mail : publicaties@dekamer.be

SOMMAIRE

INHOUD

Excusés	1	Berichten van verhindering	1
Ouverture de la session ordinaire 2013-2014	2	Opening van de gewone zitting 2013-2014	2
Admission, vérification des pouvoirs et prestation de serment	2	Toelating, onderzoek van de geloofsbrieven en eedaflegging	2
Nomination du Bureau définitif	3	Benoeming van het Vast Bureau	3
<i>Nomination du président</i>	4	<i>Benoeming van de voorzitter</i>	4
<i>Orateur: André Frédéric</i> , président du groupe PS		<i>Spreker: André Frédéric</i> , voorzitter van de PS-fractie	
Constitution de la Chambre	4	Wettig- en voltalligverklaring van de Kamer	4
Allocution du président	5	Toespraak van de voorzitter	5
<i>Orateur: André Flahaut</i> , président		<i>Spreker: André Flahaut</i> , voorzitter	
Éloge funèbre – M. Patrick Moriau	7	Rouwhulde – de heer Patrick Moriau	7
<i>Orateurs: André Flahaut</i> , président, Elio Di Rupo , premier ministre		<i>Sprekers: André Flahaut</i> , voorzitter, Elio Di Rupo , eerste minister	
Éloge funèbre – M. Jean Pedé	11	Rouwhulde – de heer Jean Pedé	11
<i>Orateurs: André Flahaut</i> , président, Alexander De Croo , vice-premier ministre et ministre des Pensions		<i>Sprekers: André Flahaut</i> , voorzitter, Alexander De Croo , vice-eersteminister en minister van Pensioenen	
Éloge funèbre – M. Yves du Monceau de Bergendal	13	Rouwhulde – de heer Yves du Monceau de Bergendal	13
<i>Orateurs: André Flahaut</i> , président, Joëlle Milquet , vice-première ministre et ministre de l'Intérieur et de l'Égalité des chances		<i>Sprekers: André Flahaut</i> , voorzitter, Joëlle Milquet , vice-eersteminister en minister van Binnenlandse Zaken en Gelijke Kansen	
Adoption de l'ordre du jour	17	Goedkeuring van de agenda	17
Prise en considération	17	Inoverwegingneming	17
Demande d'urgence	17	Urgentieverzoek	17
<i>Orateur: Dirk Van der Maelen</i>		<i>Spreker: Dirk Van der Maelen</i>	
Renvoi en commission	18	Terugzending naar de commissie	18
<i>Orateur: Yvan Mayeur</i>		<i>Spreker: Yvan Mayeur</i>	
Constitution du Parlement de la Communauté germanophone	18	Wettig- en voltalligverklaring van het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap	18
Constitution du Parlement wallon	18	Wettig- en voltalligverklaring van het Waals Parlement	18
Constitution du Parlement flamand	18	Wettig- en voltalligverklaring van het Vlaams Parlement	19
Constitution du Parlement de la Communauté française	19	Wettig- en voltalligverklaring van het Parlement van de Franse Gemeenschap	19
PROJETS ET PROPOSITIONS	19	ONTWERPEN EN VOORSTELLEN	19
Ordre du jour	19	Agenda	19
<i>Orateur: Jan Jambon</i> , président du groupe N-VA		<i>Spreker: Jan Jambon</i> , voorzitter van de N-VA-fractie	

Proposition de loi concernant les dotations et indemnités octroyées à des membres de la Famille royale ainsi que la transparence du financement de la monarchie (2960/1-4)	19	Wetsvoorstel met betrekking tot de dotaties en de vergoedingen die worden toegekend aan leden van de Koninklijke Familie alsook de transparantie van de financiering van de monarchie (2960/1-4)	20
- Proposition de loi attribuant une dotation annuelle et viagère à Sa Majesté le Roi Albert II (2961/1-4)	20	- Wetsvoorstel houdende toekenning van een jaarlijkse en levenslange dotatie aan Zijne Majesteit Koning Albert II (2961/1-4)	20
- Proposition de loi supprimant les dotations allouées à certains membres de la famille royale (1124/1-2)	20	- Wetsvoorstel tot opheffing van de dotaties aan leden van de koninklijke familie (1124/1-2)	20
- Proposition de loi relative à la rémunération des membres de la Famille royale (1382/1-2)	20	- Wetsvoorstel wat de bezoldiging van de leden van de koninklijke familie betreft (1382/1-2)	20
<i>Discussion générale</i>	20	<i>Algemene bespreking</i>	20
<i>Orateurs:</i> Caroline Gennez , rapporteur, Theo Francken , Daniel Bacquelaine , président du groupe MR, Stefaan Van Hecke , président du groupe Ecolo-Groen, Barbara Pas , présidente du groupe VB, Catherine Fonck , présidente du groupe cdH, Yvan Mayeur , Jean Marie Dedecker , Muriel Gerkens , Luk Van Biesen , Jan Jambon , président du groupe N-VA, Christophe Lacroix		<i>Sprekers:</i> Caroline Gennez , rapporteur, Theo Francken , Daniel Bacquelaine , voorzitter van de MR-fractie, Stefaan Van Hecke , voorzitter van de Ecolo-Groen-fractie, Barbara Pas , voorzitter van de VB-fractie, Catherine Fonck , voorzitter van de cdH-fractie, Yvan Mayeur , Jean Marie Dedecker , Muriel Gerkens , Luk Van Biesen , Jan Jambon , voorzitter van de N-VA-fractie, Christophe Lacroix	
<i>Discussion des articles</i>	51	<i>Bespreking van de artikelen</i>	51
Projet de loi fixant la Liste Civile pour la durée du règne du Roi Philippe (2959/1-5)	53	Wetsontwerp houdende vaststelling van de Civiele Lijst voor de duur van de regering van Koning Filip (2959/1-5)	53
<i>Discussion générale</i>	53	<i>Algemene bespreking</i>	53
<i>Orateurs:</i> Theo Francken , Isabelle Emmery , Barbara Pas , présidente du groupe VB, Koen Geens , ministre des Finances, chargé de la Fonction publique		<i>Sprekers:</i> Theo Francken , Isabelle Emmery , Barbara Pas , voorzitter van de VB-fractie, Koen Geens , minister van Financiën, belast met Ambtenarenzaken	
<i>Discussion des articles</i>	58	<i>Bespreking van de artikelen</i>	58
Projet de loi portant sur la réforme du calcul des cotisations sociales pour les travailleurs indépendants (2938/1-3)	59	Wetsontwerp houdende hervorming van de berekening van de sociale bijdragen voor zelfstandigen (2938/1-3)	59
- Proposition de loi modifiant l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants, instaurant un système de calcul des cotisations sociales sur la base des revenus de l'année en cours (1763/1-2)	59	- Wetsvoorstel tot wijziging van koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen, teneinde een regeling in te stellen waarbij de sociale bijdragen worden berekend op grond van de inkomsten van het lopende jaar (1763/1-2)	59
- Proposition de loi modifiant l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants en vue de modifier la perception des cotisations sociales (2588/1-2)	59	- Wetsvoorstel tot aanpassing van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen tot wijziging van de inning van de sociale bijdragen (2588/1-2)	59
<i>Discussion générale</i>	59	<i>Algemene bespreking</i>	59
<i>Orateurs:</i> Valérie Warzée-Caverenne , rapporteur, Karel Uyttersprot , Isabelle Emmery , Muriel Gerkens , Sabine Laruelle , ministre des Classes moyennes, des PME, des Indépendants et de l'Agriculture		<i>Sprekers:</i> Valérie Warzée-Caverenne , rapporteur, Karel Uyttersprot , Isabelle Emmery , Muriel Gerkens , Sabine Laruelle , minister van Middenstand, Kmo's, Zelfstandigen en Landbouw	
<i>Discussion des articles</i>	65	<i>Bespreking van de artikelen</i>	65
Projet de loi concernant le statut social de certaines catégories de personnes qui exercent un mandat public (2930/1-2)	65	Wetsontwerp betreffende het sociaal statuut van bepaalde categorieën van personen die een publiek mandaat uitoefenen (2930/1-2)	65
<i>Discussion générale</i>	65	<i>Algemene bespreking</i>	65
<i>Orateur:</i> Karel Uyttersprot , rapporteur		<i>Spreker:</i> Karel Uyttersprot , rapporteur	
<i>Discussion des articles</i>	66	<i>Bespreking van de artikelen</i>	66

Projet de loi modifiant les dispositions du Code judiciaire relatives à la rectification d'erreurs matérielles ou à la réparation d'omissions dans les décisions judiciaires ainsi qu'à l'interprétation des décisions judiciaires (50/10-11)	67	Wetsontwerp tot wijziging van de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot de verbetering van materiële verschrijvingen of het herstel van omissies in rechterlijke beslissingen alsook de uitlegging van rechterlijke beslissingen (50/10-11)	67
<i>Discussion des articles</i>	67	<i>Bespreking van de artikelen</i>	67
Projet de loi modifiant la loi du 4 juillet 1956 relative à la protection des dénominations, signes et emblèmes de la Croix-Rouge en vue de sa mise en conformité avec le Protocole additionnel aux Conventions de Genève du 12 août 1949, relatif à l'adoption d'un signe distinctif additionnel (Protocole III) adopté à Genève le 8 décembre 2005 (2925/1-2)	67	Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 4 juli 1956 tot bescherming van de benaming "Rode-Kruis", van de tekens en emblemen van het Rode-Kruis met het oog op de overeenstemming ervan met het Aanvullend Protocol bij de Verdragen van Genève van 12 augustus 1949 betreffende de aanvaarding van een aanvullend onderscheidend embleem (Protocol III), aangenomen te Genève op 8 december 2005 (2925/1-2)	67
<i>Discussion générale</i>	67	<i>Algemene bespreking</i>	67
<i>Orateur: Stefaan Van Hecke, rapporteur</i>		<i>Spreker: Stefaan Van Hecke, rapporteur</i>	
<i>Discussion des articles</i>	68	<i>Bespreking van de artikelen</i>	68
Proposition de loi modifiant la législation en ce qui concerne le compte de qualité des avocats, des notaires et des huissiers de justice et la séparation de patrimoines (1661/1-6)	68	Wetsvoorstel tot wijziging van de wetgeving wat de kwaliteitsrekening van advocaten, notarissen en gerechtsdeurwaarders en de afscheiding van vermogens betreft (1661/1-6)	68
- Proposition de loi modifiant la loi hypothécaire du 16 décembre 1851 en ce qui concerne le compte de tiers (1764/1-2)	68	- Wetsvoorstel tot wijziging van de Hypotheekwet van 16 december 1851 wat de derdenrekening betreft (1764/1-2)	68
<i>Discussion générale</i>	68	<i>Algemene bespreking</i>	68
<i>Orateurs: Stefaan Van Hecke, rapporteur, Özlem Özen, Kristien Van Vaerenbergh</i>		<i>Sprekers: Stefaan Van Hecke, rapporteur, Özlem Özen, Kristien Van Vaerenbergh</i>	
<i>Discussion des articles</i>	70	<i>Bespreking van de artikelen</i>	70
Projet de loi modifiant le titre préliminaire du Code de procédure pénale en ce qui concerne les nullités (41/13-16)	71	Wetsontwerp tot wijziging van de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering wat betreft de nietigheden (41/13-16)	71
<i>Discussion des articles</i>	71	<i>Bespreking van de artikelen</i>	71
Ordre du jour	72	Agenda	72
Proposition de loi modifiant l'arrêté royal du 1er juin 1934 réglementant l'exercice de l'art dentaire en ce qui concerne la réglementation relative à l'accès aux cabinets dentaires (387/1-6)	72	Wetsvoorstel tot wijziging van het koninklijk besluit van 1 juni 1934 houdende reglement op de beoefening der tandheelkunde, inzake de reglementering van de toegang tot lokalen (387/1-6)	72
<i>Discussion générale</i>	72	<i>Algemene bespreking</i>	72
<i>Orateur: Franco Seminara, rapporteur</i>		<i>Spreker: Franco Seminara, rapporteur</i>	
<i>Discussion des articles</i>	72	<i>Bespreking van de artikelen</i>	72
ANNEXE		BIJLAGE	
<i>L'annexe est reprise dans une brochure séparée, portant le numéro CRIV 53 PLEN 159 annexe.</i>		<i>De bijlage is opgenomen in een aparte brochure met nummer CRIV 53 PLEN 159 bijlage.</i>	

SEANCE PLENIERE

du

MARDI 8 OCTOBRE 2013

Après-midi

PLENUMVERGADERING

van

DINSDAG 8 OKTOBER 2013

Namiddag

La séance est ouverte à 14.43 heures par M. André Flahaut, président sortant.

De vergadering wordt geopend om 14.43 uur en voorgezeten door de heer André Flahaut, uittredend voorzitter.

Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance:

Aanwezig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering:

Pieter De Crem, Didier Reynders, Alexander De Croo, Joëlle Milquet, Laurette Onkelinx, Sabine Laruelle, Melchior Wathelet, Servais Verherstraeten, Hendrik Bogaert

(MM. Peter Dedecker et Kristof Calvo, les deux plus jeunes membres, prennent place au bureau en qualité de secrétaires)

(De heren Peter Dedecker en Kristof Calvo, de jongste twee leden, nemen plaats aan het bureau als secretarissen)

Le **président**: La séance est ouverte.

De vergadering is geopend.

Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises sur le site web de la Chambre et insérées dans l'annexe du compte rendu intégral de cette séance.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. Zij worden op de website van de Kamer en in de bijlage bij het integraal verslag van deze vergadering opgenomen.

Excusés**Berichten van verhindering**

Philippe Blanchart, Guy D'Haeseleer, pour raisons de santé / wegens gezondheidsredenen;

Eva Brems, Tanguy Veys, pour devoirs de mandat / wegens ambtsplicht;

Denis Ducarme, en mission à l'étranger / met zending buitenslands;

François-Xavier de Donnea, Miranda Van Eetvelde, Christiane Vienne, UIP / IPU.

Maggie De Block est en réunion au Conseil européen des ministres de la Justice et de l'Intérieur à Luxembourg.

Maggie De Block, staatssecretaris voor Asiel en Migratie, Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding: Europese minister-raad Justitie en Binnenlandse Zaken (*Luxemburg*)

Chers collègues, avant toute chose, je crois que cette Chambre devrait se réjouir de manière appropriée de l'obtention par la Belgique d'un prix Nobel de physique. Je vous propose d'applaudir le professeur Englert, les chercheurs et l'équipe. (*Applaudissements nourris*)

Een Belg heeft de Nobelprijs voor de Natuurkunde gekregen. Ik stel voor professor François Englert een warm applaus te geven. (*Applaus op alle banken*)

01 Ouverture de la session ordinaire 2013-2014

01 Opening van de gewone zitting 2013-2014

Mesdames, messieurs, chers collègues, la Chambre se réunit aujourd'hui de plein droit, en vertu de l'article 44 de la Constitution.

Dames en heren, waarde collega's, de Kamer komt heden van rechtswege bijeen op grond van artikel 44 van de Grondwet.

Je déclare ouverte la session législative 2013-2014.

Ik verklaar de wetgevende zitting 2013-2014 voor geopend.

02 Admission, vérification des pouvoirs et prestation de serment**02** Toelating, onderzoek van de geloofsbrieven en eedaflegging

Nous devons procéder à l'admission et à la prestation de serment du suppléant appelé à siéger en remplacement de M. Stefaan De Clerck qui a démissionné aujourd'hui.

Wij moeten overgaan tot de toelating en eedaflegging van de opvolger die in aanmerking komt om de heer Stefaan De Clerck, die vandaag ontslag genomen heeft, te vervangen.

Le suppléant appelé à le remplacer est Mme Bercy Slegers, première suppléante.

De opvolger die hem zal vervangen is mevrouw Bercy Slegers, eerste opvolger.

Le 15 décembre 2011, cette dernière avait été admise à siéger en qualité de membre de la Chambre des représentants en remplacement de M. Hendrik Bogaert, membre du gouvernement fédéral, et pour la durée des fonctions de celui-ci.

Op 15 december 2011 werd zij toegelaten zitting te hebben in de hoedanigheid van lid van de Kamer van volksvertegenwoordigers ter vervanging van de heer Hendrik Bogaert, lid van de federale regering, voor de duur van zijn ambt.

En conséquence, il n'y a pas lieu de procéder à la vérification des pouvoirs de cette suppléante qui avait été admise à siéger en qualité de membre de la Chambre des représentants en remplacement d'un ministre ou d'un secrétaire d'État et pour la durée des fonctions de celui-ci.

Er dient diensgevolge niet overgegaan te worden tot het onderzoek van de geloofsbrieven van deze opvolger die werd toegelaten zitting te hebben in de hoedanigheid van lid van de Kamer van volksvertegenwoordigers ter vervanging van een minister of een staatssecretaris voor de duur van zijn ambt.

Je vous propose donc de passer à l'admission de ce membre.

Ik stel u dus voor tot de toelating over te gaan van dit lid.

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus wordt besloten.

Je rappelle les termes du serment: "Je jure d'observer la Constitution" "Ik zweer de Grondwet na te leven" "Ich schwöre die Verfassung zu befolgen".

Ik memoreer de bewoordingen van de eed: "Ik zweer de Grondwet na te leven" "Je jure d'observer la Constitution" "Ich schwöre die Verfassung zu befolgen".

Je prie Mme Bercy Slegers de prêter le serment constitutionnel.

Ik verzoek mevrouw Bercy Slegers de grondwettelijke eed af te leggen.

Mme Bercy Slegers prête le serment constitutionnel en néerlandais.

Mevrouw Bercy Slegers legt de grondwettelijke eed af in het Nederlands.

Mme Bercy Slegers fera partie du groupe linguistique néerlandais.

Mevrouw Bercy Slegers zal deel uitmaken van de Nederlandse taalgroep.

(Applaudissements)

(Applaus)

Nous devons procéder à l'admission et à la prestation de serment du suppléant appelé à siéger à son tour en remplacement de M. Hendrik Bogaert en application de l'article 1bis de la loi du 6 août 1931 établissant des incompatibilités et interdictions concernant les ministres, anciens ministres et ministres d'État, ainsi que les membres et anciens membres des Chambres législatives.

Wij moeten overgaan tot de toelating en eedaflegging van de opvolger die op zijn beurt in aanmerking komt om de heer Hendrik Bogaert te vervangen overeenkomstig artikel 1bis van de wet van 6 augustus 1931 houdende vaststelling van de onverenigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, gewezen ministers en ministers van Staat, alsmede de leden en gewezen leden van de Wetgevende Kamers.

Mme Gerda Mylle, première suppléante de la circonscription électorale de Flandre occidentale, accepte le mandat et remplacera M. Hendrik Bogaert pour la durée de ses fonctions.

Mevrouw Gerda Mylle, eerste opvolger voor de kieskring West-Vlaanderen, neemt het mandaat op en zal de heer Hendrik Bogaert vervangen voor de duur van zijn ambt.

Les pouvoirs de Mme Gerda Mylle ont été validés en notre séance du 6 juillet 2010.

De geloofsbrieven van mevrouw Gerda Mylle werden tijdens onze vergadering van 6 juli 2010 geldig verklaard.

Comme la vérification complémentaire, prévue par l'article 235 du Code électoral, ne porte que sur la conservation des conditions d'éligibilité, il apparaît que cette vérification n'a, au vu des pièces obtenues, qu'un caractère de pure formalité.

Daar het aanvullend onderzoek door artikel 235 van het Kieswetboek voorgeschreven, uitsluitend slaat op het behoud van de verkiesbaarheidsvereisten, gaat het, gelet op de verkregen stukken, in de huidige omstandigheden om een loutere formaliteit.

Je vous propose donc de passer à l'admission de ce membre.

Ik stel u dus voor tot de toelating over te gaan van dit lid.

Pas d'observation? *(Non)*

Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? *(Nee)*

Aldus wordt besloten.

Je rappelle les termes du serment: "Je jure d'observer la Constitution" "Ik zweer de Grondwet na te leven" "Ich schwöre die Verfassung zu befolgen".

Ik memoreer de bewoordingen van de eed: "Ik zweer de Grondwet na te leven" "Je jure d'observer la Constitution" "Ich schwöre die Verfassung zu befolgen".

Je prie Mme Gerda Mylle de prêter le serment constitutionnel.

Ik verzoek mevrouw Gerda Mylle de grondwettelijke eed af te leggen.

Mme Gerda Mylle prête le serment constitutionnel en néerlandais.

Mevrouw Gerda Mylle legt de grondwettelijke eed af in het Nederlands.

Mme Gerda Mylle fera partie du groupe linguistique néerlandais.

Mevrouw Gerda Mylle zal deel uitmaken van de Nederlandse taalgroep.

(Applaudissements)

(Applaus)

03 Nomination du Bureau définitif

03 Benoeming van het Vast Bureau

L'ordre du jour appelle la nomination du Bureau définitif.

Aan de orde is de benoeming van het vast Bureau.

Le Bureau sortant se compose de:

membres élus par l'assemblée:

- M. André Flahaut, président;
- M. Ben Weyts, premier vice-président;
- Mme Sonja Becq, deuxième vice-présidente;
- Mme Corinne De Permentier et MM. Jean-Marc Delizée et Siegfried Bracke, vice-présidents;
- MM. Dirk Van der Maelen, Filip De Man, Bart Somers et Wouter De Vriendt, secrétaires;

membres de droit:

- les anciens présidents de la Chambre,
- les présidents des groupes politiques.

Het aftredende Bureau is als volgt samengesteld:

leden verkozen door de vergadering:

- de heer André Flahaut, voorzitter;
- de heer Ben Weyts, eerste ondervoorzitter;
- mevrouw Sonja Becq, tweede ondervoorzitter;
- Mevrouw Corinne De Permentier en de heren Jean-Marc Delizée en Siegfried Bracke, ondervoorzitters;
- de heren Dirk Van der Maelen, Filip De Man, Bart Somers en Wouter De Vriendt, secretarissen;

leden van rechtswege:

- de gewezen voorzitters van de Kamer,
- de voorzitters van de fracties.

Nomination du président

Benoeming van de voorzitter

Nous passons à la nomination du président.

Wij gaan over tot de benoeming van de voorzitter.

Quelqu'un demande-t-il la parole?

Vraagt iemand het woord?

03.01 André Frédéric (PS): Monsieur le président, je voulais proposer à l'Assemblée de reconduire dans son ensemble le Bureau sortant, pour plus d'efficacité.

03.01 André Frédéric (PS): Om efficiënter te werken stel ik de Assemblée voor het aftredende Bureau opnieuw te verkiezen.

Le **président:** Vous avez entendu la proposition.

U heeft het voorstel gehoord.

Étant donné qu'il n'y a pas d'observation, je déclare le Bureau élu.

Aangezien er geen opmerkingen zijn, verklaar ik het Bureau verkozen.

En conséquence, je prie les secrétaires du Bureau définitif de prendre place au Bureau.

Bijgevolg verzoek ik de secretarissen van het vast Bureau plaats te willen nemen aan het Bureau.

(Applaudissements)

(Applaus)

04 Constitution de la Chambre

04 Wettig- en voltalligverklaring van de Kamer

La Chambre est constituée.

Il en sera donné connaissance au Roi, au Sénat et aux parlements de communauté et de région.

De Kamer is voor wettig en voltallig verklaard.

Daarvan zal worden kennisgegeven aan de Koning, aan de Senaat en aan de gemeenschaps- en gewestparlementen.

Die Kammer ist zusammengestellt.

Seine Majestät der König, der Senat sowie die Regional- und Gemeinschaftsparlamente werden hiervon in Kenntnis gesetzt werden.

05 Allocution du président

05 Toespraak van de voorzitter

Le **président**: Chers collègues, nous ouvrons ce mardi à la date prévue par la Constitution la dernière session d'une législature assez particulière, vous en conviendrez.

La session qui s'ouvre ce mardi s'achèvera avec la tenue des élections législatives le 25 mai prochain, soit dans quelques mois. C'est vous dire que nous entamons la dernière ligne droite de cette législature écourtée avec un programme particulièrement chargé et dans un contexte d'année électorale. Nous savons toutes et tous ce que cela impliquera sur le calendrier et le rythme de nos travaux. J'espère très sincèrement que cela n'aura pas trop d'impact négatif sur le climat de ceux-ci.

In dat verband – en dit komt zeker niet zo vaak voor – vatten wij onze werkzaamheden vanmiddag meteen aan met de bespreking van een reeks wetsontwerpen en -voorstellen die de onderscheiden commissies tijdens het reces hebben aangenomen.

Tijdens de huidige zitting zullen ook alle initiatieven die gedurende de zittingsperiode werden genomen, een beslag krijgen, waaronder de zesde staatshervorming, maar wij mogen niet al onze energie in die opdracht steken.

Nous devons adapter notre Règlement aux modifications légales et constitutionnelles intervenues – notamment en matière de déontologie, d'auditions, de ministres et de rapports d'initiative –, poursuivre la réflexion au sein d'une commission mixte Chambre-Sénat sur l'éventuelle circonscription fédérale et, enfin, réfléchir quant à l'organisation future de la Chambre et de ses relations avec le nouveau Sénat.

Tegelijk zullen wij de begrotingsmaatregelen en het economisch herstelplan bespreken, die de regering heeft aangekondigd, om aan de nieuwe Europese eisen te voldoen, wat eveneens binnen korte termijn moet gebeuren. Er moet nog een indrukwekkend aantal belangrijke wetsontwerpen en -voorstellen worden ingediend en aangenomen. Voor dat alles hebben wij nog maar zes maanden de tijd.

De **voorzitter**: Op deze tweede dinsdag van oktober, de door de Grondwet bepaalde datum, openen wij de laatste zitting van een – u zal het zeker met me eens zijn – nogal bijzondere zittingsperiode. De zitting die vandaag, op 8 oktober 2013, geopend wordt, zal, zoals u allen weet, eindigen met de parlementsverkiezingen van 25 mei volgend jaar, over enkele maanden al. Wij komen dus in de laatste rechte lijn van deze ingekorte zittingsperiode, met een zeer drukke agenda en in een verkiezingsjaar. Wij weten allemaal wat dat betekent voor onze agenda en ons werktempo, en ik hoop dat dat geen al te negatieve impact zal hebben op de sfeer waarin wij zullen werken.

À ce titre, une fois n'est pas coutume, nous commençons d'emblée cet après-midi par l'examen d'une série de projets et de propositions de loi qui ont été adoptés par les différentes commissions au cours de la période de vacances parlementaires.

Cette session verra également la concrétisation de toutes les initiatives prises au cours de la législature, dont la finalisation de la sixième réforme de l'État. Mais notre énergie ne pourra être monopolisée par cette seule tâche.

Wij moeten ook ons Reglement aanpassen aan de wettelijke en grondwettelijke wijzigingen, inzonderheid op het stuk van deontologie, het horen van ministers en initiatiefverslagen. Wij moeten ons, in een gemengde commissie van Kamer en Senaat, verder buigen over de eventuele invoering van een federale kieskring en wij moeten blijven nadenken over de toekomstige organisatie van de Kamer en de betrekkingen met de nieuwe Senaat.

En parallèle, nous serons confrontés à l'examen des mesures budgétaires et du plan de relance économique annoncé par le gouvernement, pour répondre aux nouvelles exigences européennes et dans des délais eux aussi raccourcis. Il y a aussi un nombre impressionnant de projets et de propositions de loi importants qui doivent encore être déposés et votés.

Il faut être conscient que nous ne disposons que de six mois ...

Je vous rappelle aussi – ce n'est peut-être pas inutile de le faire – que nous avons pris certaines dispositions concernant notre statut, conformément à la déclaration gouvernementale.

L'indemnité parlementaire de base a été diminuée de 5 % depuis le 1er janvier 2012. En plus, depuis cette même date, l'indemnité pour les membres qui exercent une fonction spéciale au Bureau de la Chambre ou au Collège des Questeurs a été diminuée de 20 % pour le président, de 15 % pour les vice-présidents et de 5 % pour les autres fonctions. Par ailleurs, nous avons diminué le nombre des questeurs de six à quatre. Enfin, nous avons revu le système de pension des parlementaires pour prévoir un passage du calcul de vingtièmes en trente-sixièmes et une augmentation de l'âge de la pension de 55 à 62 ans dès le 1er juin 2014.

De ophef die de voorbije weken in de media en in de politieke wereld is ontstaan, toont aan hoezeer onze voorbeeldfunctie als richtsnoer moet dienen bij het uitoefenen van onze opdracht.

Wij hebben beslist om de uittredingsvergoeding voor een Kamerlid dat vrijwillig opstapt om een functie in de privésector op te nemen, stop te zetten. Wij hebben een aantal bepalingen die al bestonden voor leden die vertrekken naar de openbare sector uitgebreid tot de privésector. Wij zullen nog verder moeten sleutelen aan de uittredingsvergoeding, met name in het geval een lid niet wordt herverkozen of niet meer opkomt voor de verkiezingen en dit uiteraard tegen het einde van de zittingsperiode 2014-2019.

Nous entamerons enfin une réflexion en profondeur sur l'organisation de la nouvelle Chambre. Nous devons trouver une solution qui allie la prise en compte de la fragilité du statut du parlementaire et celle de la crédibilité que nous devons à la Nation.

J'aime à le répéter, notre Assemblée doit apporter la preuve de sa capacité à exercer efficacement cette activité qui nous a été confiée par l'électeur. Pour ce, elle doit aussi disposer de moyens suffisants. C'est une question de qualité du travail parlementaire pour la qualité de la démocratie.

Nous n'avons pas de temps à perdre car nous devons montrer à nos concitoyens que nous sommes capables d'apporter des solutions aux nombreux problèmes auxquels notre société est confrontée, que nous sommes capables de relever

Ik breng tevens in herinnering dat wij maatregelen hebben genomen met betrekking tot ons statuut, conform de regeringsverklaring. De parlementaire basisvergoeding werd met 5 procent verminderd met ingang van 1 januari 2012. Sinds 1 januari 2012 zijn ook de vergoedingen voor het uitoefenen van bijzondere functies bij het Bureau van de Kamer of het College van quaestoren verlaagd, met 20 procent voor de Kamervoorzitter, met 15 procent voor de ondervoorzitters en met 5 procent voor de andere functies. Het aantal quaestoren werd teruggeschoefd van 6 tot 4. Ten slotte hebben wij ook de parlementaire pensioenregeling herzien: berekening in 36sten in plaats van in 20sten, verhoging van de pensioenleeftijd van 55 tot 62 jaar, met ingang van 1 juni 2014.

Par ailleurs, le battage politico-médiatique auquel nous assistons ces dernières semaines montre à quel point l'exemplarité demeure le critère essentiel qui doit diriger notre mission.

La décision a été prise de mettre un terme à l'octroi d'indemnité de départ lorsque ce départ est volontaire dans le chef du membre de la Chambre pour aller vers le privé. Nous avons ainsi étendu aux départs vers le secteur privé certaines dispositions existant déjà dans le cas de départ vers le secteur public. Il nous faudra encore prendre des initiatives visant les indemnités de sortie et notamment celles perçues en cas de non-réélection ou de non-présentation sur une liste, et cela, bien entendu, pour la fin de la législature 2014-2019.

Wij zullen ons ten slotte grondig bezinnen over de organisatie van de nieuwe Kamer. We moeten een oplossing vinden, rekening houdend met de onzekerheid van de status van parlamentslid én met de geloofwaardigheid die wij de Natie verschuldigd zijn.

Ik val misschien in herhaling, maar onze Assemblée moet bewijzen dat zij de taak die de kiezer ons heeft toevertrouwd, efficiënt kan uitvoeren. Te dien einde moet zij ook over de nodige middelen beschikken. Het gaat hier om de kwaliteit van het parlementaire werk, ten behoeve van de kwaliteit van de democratie.

We hebben geen tijd te verliezen; we moeten de bevolking tonen dat wij in staat zijn oplossingen aan te reiken voor de talrijke problemen waarmee onze

le défi immense qui reste à vaincre grâce à la qualité de notre travail législatif.

samenleving geconfronteerd wordt, dat wij in staat zijn de immense uitdagingen aan te gaan die ons nog wachten, dankzij de kwaliteit van ons wetgevend werk.

Kortom, ik blijf er permanent om bekommerd de kwaliteit van de debatten in de commissies en in de plenaire vergadering te waarborgen, met respect voor de oppositie en voor de meerderheid, en voor elk lid van onze assemblee, waarbij ik ook oog wil hebben voor de werkomstandigheden van ons personeel.

En un mot, mon souci permanent sera de continuer à garantir la qualité des débats en commissions et en séance plénière en respectant l'opposition, la majorité et chaque membre de notre Assemblée, tout en étant soucieux aussi des conditions de travail de notre personnel.

Le sprint final que nous lançons aujourd'hui sera, sans nul doute, parsemé d'obstacles. Mais je suis serein, car j'ai confiance en notre Assemblée et en vous tous qui la composez.

De eindsprint die wij thans inzetten, zal ongetwijfeld een hindernissenkoers worden. Maar ik zie dit met een gerust gemoed tegemoet, ik heb vertrouwen in onze Assemblee en in u allen, die er zitting in hebben. Laten we blijf geven van moed en zelfverloochening om onze taak tot een goed einde te brengen, en dan zal de burger-kiezer oordelen, te zijner tijd. We mogen ons niet verliezen in of in de val trappen van speculaties over de toekomst, die worden aangewakkerd door allerlei aankondigingseffecten in het luchtledige, even vluchtig als vergankelijk.

Je vous remercie de votre attention et de votre confiance. (*Applaudissements*)

Ik dank u voor uw vertrouwen, en ik reken op u. (*Applaus*)

06 Éloge funèbre – M. Patrick Moriau

06 Rouwhulde – de heer Patrick Moriau

Le **président** (devant l'assemblée debout)
De **voorzitter** (voor de staande vergadering)

Mesdames, messieurs, chers collègues, le 20 juillet dernier, la majorité d'entre nous avait la tête ailleurs. Ailleurs au sens propre car à l'horizon proche s'annonçait le temps des vacances. On parlait découverte. On parlait de sport, de nature, de famille. On pensait "enfin".

Op 20 juli jongstleden waren onze gedachten elders, toch bij de meesten onder ons. Elders in de letterlijke zin van het woord, want de vakantie stond voor de deur. Men zou nieuwe dingen gaan ontdekken, aan sport doen, de natuur intrekken, tijd doorbrengen met het gezin, kortom: eindelijk vakantie!

Nous avons travaillé plus et mieux que les autres années. La situation politique l'avait exigé. En point d'orgue de cette session parlementaire, la prestation de serment du roi Philippe dans cette salle et les fêtes populaires. Il faisait beau. Nous avons l'esprit libre et le cœur léger.

We hadden meer en harder gewerkt dan andere jaren, omdat de politieke situatie dat ook vereiste. Bovendien eindigde de zitting in schoonheid, met de eedaflegging van koning Filip in dit halfroond en het volksfeest. Het was mooi weer. Er zouden enkele kommerloze weken aanbreken.

Et puis vint la terrible nouvelle du décès de notre collègue Patrick Moriau. Certes, nous savions sa santé fragilisée mais l'on se veut pragmatique. On continue de croire en la volonté, en la force de caractère, en la science. Il est des lucidités sur lesquelles il est plus confortable de faire l'impasse.

En dan kregen we het tragische nieuws over de dood van onze collega Patrick Moriau. We wisten natuurlijk wel dat hij gezondheidsproblemen had, maar pragmatisch als we zijn bleven we erin geloven, en hopen dat hij het zou halen, dankzij zijn wilskracht, zijn vechtlust en de wetenschap. Soms ziet men de onontkoombare waarheid liever niet onder ogen...

Patrick heeft er tot op het einde in willen geloven, net zoals hij zijn hele leven lang in de strijd voor al zijn idealen is blijven geloven.

Le monde a besoin d'idéalistes. Sans eux, point de révolutions, point de découvertes, point d'avancements, point de rêves, point de combats. Ceux de Patrick Moriau furent ceux de la générosité. Cette générosité, il l'a exprimée sans réserve sur cette terre. À Chapelle-lez-Herlaimont, son ancrage local était sa source, sa fierté, son refuge, son mirador pour mieux analyser le monde qu'il vivait sans frontières.

Patrick était évidemment et naturellement hennuyer, wallon, certainement, mais aussi l'un des promoteurs parmi les plus convaincants d'une autre mondialisation. À chaque niveau de son action, il a tenté de concrétiser un plan plus juste pour la solidarité et son attention, notamment envers les personnes esseulées, n'a eu de cesse de le préoccuper.

Patrick was oprecht bekommerd om zijn medemens. Hij was een joviale man, een kleurige figuur met een kenmerkende rauwe stem, zowel in een vriendelijk gesprek als in een bitse woordenwisseling. Hij had wat weg van een piraat zoals Zwartbaard, van een kruisvaarder als Barbarossa, van een wijze met een lange witte baard. Patrick hield ervan een beetje apart te zijn maar hij was altijd oprecht geëngageerd en onvermoeibaar een uitdrager van de vrijheden en zijn eigen vrijheid van spreken.

La Commission Dutroux avait médiatisé plus largement Patrick Moriau – et l'on se souvient de son livre *Les Cahiers d'un Commissaire* –, chargé par ses pairs d'établir la clarté sur l'enquête et de rendre confiance dans les institutions. Entre interrogations et constatations, révélations et émotions, mensonges et vérités, c'est le parcours d'une enquête policière qui nous était contée avec ses contradictions, ses lacunes, ses évidences et ses rumeurs. Patrick Moriau a tenté avec obstination de reconstituer le puzzle avec autant de rationalité que de cœur, sans ignorer que des pièces resteront à jamais manquantes. Dans ce dossier parmi les plus douloureux, il a essayé une fois encore de répondre aux attentes de ses concitoyens.

Patrick Moriau avait conclu sa licence en journalisme par un mémoire sur l'histoire de la musique rock. Il a toujours aimé pousser la chansonnette, s'est passionné pour la moto, la lecture et il a été gourmand de la vie et joyeux. Plus

Patrick a, jusqu'au bout, essayé d'y croire, ainsi qu'il l'avait fait durant sa vie entière et se battant pour tous ses idéaux.

De wereld heeft idealisten nodig. Zonder idealisten geen revolutie, geen ontdekkingen, geen vooruitgang, geen dromen, geen strijd. De strijd van Patrick Moriau stond in het teken van de generositeit. Genereus was hij zeker, en nergens meer dan in "zijn" Chapelle-lez-Herlaimont. Hij laafde zich aan zijn lokale verankering, dat was zijn trots, zijn toevluchtsoord, zijn uitkijkpost vanwaar hij de wereld zonder grenzen die de zijne was, beter kon overschouwen.

Patrick was Henegouwer in hart en nieren, een volbloed Waal, maar tegelijk een van de meest bezielende voorvechters van het andersglobalisme. Op elk niveau streefde hij naar een rechtvaardiger beleid voor meer solidariteit, en steeds had hij aandacht voor zij die er alleen voor staan.

Inquiet pour les autres, mais toujours jovial, Patrick, c'était un personnage, une voix rocailleuse dans la bonhomie comme dans l'impertinence. Un peu pirate comme Barbe noire, toujours en croisade comme Barberousse, parfois sage à la barbe blanche, Patrick a aimé être un personnage un peu décalé mais toujours sincère, engagé, infatigable, défenseur des libertés et de sa liberté de parole.

Door de werkzaamheden van de commissie-Dutroux kreeg Patrick Moriau meer media-aandacht. Hij publiceerde het boek *Les Cahiers d'un Commissaire*; als lid van de commissie-Dutroux was hij immers door zijn collega-volksvertegenwoordigers belast met een dubbele taak: duidelijkheid scheppen over de manier waarop het onderzoek werd gevoerd, en het vertrouwen in de instellingen herstellen.

Zo werd ons het verloop uit de doeken gedaan van een politieonderzoek met vele tegenstrijdigheden, lacunes, waarheden en geruchten. Daarbij was het zaak open vragen te scheiden van vaststaande feiten, daadwerkelijke onthullingen van emotionele ontboezemingen, leugens van de waarheid.

Patrick Moriau beet zich hierin vast, en trachtte de puzzel op te lossen, daarbij zowel zijn verstand als zijn gevoel volgend, maar in het besef dat er altijd puzzelstukken zouden ontbreken. In dit trieste en schrijnende dossier heeft hij – eens te meer –

prosaïquement, il a été enseignant, conseiller en communication et chef de cabinet adjoint dans les divers cabinets de Philippe Busquin.

Il s'est bien sûr largement investi comme député fédéral, notamment en tant que vice-président de la commission parlementaire sur les Achats militaires mais aussi dans les commissions des Relations extérieures et des Affaires européennes. Militant socialiste de la première heure, il devient en 1994 président de la Fédération de Charleroi et gère plusieurs autres mandats publics. Mais l'histoire d'un homme peut-elle se résumer à une somme de titres et de fonctions? Avec vous, j'espère répondre que non.

Patrick, c'était un impatient généreux, un humaniste authentique, un look révélateur sans doute de ses indignations, une verve roborative, une approche un peu *rock and roll* de la vie, de la politique et du monde, un regard de colère, de malice, de jubilation et de douceur.

getracht de verwachtingen van de bevolking niet te beschamen.

Zijn licentiaatsthesis voor zijn journalistiekstudie ging over de geschiedenis van de rockmuziek. Hij zong graag, was een motorliefhebber, een leesbeest, een opgewekte levensgenieter. In het beroepsleven was hij leerkracht, communicatieadviseur en adjunct-kabinetschef in de diverse kabinetten van Philippe Busquin. Hij zette zich natuurlijk met hart en ziel in voor zijn ambt van federaal volksvertegenwoordiger, onder meer als ondervoorzitter van de parlementaire commissie voor de Legeraankopen, maar ook als lid van de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en het adviescomité voor Europese Aangelegenheden. Patrick Moriau was een socialistisch militant van het eerste uur. In 1994 werd hij voorzitter van de federatie Charleroi, waarna hij nog verscheidene andere publieke mandaten bekleedde, maar is het leven van een mens niet méér dan een opsomming van titels en functies? Ik mag toch hopen van wel.

Patrick Moriau was een genereus man voor wie het niet rap genoeg vooruit kon gaan, een authentiek humanist, wiens look zijn rebelse inborst afspiegelde, iemand die met gloed zijn standpunten kracht kon bijzetten. Zijn levenshouding, kijk op de wereld en visie op de politiek waren nogal rock-'n-roll. Zijn blik sprak boekdelen, of hij nu boos of welgezind was, plagerig uit de hoek wilde komen of van vreugde straalde.

"Je suis un Peau-Rouge qui ne marchera jamais en file indienne". Aldus schreef Achille Chavée, dichter van het Waalse revolutionaire surrealisme, een *lone ranger*, een soldaat die steeds uit het gelid zou lopen, de beschrijving was Patrick waardig en op het lijf geschreven. De rock-'n-rollbladzijde is omgeslagen, nu is het tijd voor de blues.

"Je suis un peau-rouge qui ne marchera jamais en file indienne". Ainsi, se référant à Achille Chavée, poète du surréalisme révolutionnaire wallon, se définissait-il.

La page rock-and-roll se tourne. Nous reste le blues.

Mesdames, messieurs, j'ai présenté en votre nom à tous, les condoléances à la famille, dont je tiens à saluer les membres ici présents.

Namens u, dames en heren, heb ik de familie van Patrick Moriau mijn innige deelneming betuigd, en ik begroet de familieleden die in de tribune hebben plaatsgenomen.

06.01 Elio Di Rupo, premier ministre: Monsieur le président, chers collègues, comme vous venez de le dire, le 20 juillet dernier, à l'âge de 62 ans, notre collègue Patrick Moriau perdait son dernier combat. Ce combat contre la maladie, il l'a livré comme tous les autres combats, lui qui aimait tant lutter, avec force, avec courage et avec un immense amour de la vie.

06.01 Eerste minister Elio Di Rupo: Mijnheer de voorzitter, beste collega's, onze collega Patrick Moriau verloor – zoals hier al werd gezegd – op 20 juli jongstleden in de leeftijd van 62 jaar zijn laatste strijd. Hij heeft tegen zijn ziekte gestreden zoals hij ook op andere vlakken altijd de handschoenen opnam: sterk en moedig en met een ongebreidelde levenslust.

Comme tous ses amis, je n'oublierai jamais sa dernière intervention à la tribune de sa famille politique, le 1er mai. Ce jour-là, affaibli

Net als iedereen die met hem bevriend was, zal ik nooit zijn laatste toespraak, op de 1 mei-bijeenkomst van zijn politieke familie, vergeten.

physiquement, mais débordant de conviction et d'idéal, il nous a livré un ultime message altruiste et généreux. "Ne baissions jamais les bras devant les injustices", nous adjurait-il. "N'acceptons aucune fatalité. Ne cédon's jamais sur ces valeurs essentielles que sont la solidarité et la fraternité".

Dat was zijn laatste grote politieke toespraak na een loopbaan waarbij hij in 1993 gemeenteraadslid van Chapelle-lez-Herlaimont werd, vervolgens burgemeester en federaal parlamentslid in 1995.

Iedereen herinnert zich zijn enthousiasme en werklust, die hij hier in de Kamer toonde. Patrick Moriau was onder meer een zeer vastberaden commissielid tijdens de zaak-Dutroux. Hij was ook bijzonder actief in Europese dossiers en dossiers inzake buitenlandse politiek. Een van zijn grootste gevechten was gericht tegen de honger in de wereld en tegen de speculatie met voedingsproducten. Wij zullen hem ons onder meer herinneren als voorzitter van het Belgisch Fonds voor Voedselzekerheid.

Tourné vers le monde et grand pourfendeur des injustices, Patrick Moriau avait besoin de se ressourcer en permanence dans sa commune de Chapelle – vous l'avez rappelé.

Patrick était un homme du peuple, né dans le monde ouvrier et resté fidèle jusqu'au bout aux cités ouvrières et aux travailleurs des usines. C'est dans ce terroir qu'il puisait l'inspiration et l'essentiel de ses convictions. Les citoyens se reconnaissaient en lui et savaient qu'ils pouvaient toujours compter sur sa disponibilité. Il incarnait le responsable politique enraciné dans le social et capable de faire retentir une parole de portée universelle.

Au quotidien, il était direct et chaleureux. Les termes qui reviennent le plus souvent chez ses innombrables amis pour le décrire sont: camaraderie, attachement, fidélité. Sa liberté, son franc-parler et ses coups de gueule firent toujours de lui quelqu'un d'un peu à part; c'est aussi à cela que l'on reconnaît les fortes personnalités et les grands caractères.

Au nom du gouvernement, monsieur le président, chers collègues, je salue la mémoire de cet homme de cœur et de conviction et j'adresse aussi toutes mes pensées à sa famille et à ses proches.

*La Chambre observe une minute de silence.
De Kamer neemt een minuut stilte in acht.*

Lichamelijk erg verzwakt, maar nog altijd vol vuur en idealen bracht hij ons die dag voor de laatste keer een boodschap van onbaatzuchtigheid en generositeit. Hij hield ons voor nooit toe te geven aan onrechtvaardigheid en het onvermijdelijke nooit te aanvaarden en bezwoer ons nooit toe te laten dat fundamentele waarden zoals solidariteit en broederschap worden versjacherd.

Ce fut son dernier grand discours politique après une carrière au cours de laquelle il devint conseiller communal de Chapelle-lez-Herlaimont en 1993, puis bourgmestre, et enfin député fédéral en 1995.

Chacun se souvient de l'enthousiasme et du zèle qu'il manifestait à la Chambre. À l'époque de l'affaire Dutroux, Patrick Moriau a fait preuve dans la commission ad hoc d'une très grande détermination. Il était aussi particulièrement actif dans les dossiers européens et dans des dossiers relatifs à la politique étrangère. La lutte contre la faim dans le monde et la spéculation sur les denrées alimentaires était l'un de ses chevaux de bataille. Nous nous souviendrons de lui, notamment, comme président du Fonds belge pour la sécurité alimentaire.

Patrick Moriau stond open voor de wereld om hem heen en was een fervent bestrijder van onrecht, die altijd naar zijn gemeente Chapelle-lez-Herlaimont terugkeerde om zich te herbronnen.

Patrick was een man van het volk, die geboren werd in het werkmilieu en zich tot het einde toe bleef inzetten voor de werkschijven en de fabrieksarbeiders. Daar putte hij zijn inspiratie en het gros van zijn overtuigingen uit. De burgers herkenden zich in hem en wisten dat ze altijd op hem konden rekenen. Hij belichaamde de politicus met een diepgeworteld sociaal engagement, die een boodschap met een universele portee wist over te brengen.

In het dagelijks leven was hij recht voor zijn raap en joviaal. De woorden die steeds weer terugkomen als zijn talrijke vrienden hem beschrijven, zijn: kameraadschap, verbondenheid, en trouw. Door zijn vrijgevochtenheid, zijn directheid en zijn felle reacties was hij altijd een beetje een buitenbeentje; ook daaraan herkent men sterke persoonlijkheden en karaktermensen.

In naam van de regering breng ik hulde aan deze edelmoedige man die zijn opvattingen met veel overtuiging verdedigde. Onze gedachten gaan uit naar zijn familie en vrienden.

07 Rouwhulde – de heer Jean Pede
07 Éloge funèbre – M. Jean Pede

De **voorzitter** (voor de staande vergadering)
Le **président** (devant l'assemblée debout)

M. Jean Pede, ancien membre de la Chambre des représentants, est décédé le 23 juillet dernier à Elst dans la commune de Brakel à l'âge de 86 ans.

Jean Pede est né au sein d'une famille flamande de tradition libérale, originaire du sud de la Flandre orientale. Son père, Hubert, fut échevin à Bevere dans la commune d'Oudenaarde et membre du conseil provincial de Flandre orientale.

Na zijn studies aan de Gentse universiteit, waar hij de diploma's van kandidaat in de politieke, sociale en diplomatieke wetenschappen, van doctor in de rechten, van licentiaat in het notariaat en van kandidaat in de administratieve wetenschappen behaalde, vestigde Jean Pede zich als notaris.

Le 1er janvier 1953, alors qu'il n'avait pas encore 26 ans, il fut élu membre du conseil communal de Bottelare. Le 1er janvier 1959, il devint bourgmestre de cette commune. Le 1er janvier 1977, il fut nommé bourgmestre de la commune fusionnée de Merelbeke, une fonction qu'il a exercée jusqu'au 31 décembre 1982, puis encore du 1er janvier 1989 au 31 décembre 1994.

Au total, Jean Pede a exercé la fonction de bourgmestre durant trente ans, preuve s'il en est du grand attachement qu'il portait aux matières locales.

Jean Pede was echter evenzeer actief op het provinciale en nationale politieke niveau. Van juni 1958 tot mei 1965 was hij lid van de provincieraad van Oost-Vlaanderen. In mei 1965 werd hij voor de toenmalige PVV/PLP verkozen tot lid van de Kamer van volksvertegenwoordigers.

Van november 1971 tot april 1995 zetelde hij onafgebroken als rechtstreeks verkozen senator. Hij was een tijdlang ondervoorzitter van de Senaat en fungeerde er als fractieleider van de PVV.

Jean Pede siégea également au Vlaamse Raad où il occupa les fonctions de président de l'assemblée de décembre 1981 à octobre 1985 et de février à octobre 1988, puis de deuxième vice-président d'octobre 1988 à octobre 1992.

Jean Pede a atteint l'apogée de sa carrière politique en 1985, lorsqu'il fut nommé ministre flamand des Affaires intérieures, de l'Urbanisme et de

Op 23 juli jongstleden overleed in Elst bij Brakel, op 86-jarige leeftijd, Jean Pede, gewezen lid van de Kamer van volksvertegenwoordigers.

Jean Pede werd geboren in een van oudsher liberale Zuid-Oost-Vlaamse familie. Zijn vader, Hubert Pede, was schepen van Bevere bij Oudenaarde, en lid van de Oost-Vlaamse provincieraad.

Après ses études à l'université de Gand, où il décrocha les diplômes de candidat en sciences politiques, sociales et diplomatiques, de docteur en droit, de licencié en notariat et de candidat en sciences administratives, Jean Pede s'est installé comme notaire.

Op 1 januari 1953 – hij was nog geen 26 jaar oud – werd hij in Bottelare gemeenteraadslid. Op 1 januari 1959 werd hij burgemeester van Bottelare, en op 1 januari 1977 burgemeester van de fusiegemeente Merelbeke. Dat ambt oefende hij uit tot 31 december 1982, en dan nog eens van 1 januari 1989 tot 31 december 1994.

In totaal was Jean Pede gedurende dertig jaar burgemeester, wat treffend bewijst dat de lokale aangelegenheden voor hem van groot belang waren.

Jean Pede fut cependant tout aussi actif en politique aux niveaux provincial et national.

Ainsi, il fut membre du conseil provincial de Flandre orientale de juin 1958 à mai 1965. En mai 1965, il fut élu membre de la Chambre des représentants pour l'ancien PVV-PLP. Puis, il siégea de façon ininterrompue en tant que sénateur élu direct de novembre 1971 à avril 1995. Il fut, durant un certain temps, vice-président du Sénat et y occupa la fonction de chef du groupe PVV.

Ook in de Vlaamse Raad nam Jean Pede verantwoordelijkheden op zich: van december 1981 tot oktober 1985, en opnieuw van februari tot oktober 1988, was hij voorzitter van die assemblee, van oktober 1988 tot oktober 1992 tweede ondervoorzitter.

Het hoogtepunt van zijn politieke loopbaan bereikte Jean Pede toen hij, in 1985, Vlaams minister van

l'Aménagement du Territoire. Trois années durant, jusqu'en 1988, il put pleinement mettre à profit toute l'expertise et l'expérience qu'il avait acquises au fil de décennies en matière de gestion et d'aménagement du territoire en ses qualités de bourgmestre et de notaire.

Jean Pede was, en ik citeer zijn vriend Herman De Croo, "een landelijke liberaal"; een politicus die met beide voeten op de grond stond en die met veel gezond verstand ageerde ten gunste van zijn medeburgers, wars van regelzucht en bemoeienis door hogere echelons. Hij was een oprechte, stijlvolle en minzame man ook, die veel respect genoot.

Au nom de la Chambre, j'ai présenté à la famille – je salue les membres de la famille ici présents – les sincères condoléances de notre Assemblée.

07.01 Minister **Alexander De Croo**: Mijnheer de voorzitter, collega's, op 23 juli leverde Jean Pede zijn laatste strijd na een bijzonder actief leven. Zoals de voorzitter net heeft aangegeven, trad Jean Pede al op jonge leeftijd in de voetsporen van zijn vader, Hubert Pede, liberaal schepen in Bevere en Oost-Vlaams provincieraadslid.

Jean Pede was politiek actief op het gemeentelijke, provinciale en nationale vlak. Op zesentwintigjarige leeftijd werd hij lid van de gemeenteraad van Bottelare. Zes jaar later, op zijn tweeëndertigste, werd hij burgemeester. Ook na de gemeentefusie met Merelbeke bleef hij burgemeester.

En ce Parlement fédéral, il a défendu, trente années durant, son idéal avec moult talent et émotions, six ans en cette Chambre à partir de 1965, puis vingt-quatre ans au Sénat à partir de 1971.

In de jaren 80 zou hij ook nog voorzitter van de Vlaamse Raad en Vlaams minister van Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden worden.

Zij die hem hebben gekend, onthouden zijn stijl, zijn zakelijkheid en zijn doeltreffendheid, zijn verbaal talent en zijn levenslust ook.

En tant que notaire, il avait une remarquable connaissance des dossiers et une précieuse expérience pratique qui lui conféraient une longueur d'avance dans les débats et dans ses fonctions ministérielles.

Jean Pede was een bruggenbouwer. Tijdens de

Binnenlandse Aangelegenheden, Stedenbouw en Ruimtelijke Ordening werd. Drie jaar lang, tot in 1988, kwamen zijn grote kennis en ervaring inzake bestuur en ruimtelijke ordening, die hij decennialang als burgemeester en als notaris had opgedaan, ten volle tot hun recht.

Jean Pede était – et je cite son ami M. Herman De Croo – un libéral campagnard, un homme politique qui avait les pieds sur terre et agissait avec beaucoup de bon sens pour le bien de ses concitoyens, s'opposant à tout excès de réglementation ou à une trop grande ingérence des échelons supérieurs. C'était un homme sincère, raffiné et bienveillant, qui jouissait d'un grand respect.

Namens de Kamer heb ik zijn familie mijn oprechte deelneming betuigd.

07.01 **Alexander De Croo**, ministre: Jean Pede a livré son dernier combat le 23 juillet, au terme d'une vie particulièrement active. Ainsi que l'a souligné le président, il avait, très jeune, suivi les traces de son père, Hubert Pede, échevin libéral à Bevere et membre du conseil provincial de Flandre orientale. Jean Pede a déployé ses activités politiques aux niveaux communal, provincial et national. À l'âge de 26 ans, il devint membre du conseil communal de Bottelare avant d'accéder aux fonctions de bourgmestre six ans plus tard, à 32 ans. Il devait rester bourgmestre après la fusion des communes avec Merelbeke.

In het federale Parlement heeft hij zijn idealen dertig jaar lang met veel talent en emotie verdedigd, eerst gedurende zes jaar in de Kamer vanaf 1965, vervolgens gedurende vierentwintig jaar in de Senaat vanaf 1971.

Dans les années 80, il a assumé la fonction de président du *Vlaamse Raad* et a également géré les portefeuilles de l'Aménagement du Territoire et de l'Intérieur au sein de l'exécutif flamand.

Ceux qui l'ont côtoyé se souviendront de son style, de son pragmatisme et de son efficacité, mais aussi de son éloquence et de sa joie de vivre.

Zijn dossierkennis en praktijkervaring – Pede was notaris – waren een grote troef in de parlementaire debatten en bij de uitoefening van zijn ministerambt.

Jean Pede aimait jeter des ponts. Au cours de la

afscheidsplechtigheid in Lochristi bracht de burgemeester van Merelbeke hem tekenend in herinnering als iemand die geloofde in de kracht van dialoog en in de noodzaak om compromissen te sluiten. Politiek was voor hem opkomen voor je overtuiging zonder je op te sluiten in je eigen gelijk.

Jean Pede was ook een volhouder. Getuige daarvan is zijn actief politiek leven van 60 jaar, maar vooral ook zijn wilskracht en optimisme, nadat hij acht jaar geleden na een heelkundige ingreep aan de rolstoel werd gekluisterd. Ondanks die zware lichamelijke beproeving bleef hij actief en aanwezig. De voorbije jaren had ik het voorrecht hem nog regelmatig te mogen tegenkomen in onze mooie Vlaamse Ardennen.

De laatste maanden van zijn leven bracht Jean Pede door in de rustige omgeving van 't Neerhof in Elst, een paar straten van mijn huis. Het was daar dat hij zijn laatste strijd leverde.

Mijnheer de voorzitter, collega's, wij herinneren Jean Pede als een wijs politicus, met zijn twee voeten op de grond, die in de beste traditie van het liberalisme de overtuiging huldigde dat liberaal zijn in de eerste plaats ook sociaal zijn is.

De federale regering betuigt haar innige deelneming aan zijn familie en vrienden.

*De Kamer neemt een minuut stilte in acht.
La Chambre observe une minute de silence.*

08 Éloge funèbre – M. Yves du Monceau de Bergendal

08 Rouwhulde – de heer Yves du Monceau de Bergendal

Le **président** (devant l'assemblée debout)
De **voorzitter** (voor de staande vergadering)

Chers collègues, c'est avec émoi que nous avons appris le décès le 27 juillet 2013, à l'âge très honorable de 90 ans, de notre ancien collègue, Yves du Monceau de Bergendal, surnommé "le gamin du Stimont".

Ce n'est pas une, mais plusieurs vies qu'a vécues Yves du Monceau. Né le 23 octobre 1922 à Uccle, il découvrit bien vite le hameau de Stimont à Ottignies, place d'envol de nombreuses aventures militaires, politiques et économiques.

Jeune homme, après ses études à l'école abbatiale de Maredsous, il fut, en raison de la Seconde Guerre mondiale, lancé sur les routes de l'exode vers le Midi de la France, l'Espagne, le Maroc et l'Algérie.

cérémonie d'adieu à Lochristi, le bourgmestre de Merelbeke a dressé de lui un portrait marquant, celui de quelqu'un qui croyait à la force du dialogue et à la nécessité de conclure des compromis. À ses yeux, la politique consistait à défendre ses convictions sans pour autant s'enfermer dans ses propres opinions.

Jean Pede était également opiniâtre, comme en témoignent la vie politique active qu'il a menée pendant 60 ans et, surtout, la volonté et l'optimisme qu'il affichait après l'intervention chirurgicale qui devait le clouer sur une chaise roulante il y a huit ans. Il est resté actif et présent en dépit de cette lourde épreuve physique. Au cours des dernières années, j'ai eu le privilège de le rencontrer régulièrement dans nos belles Ardennes flamandes.

Jean Pede a vécu les derniers mois de sa vie dans le cadre paisible de la résidence 't Neerhof, à Elst, à quelques rues de chez moi. C'est là qu'il a livré son dernier combat.

Nous gardons de lui le souvenir d'un homme politique sage, qui avait les pieds sur terre et était imprégné, dans la plus pure tradition libérale, de la conviction qu'être libéral, c'est avant tout aussi d'avoir le sens du social.

Le gouvernement fédéral présente ses sincères condoléances à sa famille et à ses amis.

Met droefenis hebben we kennisgenomen van het overlijden, op 27 juli jongstleden, van onze oud-collega graaf Yves du Monceau de Bergendal, voor velen gewoon de 'gamin du Stimont'. Hij is 90 geworden.

Yves du Monceau leidde niet één, maar meerdere levens.

Hij werd op 23 oktober 1922 in Ukkel geboren, waarna hij opgroeide in het gehucht Stimont in Ottignies, dat de uitvalsbasis zou worden voor een lange reeks militaire, politieke en economische avonturen.

Na zijn studies aan de abdijsschool van Maredsous bracht het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog

Par la suite, en 1943, il rejoignit les forces armées britanniques en Angleterre pour participer à la bataille décisive contre le nazisme. Ainsi, actif tantôt dans la brigade Piron, tantôt au service de l'armée canadienne, il participa au débarquement de Normandie et à la libération de sa ville, Ottignies.

Een carrière als generaal lag in het verschiet, maar Yves du Monceau gaf de voorkeur aan het zakenleven en schopte het tot succesvol zakenman. Zo had hij de hand in de expansie van de winkelketen Bon Marché, de latere GB-Inno-BM, in België en in het huidige Congo. Daarnaast betoonde Yves du Monceau zich een bekwame adjunct-commissaris-generaal voor het paviljoen van de Heilige Stoel op de wereldtentoonstelling van Brussel in 1958.

Son intérêt pour la chose publique le conduisit à conquérir la même année l'écharpe maïorale d'Ottignies pour ne la céder que trente ans plus tard. Entre-temps, il devint un des pères fondateurs de Louvain-La-Neuve, donnant ainsi à sa commune et à sa région un destin peu ordinaire.

En effet, l'implantation de l'Université catholique de Louvain sur le territoire de la commune d'Ottignies constitua une formidable impulsion pour la région. Et pour cause! Elle entraîna l'établissement de nombreuses sociétés internationales et la concentration de dizaines de spin-offs.

À vrai dire, Yves du Monceau était un grand défenseur du Brabant wallon dans son entièreté. Et tout au long de sa carrière, il n'a cessé de plaider pour un Brabant wallon disposant d'une véritable identité propre.

Ook in de nationale politiek was hij zeer actief als parlements lid. Van 1971 tot 1974 en nogmaals van 1977 tot 1985 had hij voor de PSC zitting in de Senaat. In 1985 werd tot hij Kamerlid verkozen. Hij maakte tot 1988 deel uit van onze Assemblee, waar zijn belangstelling met name uitging naar Buitenlandse Zaken, Defensie, Binnenlandse Zaken en naar economische vraagstukken. Hij legde de grondslag voor het eerste wetsvoorstel voor een meer ethische politiek en gaf de aanzet tot de oprichting van het Comité voor Bio-ethiek.

Finale ment, en 1995, Yves du Monceau vit son rêve se concrétiser. La province du Brabant wallon devint réalité mais Ottignies-Louvain-la-Neuve n'en devint

hem ertoe ons land achter zich te laten en zette hij koers naar Zuid-Frankrijk, Spanje, Marokko en Algerije.

In 1943 sloot hij zich aan bij de Britse strijdkrachten in Engeland om de beslissende strijd tegen het nazisme aan te vatten. Hij was zowel actief in de brigade Piron als in het Canadese leger, en nam deel aan de landing in Normandië en aan de bevrijding van Ottignies.

Alors qu'un remarquable destin de général s'ouvrait à lui, Yves du Monceau préféra mener une brillante carrière dans les affaires. Ainsi, il contribua au développement de l'enseigne du Bon Marché tant en Belgique qu'au Congo actuel, enseigne qui devint par la suite GB-Inno-BM. Parallèlement, Yves du Monceau fut aussi un efficace commissaire général adjoint du pavillon du Saint-Siège à l'Exposition universelle de Bruxelles en 1958.

Ook de publieke zaak droeg zijn belangstelling weg en in datzelfde jaar veroverde hij de burgemeesterssjaap van Ottignies, die hij pas dertig jaar later weer zou afgeven. Hij was een van de grondleggers van de nieuwe stad Louvain-la-Neuve, die zijn gemeente en regio op de kaart zou zetten.

De vestiging van de Université Catholique de Louvain (UCL) op het grondgebied van de gemeente Ottignies gaf immers een geweldige boost aan de regio, waar zich tal van internationale bedrijven vestigden en waar tientallen spin-offs tot stand kwamen.

Yves du Monceau was eigenlijk een warm pleitbezorger van heel Waals-Brabant: gedurende zijn hele loopbaan heeft hij gepleit voor een Waals-Brabant met een echte eigen identiteit.

On retient également sa carrière parlementaire très active à l'échelon national. Il siégea comme sénateur PSC de 1971 à 1974, puis retourna au Sénat de 1977 à 1985. En 1985, il devint membre de la Chambre des Représentants. Il siégea au sein de notre Assemblée jusqu'en 1988 et s'intéressa particulièrement aux affaires étrangères, à la défense nationale, à l'intérieur et aux questions économiques. Il fut à l'origine de la première proposition de loi pour la moralisation de la politique et à l'initiative de la mise sur pied du Comité de Bioéthique.

In 1995 zag Yves du Monceau zijn droom eindelijk in vervulling gaan: de provincie Waals-Brabant was een feit, maar Ottignies-Louvain-la-Neuve haalde

pas le siège. Qu'à cela ne tienne, il réussit par contre à obtenir le statut de ville pour Ottignies-Louvain-la-Neuve.

Yves du Monceau était un vrai gentleman, un homme sincère, raffiné et bienveillant, qui jouissait d'un très grand respect. Il laissera le souvenir d'un homme dévoué aux causes qu'il défendait et pleinement investi dans ses missions. Il était non seulement un visionnaire mais aussi un homme de terrain, proche de ses concitoyens.

J'ai présenté à sa famille et à la famille ici présente les condoléances émues de notre assemblée.

08.01 **Joëlle Milquet**, ministre: Monsieur le président, mesdames et messieurs, chers collègues, il est de ces hommes qui font plus que vivre, ils donnent aux autres l'envie de vivre, de se battre, de prendre en main leur destin et de soulever des montagnes. Bref, de vivre plusieurs vies en une. Yves du Monceau de Bergendal était de ceux-là. Tout au long des 90 années magnifiques qu'il a vécues, il a incarné le battant, le combattant et, surtout, le résistant qui refusa les coups du sort et força les destinées.

Tout jeune déjà, Yves du Monceau a en effet été volontaire de guerre. Il a risqué sa vie au sein de la Brigade Piron pendant la Seconde Guerre mondiale et il a ainsi participé au débarquement de Normandie et à la bataille décisive contre le nazisme. Il a ainsi incarné dès son plus jeune âge le courage, les convictions fortes, l'attachement à la liberté et à la démocratie.

Yves du Monceau de Bergendal heeft als zakenman destijds bijgedragen tot de ontwikkeling van Bon Marché in België en in Congo, dat vervolgens GB-Inno-BM is geworden.

In de eerste plaats bleef hij echter een staatsman, een grote Brusselaar, geboren in Ukkel, en een grote Waal die dertig jaar lang burgemeester van Ottignies was. Kortom, hij was een grote Belg die zijn land tot eer strekt.

À partir de 1971, il a en effet entamé un parcours parlementaire exemplaire qui l'a mené dans toutes les assemblées, au Sénat tout d'abord de 1971 à 1974, puis de 1977 à 1985. Ensuite, il devint membre de la Chambre des représentants où il siégea jusque 1988 et il s'y intéressa plus particulièrement aux Affaires étrangères, à la Défense nationale, à l'Intérieur et aux questions

het niet als provinciehoofdstad. Niet getreurd echter, want dankzij hem kreeg Ottignies-Louvain-la-Neuve wel de status van stad.

Yves du Monceau was een heuse gentleman, een oprechte, gedistingeerde en aimabele man, die veel respect genoot. Hij zal herinnerd worden als iemand die zich met hart en ziel wijdde aan de zaken die hij voorstond en die zich volledig inzette voor de hem toevertrouwde taken. Hij was niet alleen een visionair man, maar ook een doener, die dicht bij zijn medeburgers stond.

Namens onze Assemblée heb ik zijn familieleden onze innige deelneming betuigd.

08.01 **Minister Joëlle Milquet**: Er zijn mensen die door hun manier van leven anderen zin geven om te leven, te strijden, hun lot in eigen handen te nemen en bergen te verzetten, mensen die kortom niet één, maar meerdere levens leiden. Graaf Yves du Monceau de Bergendal, die op 90-jarige leeftijd overleed, was zo iemand. Hij was een man die gedurende zijn lange levensloop en de vele mooie jaren die hij heeft gekend altijd heeft gestreden, zowel figuurlijk als letterlijk, en die weigerde zich te plooiën naar de speling van het lot. Iemand ook die de toekomst naar zijn hand probeerde te zetten.

Yves du Monceau nam immers al op zeer jonge leeftijd als vrijwilliger dienst in het leger. Hij legde tijdens de Tweede Wereldoorlog zijn leven in de weegschaal als lid van de brigade Piron. Hij nam ook deel aan de landing in Normandië en aan de beslissende veldslag tegen het naziregime. Van jongs af aan belichaamde hij dus al waarden zoals moed en idealisme en streed hij voor vrijheid en democratie.

Yves du Monceau de Bergendal était un homme d'affaires qui en son temps, a contribué au développement en Belgique et au Congo du Bon Marché devenu ensuite GB-Inno-BM.

Il est toutefois resté un homme d'État avant tout, un Bruxellois de premier plan, né à Uccle et un Wallon de premier plan, qui a été bourgmestre d'Ottignies pendant trente ans. Il fut en somme un grand Belge, tout à l'honneur de la Belgique.

Vanaf 1971 heeft hij inderdaad een vlekkeloos parlementair parcours gereden, tijdens hetwelk hij van alle assemblees lid is geweest. Eerst heeft hij van 1971 tot 1974, en nogmaals van 1977 tot 1985, in de Senaat gezeteld, en aansluitend in de Kamer, waar hij tot 1988 deel van uitmaakte en waar zijn belangstelling in het bijzonder uitging naar buitenlandse zaken, defensie, binnenlandse zaken

économiques.

Homme de conviction et de valeurs humanistes et spirituelles, il a été l'un des premiers à déposer une proposition de loi pour la moralisation de la vie politique. Il était aussi à l'initiative de la création du Comité consultatif de Bioéthique.

Yves du Monceau had ook zitting in de Waalse Gewestraad en in de provincieraad. Voor alles was hij echter burgemeester van Ottignies. Van 1959 tot 1989 heeft hij duidelijk zijn stempel gedrukt op zijn stad alsook op Waals-Brabant en zelfs op Wallonië.

Avec Michel Woitrin, il a été l'un des véritables pères fondateurs de Louvain-la-Neuve, mais aussi, d'une certaine manière, de ce que l'on a appelé la Wallifornie, ce coup de génie audacieux qui consista à attirer à Ottignies, contre vents et marées, l'une des plus grandes et anciennes universités au monde. Cela entraîna dans son sillage non seulement la construction d'une nouvelle ville, la première depuis Charleroi en 1666, mais contribua aussi à développer l'ensemble de la région avec l'apparition, le remailage de tout un tissu économique, la création de spin-offs et l'implantation de sociétés internationales.

Yves du Monceau was erg gehecht aan zijn provincie. Hij was de eerste die in 1973 een wetsvoorstel indiende om aan Waals-Brabant een echte identiteit te verlenen.

Fin stratège au caractère bien trempé, Yves du Monceau était infatigable sur tous les fronts. Engagé, il avait une personnalité hors du commun. Il avait, avant tout, une noblesse du cœur et des valeurs exceptionnelles, un sens de l'autre et de l'État rare, un goût prioritaire pour sa famille, son épouse et ses enfants et une capacité visionnaire audacieuse.

Cet homme affable, élégant, bienveillant, serviable, gentleman aimait aussi et surtout les gens, sa ville, le contact direct avec les Ottintois et les Brabançons. Le paysage de l'enseignement supérieur et du savoir francophone, la Wallonie et la Belgique ne peuvent que lui être reconnaissants de son génie audacieux et des avancées intellectuelles et économiques qu'il aura offertes.

Je présente à tous ainsi qu'à ses proches et en particulier à sa famille mes condoléances sincères et émues ainsi que celles du gouvernement.

en economische vraagstukken.

Als man met een overtuiging en humanistische en spirituele waarden was hij een van de eersten die een wetsvoorstel voor een ethischer politiek indiende. Hij stond ook mee aan de wieg van het Raadgevend Comité voor Bio-ethiek.

Yves du Monceau a également siégé au Conseil régional wallon et au conseil provincial, mais il était d'abord et avant tout bourgmestre d'Ottignies. Au fil de ses mandats, exercés de 1959 à 1989, il a marqué de son empreinte indélébile sa ville, mais aussi le Brabant wallon et même la Wallonie.

Samen met Michel Woitrin was hij een van de echte grondleggers van Louvain-la-Neuve, en in zekere zin ook van wat men als 'Walifornië' zou gaan bestempelen: hun geniale waagstuk bestond erin – ondanks vele tegenkantingen – een van de grootste en oudste universiteiten ter wereld naar Ottignies te halen. Dat leidde niet alleen tot de bouw van een nieuwe stad, de eerste sinds Charleroi in 1666, maar droeg ook bij tot de ontwikkeling van de hele regio en de totstandkoming van een dicht economisch weefsel, het ontstaan van spin-offs en de vestiging van internationale bedrijven.

Yves du Monceau était très attaché à sa province. Il fut le premier, en 1973, à déposer une proposition de loi visant à conférer une véritable identité au Brabant wallon.

Yves du Monceau was een knap strateeg met een sterk karakter, onvermoeibaar op alle vlakken. Hij gaf blijk van engagement en had een buitengewone persoonlijkheid. Maar voor alles was hij een nobel mens met uitzonderlijke waarden en een zelden geziene empathie en staatszin, een toegewijde familieman, echtgenoot en vader, een visionair denker, een doener.

Deze beminnelijke, elegante, welwillende, gediensstige gentleman hield ook en bovenal van mensen, van zijn stad en van het rechtstreekse contact met de bevolking van Ottignies en Waals-Brabant. Het Franstalig hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, Wallonië en België kunnen hem alleen maar erkentelijk zijn voor zijn genie en zijn durf, en voor de intellectuele en economische vooruitgang waartoe hij de aanzet heeft gegeven.

Namens de regering en op persoonlijke titel wil ik iedereen en in het bijzonder zijn naasten en familie mijn oprechte en innige deelneming betuigen.

*La Chambre observe une minute de silence.
De Kamer neemt een minuut stilte in acht.*

09 Adoption de l'ordre du jour

09 Goedkeuring van de agenda

Le **président**: Vous avez reçu un projet d'ordre du jour pour les séances de cette semaine.
U hebt een ontwerp-agenda ontvangen voor de vergaderingen van deze week.

Après m'être concerté avec les différents chefs de groupe et avoir recueilli un avis unanime, je vous propose de commencer l'ordre du jour de ce mardi 8 octobre 2013 par les points 7 et 8 du projet d'ordre du jour (Liste Civile et dotations).

Na overleg met de fractieleiders en hun unaniem advies stel ik u voor om heden dinsdag 8 oktober 2013 eerst de punten 7 en 8 van de ontwerpagenda – Civiele Lijst en dotaties – te behandelen.

Ik stel u voor om heden dinsdag 8 oktober 2013 eerst de punten 7 en 8 van de ontwerpagenda (Civiele Lijst en dotaties) te behandelen.

Pas d'observation? (*Non*)
Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)
Aldus zal geschieden.

En conséquence, l'ordre du jour ainsi modifié est adopté.
Bijgevolg is de agenda, zoals gewijzigd, aangenomen.

10 Prise en considération

10 Inoverwegingneming

Je vous propose de prendre en considération la proposition de résolution (M. Dirk Van der Maelen et consorts) relative à l'inculpation pour piraterie d'activistes pacifiques en Russie, n° 3050/1.

Renvoi à la commission des Relations extérieures

Ik stel u voor het voorstel van resolutie (de heer Dirk Van der Maelen cs) betreffende de aanklacht voor piraterij tegen geweldloze actievoerders in Rusland, nr. 3050/1, in overweging te nemen.

Verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen

Pas d'observation? (*Non*)
Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)
Aldus wordt besloten.

Urgentieverzoek Demande d'urgence

10.01 Dirk Van der Maelen (sp.a): Mijnheer de voorzitter, ik vraag de hoogdringende behandeling van die resolutie. Als die resolutie deze week niet kan worden afgehandeld, heeft ze weinig zin. Daarom proberen wij morgen de commissie voor de Buitenlandse Zaken bij mekaar te brengen.

10.01 Dirk Van der Maelen (sp.a): Je demande le traitement en urgence de cette proposition de résolution. Nous nous efforcerons de réunir la commission des Affaires étrangères demain.

*La demande d'urgence est adoptée par assis et levé.
Het urgentieverzoek wordt bij zitten en opstaan aangenomen*

11 Renvoi en commission

11 Terugzending naar de commissie

Le **président**: J'ai reçu un amendement de MM. Yvan Mayeur, Stefaan Vercamer et Mathias De Clercq, Mmes Meryame Kitir, Valérie De Bue et Catherine Fonck sur le projet de loi portant diverses modifications en vue de l'instauration d'un nouveau système social et fiscal pour les travailleurs occasionnels dans le secteur horeca, n° 2990/1.

Ik heb een amendement van de heren Yvan Mayeur, Stefaan Vercamer en Mathias De Clercq, de dames Meryame Kitir, Valérie De Bue en Catherine Fonck ontvangen op het wetsontwerp houdende diverse wijzigingen tot invoering van een nieuwe sociale en fiscale regeling voor de gelegenheidsarbeiders in de horeca, nr. 2990/1.

Je vous propose de renvoyer cet amendement à la commission des Affaires sociales.
Ik stel u voor dit amendement terug te zenden naar de commissie voor de Sociale Zaken.

Je passe la parole au président de la commission.

11.01 Yvan Mayeur (PS): Monsieur le président, il s'agit d'un amendement technique. Si la Chambre en est d'accord, je réunirai la commission des Affaires sociales, jeudi à 14 h 00. Nous pourrions ensuite entamer les débats en séance plénière sur base d'un rapport oral puisqu'il s'agit d'un amendement portant sur des sujets qui ont déjà été longuement débattus en commission.

11.01 Yvan Mayeur (PS): Het betreft een technisch amendement dat donderdag om 14 u 00 in de commissie voor de Sociale Zaken kan worden besproken.

De **voorzitter**: Gaat iedereen akkoord met dit voorstel? Vergadering van de commissie donderdag om 14 u 00 met een mondeling verslag in de plenaire vergadering?

Le **président**: Tout le monde est-il d'accord avec cette proposition? Réunion ce jeudi à 14 h 00 avec rapport oral?

Pas d'observation? (*Non*)
Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)
Aldus zal geschieden.

12 Constitution du Parlement de la Communauté germanophone**12 Wettig- en voltalligverklaring van het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap**

Par message du 17 septembre 2013, le Parlement de la Communauté germanophone fait connaître qu'il s'est constitué en sa séance de ce jour.

Bij brief van 17 september 2013 brengt het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap ons ter kennis dat het ter vergadering van die dag voor wettig en voltallig verklaard is.

Mit Schreiben vom 17. September 2013 teilt das Parlament der Deutschsprachigen Gemeinschaft mit, dass es sich in seiner Sitzung vom 17. September 2013 konstituiert hat.

13 Constitution du Parlement wallon**13 Wettig- en voltalligverklaring van het Waals Parlement**

Par message du 18 septembre 2013, le Parlement wallon fait connaître qu'il s'est constitué en sa séance de ce jour.

Bij brief van 18 september 2013 brengt het Waals Parlement ons ter kennis dat het ter vergadering van die dag voor wettig en voltallig verklaard is.

14 Constitution du Parlement flamand**14 Wettig- en voltalligverklaring van het Vlaams Parlement**

Par message du 23 septembre 2013, le Parlement flamand fait connaître qu'il s'est constitué en sa séance de ce jour.

Bij brief van 23 september 2013 brengt het Vlaams Parlement ons ter kennis dat het ter vergadering van die dag voor wettig en voltallig verklaard is.

15 Constitution du Parlement de la Communauté française

15 Wettig- en voltalligverklaring van het Parlement van de Franse Gemeenschap

Par message du 19 septembre 2013, le Parlement de la Communauté française fait connaître qu'il s'est constitué en sa séance de ce jour.

Bij brief van 19 september 2013 brengt het Parlement van de Franse Gemeenschap ons ter kennis dat het ter vergadering van die dag voor wettig en voltallig verklaard is.

Projets et propositions

Ontwerpen en voorstellen

L'ordre du jour appelle la discussion du projet de loi fixant la Liste Civile pour la durée du règne du Roi Philippe (n° 2959)

Aan de orde is de bespreking van het wetsontwerp houdende vaststelling van de Civiele Lijst voor de duur van de regering van koning Filip.

16 Ordre du jour

16 Agenda

16.01 Jan Jambon (N-VA): Mijnheer de voorzitter, u had ons gevraagd of wij akkoord konden gaan met een wijziging van de volgorde van de agenda, omdat de minister van Financiën donderdagnamiddag niet aanwezig kan zijn. Daarom zou hij vandaag aanwezig zijn, maar ik stel vast dat hij er niet is. Is het daarom niet aangewezen de agenda te volgen zoals deze oorspronkelijk was opgesteld?

16.01 Jan Jambon (N-VA): Il a été convenu de modifier l'ordre du jour parce que le ministre des Finances ne pourra pas être présent jeudi. Or il est absent aujourd'hui aussi. Dans ces conditions, ne serait-il pas préférable de s'en tenir à l'ordre du jour initial?

Le président: C'est tout à fait correct, monsieur Jambon! C'est sur cette base que j'ai obtenu le consensus de la Conférence des présidents pour modifier l'ordre des travaux. Je n'ai rien contre le remplacement de M. Geens par M. Verherstraeten. On me signale que M. Geens va arriver. Par conséquent, je propose de commencer l'examen par la discussion sur les propositions de loi.

De voorzitter: Op die basis heb ik inderdaad het groene licht van de Conferentie van voorzitters gekregen om de regeling der werkzaamheden aan te passen. Ik stel voor dat we, in afwachting van de komst van de heer Geens, de bespreking van de wetsvoorstellen aanvatten. Vervolgens kunnen we voortgaan met de aangepaste agenda. De heer Geens moet aanwezig zijn, zo niet wordt de stemming een week uitgesteld.

Je suis désolé. Nous attendons M. Geens et, ensuite, nous reviendrons à l'ordre du jour. Un accord est un accord!

(...): (...)

Le président: Non, madame! La Chambre a adopté la modification de son ordre du jour après la consultation des différents chefs de groupe. Étant donné que M. Geens n'est pas là jeudi, j'inverse l'ordre du jour aujourd'hui. J'estime qu'il doit être présent. Et s'il n'est présent ni aujourd'hui ni jeudi, le vote sera reporté d'une semaine.

17 Proposition de loi concernant les dotations et indemnités octroyées à des membres de la Famille royale ainsi que la transparence du financement de la monarchie (2960/1-4)

- Proposition de loi attribuant une dotation annuelle et viagère à Sa Majesté le Roi Albert II (2961/1-4)

- Proposition de loi supprimant les dotations allouées à certains membres de la famille royale (1124/1-2)
- Proposition de loi relative à la rémunération des membres de la Famille royale (1382/1-2)
- 17** Wetsvoorstel met betrekking tot de dotaties en de vergoedingen die worden toegekend aan leden van de Koninklijke Familie alsook de transparantie van de financiering van de monarchie (2960/1-4)
- Wetsvoorstel houdende toekenning van een jaarlijkse en levenslange dotatie aan Zijne Majesteit Koning Albert II (2961/1-4)
- Wetsvoorstel tot opheffing van de dotaties aan leden van de koninklijke familie (1124/1-2)
- Wetsvoorstel wat de bezoldiging van de leden van de koninklijke familie betreft (1382/1-2)

Propositions de loi déposées par:

Wetsvoorstellen ingediend door:

- 2960: Christophe Lacroix, Raf Terwingen, Daniel Bacquelaire, Karin Temmerman, Luk Van Biesen, Catherine Fonck, Muriel Gerkens, Stefaan Van Hecke
- 2961: Raf Terwingen, Christophe Lacroix, Daniel Bacquelaire, Karin Temmerman, Luk Van Biesen, Catherine Fonck
- 1124: Hagen Goyvaerts, Filip De Man, Barbara Pas, Alexandra Colen
- 1382: Theo Francken, Jan Jambon, Jan Van Esbroeck, Peter Luyckx, Kristien Van Vaerenbergh, Daphné Dumery, Steven Vandeput, Bert Maertens, Ben Weyts, Nadia Sminate

Je vous propose de consacrer une seule discussion à ces quatre propositions de loi. (*Assentiment*)

Ik stel u voor een enkele bespreking aan deze vier wetsvoorstellen te wijden. (*Instemming*)

Discussion générale

Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend.

17.01 **Caroline Gennez**, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik geef u verslag van de commissie voor de Grondwet, van 23 en 24 september, waar de volgende wetsvoorstellen werden besproken.

Het wetsvoorstel nr. 2960 werd toegelicht door de heer Lacroix en de krachtlijnen van dit voorstel zijn de volgende.

Ten eerste, in de toekomst wordt enkel nog een dotatie toegekend aan de vermoedelijke troonopvolger, de afgetreden vorst, de overlevende echtgenoot van de koning of de koningin, de overlevende echtgenoot van de afgetreden vorst en de overlevende echtgenoot van de vermoedelijke troonopvolger. Voor prinses Astrid en prins Laurent geldt een overgangsregeling.

Elke dotatie wordt voortaan ook opgesplitst in een deel werkingskosten en personeelsuitgaven, enerzijds, en een deel bezoldiging, anderzijds. Het deel bezoldiging is dan onderworpen aan belastingen. Voor het deel werking en personeel wordt een transparantieverplichting en een uitgavencontrole door het Rekenhof ingevoerd. Er worden ook gedragsregels opgesteld voor de leden van de koninklijke familie. Bij overtreding kan de dotatie zonodig worden ingetrokken.

De dotatie van koningin Fabiola werd fors verminderd tot de helft van wat prins Filip ontving, en de dotaties van prinses Astrid en prins Laurent blijven dezelfde.

Er is ook nog een concrete opmerking op het schriftelijk verslag, mijnheer de voorzitter. In artikel 16, dat handelt over de

17.01 **Caroline Gennez**, rapporteur: Ces propositions de loi ont été discutées en commission de la Constitution les 23 et 24 septembre.

La première proposition, présentée par M. Lacroix, dispose que seul l'héritier présomptif de la Couronne, le souverain qui a quitté ses fonctions, le conjoint survivant du roi ou de la reine, le conjoint survivant du roi qui a quitté ses fonctions et le conjoint survivant de l'héritier présomptif de la couronne reçoivent encore une dotation. Une règle transitoire est prévue pour la princesse Astrid et le prince Laurent.

Chaque dotation comprendra dorénavant des frais de fonctionnement et des dépenses de personnel d'une part et une rémunération d'autre part. La rémunération est soumise à l'impôt. Une obligation de transparence et un contrôle des dépenses par la Cour des comptes sont instaurés pour

gedragsregels, is er een verschil tussen de Nederlandstalige en de Franstalige tekst. Wij stellen voor om de Franstalige versie te hanteren en de laatste zin van de Nederlandstalige tekst als volgt aan te passen – ik citeer: “... deelname geen afbreuk doet aan de waardigheid en de eerbaarheid van hun functies, en hun neutraliteit niet in het gedrang dreigt te brengen.” In de Nederlandse tekst stond er oorspronkelijk “of” terwijl het “en” had moeten zijn.

De heer Terwingen heeft als hoofdindieners in de commissie het wetsvoorstel nr. 2961 toegelicht. Dat voorstel kent koning Albert een jaarlijkse en levenslange dotatie toe voor eenzelfde bedrag als wat prins Filip als kroonprins ontving. De beginselen van het vorig wetsvoorstel zijn ook hier van toepassing.

Vervolgens heeft mevrouw Pas het wetsvoorstel nr. 1124 toegelicht. Dit voorstel is gericht op de afschaffing van alle dotaties.

Tot slot, heeft ook de heer Francken zijn wetsvoorstel nr. 1382 toegelicht. Dit voorstel wil duidelijk aangeven welke leden van de koninklijke familie representatieve taken vervullen, en inzetten op transparantie en verantwoording van de uitgaven. Ook wil het voorstel de dotaties voor prinses Astrid en prins Laurent uitdovend maken.

In de algemene bespreking hebben de heer Lacroix, mevrouw Fonck en mevrouw Gerkens benadrukt dat dit wetsvoorstel een sterke vooruitgang betekent inzake modernisering, transparantie en responsabilisering, maar dat er nog maatregelen moeten worden genomen tegen de praktijken uit het verleden, zoals de oprichting van een stichting, louter om aan successieplanning te doen.

De heer Francken is er dan weer tevreden over dat er voortaan belastingen betaald zullen moeten worden, maar hij stelde vragen bij de bepaling in artikel 2 dat elke dotatie wordt vastgesteld bij wet op voorstel van de regering. Hij noemde de dotaties voor prinses Astrid en prins Laurent ook een gemiste kans en stelde vragen over het personeel.

Mevrouw Pas verduidelijkt dat zij het oneens is met de wetsvoorstellen en uitte vooral kritiek op het feit dat prinses Astrid en prins Laurent nog een dotatie krijgen, dat de gedragscode niet voor de Koning geldt en dat het toezicht door het Rekenhof te beperkt is.

In antwoord op de vraag van de heer Francken heeft de staatssecretaris voor Staatshervorming, de heer Wathélet, verduidelijkt dat het normaal is dat de dotaties op voorstel van de regering worden vastgesteld, omdat het om begrotingsnormen gaat, maar dat het wetsvoorstel uiteraard op geen enkele manier afbreuk doet aan de grondwettelijke rechten van parlementsleden om wetgevend initiatieven te nemen. Als reden waarom de Civiele Lijst niet is onderworpen aan de controle van het Rekenhof, verwees de staatssecretaris naar artikel 89 van de Grondwet dat bepaalt dat de Civiele Lijst wordt vastgesteld voor de duur van de regering van elke koning. De gedragscode is niet van toepassing op de Koning, en dat vindt zijn oorsprong in artikel 88 van de Grondwet dat bepaalt dat de Koning onschendbaar is en zijn ministers verantwoordelijk.

De heer Francken was het niet eens met de argumenten van de staatssecretaris en begrijpt dan ook niet waarom de dotatie van

les frais de fonctionnement et les frais de personnel. Des règles de bonne conduite sont établies pour les membres de la famille royale et peuvent, en cas d'infraction, donner lieu au retrait de la dotation.

La dotation de la reine Fabiola a été fortement réduite. Celles de la princesse Astrid et du prince Laurent restent inchangées.

Il y a une différence entre le texte néerlandais et le texte français à l'article 16. La dernière phrase du texte néerlandais doit être adaptée comme suit: "...de waardigheid en de eerbaarheid van hun functies, en hun neutraliteit niet in het gedrang dreigt te brengen." Le terme "of" doit donc être remplacé par le terme "en".

Aux termes de la proposition de loi de M. Terwingen, le roi Albert bénéficie à vie d'une dotation annuelle qui est aussi élevée que ce que le prince Philippe recevait comme prince héritier. Les principes de la proposition de loi précédente y sont également d'application.

La proposition de loi de Mme Pas préconise la suppression de toutes les dotations.

M. Francken souhaite indiquer clairement, par sa proposition de loi, quels membres de la famille royale exercent des tâches représentatives et demande la transparence pour les dépenses, qui doivent également être justifiées. Il souhaite également que les dotations de la princesse Astrid et du prince Laurent soient extinguisibles.

Dans le cadre de la discussion générale, M. Lacroix et Mmes Fonck et Gerkens ont indiqué que la proposition à l'examen constituait une avancée en matière de modernisation, de transparence et de responsabilisation, mais que d'autres mesures devaient encore être prises pour combattre cer-

koning Albert II 923 000 euro moet bedragen.

Tot hier gaat het verslag.

Mijnheer de voorzitter, ik stel voor dat ik namens de sp.a-fractie kort de appreciatie van de nu voorliggende wetsvoorstellen toelicht.

Collega's, de vraag luidt eigenlijk of het slecht gaat met ons land. Welnu, tot spijt van wie het benijdt, niet echt. Gaat het slecht met de monarchie? Misschien tot spijt van nog meer mensen die dat zouden benijden, ook niet echt. Wij waren hier in de zomer namelijk samen voor een vlekkeloze troonsopvolging.

Wij vinden het echter wel goed nieuws dat de leden van het koninklijk huis, net als de meeste andere landgenoten, de broeksriem toch een beetje moeten aanhalen. Is dat voldoende? Welnu, alles kan natuurlijk altijd beter. Het is alvast een goed begin, of – in de woorden van sommigen – een trendbreuk of een begin van herstel.

Waarom oordelen wij dat de voorliggende voorstellen het begin van een trendbreuk zijn?

Ten eerste, collega's, voor de eerste keer in de geschiedenis is een regering erin geslaagd de totale dotatie voor het koninklijk huis terug te dringen en te verlagen. De verlaging hangt samen met de drastische verlaging van de dotatie van de koningin-weduwe, de verlaging of het op nul zetten van het aantal personeelsleden voor de koningin-weduwe en de afschaffing van het dotatierecht, wat de gewoonste zaak van de wereld is voor alle niet eerst in lijn voor de troonopvolging zijnde leden van het koninklijk huis. Een miljoen euro wordt aldus bespaard.

Collega's, waarom zijn de voorliggende voorstellen nog het begin van een trendbreuk?

Voor de eerste keer in de geschiedenis – het is misschien wat laat, maar beter laat dan nooit – wordt eindelijk transparantie in de uitgaven geboden.

Ten eerste, wordt het in de toekomst makkelijker, bijvoorbeeld voor de heer Francken, om de helft van zijn parlementaire werk te doen. De regering heeft er immers voor geopteerd om in een sectie alle begrotingsuitgaven die met de monarchie te maken hebben, te groeperen, wat een goede zaak is. Mijnheer Francken, ook uitgaven op last van Defensie, politie en de Regie der Gebouwen zullen uw werk vergemakkelijken. Alles zal in sectie 01 van de Uitgavenbegroting van dit land te vinden zijn.

Ten tweede, de wettigheid- en regelmatigheidscontrole, die het Rekenhof zal uitvoeren, zal voor transparantie in de uitgaven zorgen, minstens qua werking en qua personeel dat aan het koninklijk huis verbonden is.

Ten derde, het maximumaantal personeelsleden wordt ook bepaald, wat een goede zaak is. Tot op vandaag was het aantal personeelsleden enigszins verschoolen. Vandaag wordt heel duidelijk bepaald dat er 35 personeelsleden voor de Koning zijn, 10 personeelsleden voor de oud-koning of -koningin in de toekomst,

taines pratiques telles que la création d'une fondation dans le cadre de la programmation d'une succession.

M. Francken a salué l'obligation désormais faite à la Famille royale de verser des impôts mais a formulé des réserves s'agissant de la disposition de l'article 2 stipulant que toute dotation est fixée sur proposition du gouvernement. Il a qualifié les dotations de la princesse Astrid et du prince Laurent d'occasion manquée et a posé des questions concernant le personnel.

Mme Pas a exprimé son désaccord sur les propositions de loi et a formulé des critiques concernant les dotations octroyées à la princesse Astrid et au prince Laurent, le fait que le code de bonne conduite ne s'applique pas au Roi et le contrôle insuffisant de la Cour des comptes.

Le secrétaire d'État Wathelet a précisé qu'il est normal que les dotations soient établies sur proposition du gouvernement dans le cadre du budget, mais que les parlementaires ont le droit de prendre des initiatives législatives. En réponse à la question de savoir pourquoi la Liste Civile n'est pas soumise au contrôle de la Cour des comptes et le code de bonne conduite ne s'applique pas au Roi, il a renvoyé aux articles 88 et 89 de la Constitution.

M. Francken a dit ne pas adhérer à cette argumentation et exprimé son incompréhension face au montant de 923 000 euros correspondant à la dotation octroyée à Albert II.

Je voudrais à présent commenter la position de mon groupe politique. La participation de la maison royale aux efforts d'économie nous ravit. Les économies annoncées demeurent peut-être insuffisantes, mais elles constituent en tout cas une avancée, voire un

twee personeelsleden voor de prinses en één personeelslid voor de prins. Dat is een duidelijke en transparante regeling.

Tot slot, ook zullen het Parlement en de Kamer – wij zullen dit uiteraard met veel aandacht en veel interesse doen – het jaarlijkse verslag kunnen uitpluizen.

Een derde element dat ons moet verheugen – ik neem aan dat dit iedereen in de Kamer moet verheugen – is dat voor de eerste keer ook de leden van het koninklijk huis belastingen zullen betalen. Een dergelijke regeling is evident. Ik juich ze namens sp.a dan ook toe.

De dotaties bestaan voor een deel uit loon, waarop uiteraard inkomstenbelastingen verschuldigd zullen zijn. De indirecte belastingen, zoals btw en accijnzen, zullen uiteraard ook worden geheven, zowel op de Civiele Lijst als op de dotaties.

Collega's, *last but not least* worden ook gedragsregels ingeschreven. Wij hebben er belang bij dat de leden van het koninklijk huis zich ook in hun functioneren met de dotatie en in hun publieke optreden aan een aantal heel correcte gedragsregels houden, uiteraard met een zeker respect voor hun basisprivacy.

U zou kunnen zeggen dat u eigenlijk voorstander bent van een protocollair koningschap, collega's. Wel, wij zijn dat ook. In de feiten evolueren we er echt wel naartoe. Wanneer u zegt dat de Koning de wetten niet langer mee zou mogen ondertekenen, dan hebt u een punt. Wanneer u zegt dat de Koning de ministers niet zou mogen benoemen, dan ben ik het beste bewijs dat hij dat eigenlijk al niet meer doet. Wanneer u zegt dat de Koning het leger niet mag aanvoeren, dan hoop ik maar dat we niet meteen ten strijde zullen trekken. Wanneer u zegt dat de Koning de munt niet mag slaan, dan is dat de bevoegdheid van een andere overheid als het op de euro aankomt en dat de Koning nog het recht heeft om zijn eigen foto te kiezen, maar meer niet.

Wie zegt dat de teksten niet ver genoeg gaan, moet bij de ontbinding van de Kamers vragen dat de artikelen ter zake, namelijk de artikelen 104 tot 114, voor herziening vatbaar worden verklaard. Daar kunnen wij desgevallend op ingaan, maar het debat daarover moeten we dan voeren en heeft niks te maken heeft met de discussie die vandaag aan de orde is.

Conclusie, collega's, de moraal van het verhaal: wij zijn voorzichtig optimistisch. Dat weerspiegelt een beetje beter de realiteit van ons land en de stand van ons koningshuis. Het nieuwe koningschap moet mensen kansen geven. Wij denken dan ook dat het beter is vandaag het licht van de pril schijnende zon niet te ontkennen en toch tevreden te zijn met wat hier voorligt.

changement de cap significatif. Pour la première fois dans l'histoire de notre monarchie, le montant total de la dotation de la maison royale est revu à la baisse. La dotation de la reine Fabiola a été sérieusement rabotée, elle n'aura plus de personnel mis à sa disposition et seul l'héritier présumé du trône pourra se prévaloir d'une dotation. Ces différentes mesures représentent 1 million d'euros d'économies.

La transparence des dépenses constitue une autre première. L'ensemble des dépenses budgétaires afférentes au fonctionnement de la monarchie seront à l'avenir regroupées par le gouvernement dans la section 01 du Budget des dépenses et le contrôle de la légitimité et de la régularité des dépenses exercé par la Cour des comptes accroîtra aussi la transparence. Le nombre maximum de membres de personnel mis à la disposition des membres de la famille royale sera clairement arrêté et enfin, le Parlement pourra consulter le rapport annuel.

C'est la première fois également que les membres de la famille royale devront payer des impôts et mon groupe politique s'en réjouit. Les salaires seront assujettis à l'impôt des personnes physiques et des impôts indirects seront également prélevés sur la Liste Civile et les dotations. Enfin, l'instauration de règles de bonne conduite représente également une avancée majeure.

En réalité, nous sommes également partisans d'une monarchie protocolaire et les réformes proposées vont dans ce sens. Je souscris entièrement à l'idée selon laquelle le roi ne devrait plus signer les lois, nommer les ministres, commander l'armée ou battre monnaie. J'invite ceux qui jugent ces propositions de loi insuffisantes à proposer lors de la prochaine dissolution du Parle-

ment que les articles 104 à 114 de la Constitution soient déclarés ouverts à révision.

Nous témoignons d'un optimisme prudent. Ces propositions de loi sont plus proches de la réalité. Laissons à la monarchie, nouvelle version le temps de faire ses preuves. Efforçons-nous de voir le verre à moitié plein plutôt qu'à moitié vide et félicitons-nous de la réforme adoptée aujourd'hui.

17.02 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de voorzitter, collega's, wij zijn hier vandaag samen om te praten over het wetsvoorstel over de aanpak van de dotaties van de koninklijke familie. Daar loopt het al mis. Volgens mij is wat wordt voorgesteld totaal ongeldig, aangezien de eerste artikelen van het wetsvoorstel zeggen dat de dotaties alleen maar kunnen worden gewijzigd op voorstel van de regering. Eigenlijk moest het dus een wetsontwerp zijn. Hier werd een fout gemaakt en ik neem aan dat dat is gebeurd bij het werk op ministeriële kabinetten.

Ik denk ook dat het eerst de bedoeling was de bepalingen in een wetsontwerp te gieten en die via de regering te laten passeren, dan was er geen probleem geweest. Mevrouw Gennez, ik heb in de commissie meerdere malen voorgesteld om dat artikel eruit te halen, omdat het niets toevoegt.

Waarom zou het Parlement niet zelf mogen beslissen over de aanpassing van dotaties? Waarom moeten wij over een wetsvoorstel stemmen waarin staat dat alleen maar de regering de dotaties kan aanpassen? Waarom zouden wij dat in godsnaam doen? Waarom zouden wij onszelf die mogelijkheid ontnemen?

Er werd opgeworpen dat de Grondwet staat boven hetgeen waarover wij hier zullen stemmen, en de dotaties bijgevolg altijd via een wetsvoorstel kunnen worden aangepast. Maar wat is dan het nut van dat artikel? Haal het er dan uit! Dat is echter niet gebeurd. Ik denk dat er uit eerlijke schaamte geen reactie op is gekomen. Ik heb nooit een antwoord gezien op mijn opmerking.

Wat wij vandaag doen, is ongeldig. U schrijft zelf dat de dotaties alleen maar gewijzigd kunnen worden op voorstel van de regering, maar wat doet u? U laat een wetsvoorstel indienen door de fractieleiders van de meerderheid, door het Parlement dus. Wat is het nu? Het is echt zeer bizar, het is gewoon fout. Datgene waarover we hier discussiëren, is volgens mij ongeldig. Als dat niet zo is, zou ik dat graag eens vernemen.

Ik heb nog steeds geen antwoord gekregen van de indieners op mijn vaak gestelde vraag hoe het nu precies zit. Waarom stelt u in uw wetsvoorstel dat de dotaties alleen op voorstel van de regering gewijzigd kunnen worden, terwijl u dat vervolgens met het voorstel van de meerderheid doet? Wat is dat nu? Het is echt prutswerk.

Beste collega's, ik kom tot mijn opmerkingen ten gronde.

17.02 Theo Francken (N-VA): Nous traitons aujourd'hui d'une proposition de loi dont la finalité est de résoudre le problème posé par les dotations de la Famille royale. Cette proposition de loi n'est pas valable car l'un de ses premiers articles prévoit que les dotations ne peuvent être modifiées que sur la proposition du gouvernement. C'est donc un projet de loi qui aurait dû nous être soumis.

En commission, j'ai demandé à plusieurs reprises que cet article soit retranché de la proposition puisqu'il n'ajoute absolument rien. Pourquoi, du reste, le Parlement se priverait-il lui-même de son droit de statuer sur un aménagement des dotations? Les auteurs de cette proposition ne m'ont toujours pas répondu.

Ce que nous faisons aujourd'hui est dénué de toute validité. D'une part, on écrit dans le texte de cette proposition que les dotations ne peuvent être modifiées que sur la proposition du gouvernement, mais d'autre part on fait déposer une proposition de loi par les chefs de groupe de la majorité au Parlement. C'est n'importe quoi. La majorité aurait dû selon moi déposer à tout le moins un amendement visant à remédier à cette ambiguïté juridique.

Le 10 juillet 2012, la N-VA organisait une journée d'étude ayant pour objectif de moderniser la monarchie en ce XXIème siècle et

Ik had gehoopt dat er op zijn minst een amendement zou worden ingediend uit eerlijke schaamte om een en ander tenminste juridisch wat op te smukken. Dat is er echter niet gekomen.

Ten eerste, de N-VA heeft onder leiding van Jan Jambon, Karl Vanlouwe en mezelf op 10 juli vorig jaar een studiedag georganiseerd om na te gaan hoe we de monarchie in een nieuw kleedje kunnen passen, hoe we de monarchie de eenentwintigste eeuw in kunnen loodsen en hoe we de monarchie eigenlijk in lijn kunnen brengen met de zeven of acht andere monarchieën in Europa. We hebben daar voorstellen gedaan en een aantal daarvan zien wij hier terug. Aan een aantal van die voorstellen is minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen. Dat heb ik ook in de commissie gezegd.

Ik ben blij dat er eindelijk belastingen worden betaald, weliswaar indirecte belastingen, mevrouw Gennez. Op directe belastingen zullen we vermoedelijk nog wel drie of vier legislaturen moeten wachten. Indirecte belastingen zullen nu echter betaald moeten worden. Dat klopt. Trouwens, niemand wist dat er geen indirecte belastingen betaald werden. Ik meen dat we er toch enige verdienste aan hebben dat de regering nu eindelijk iets doet, nadat er heel wat onvrede en protest was bij de publieke opinie naar aanleiding van het aan het licht komen van de *pompe défiscalisée* in Laken, de rode diesel van de Koning en de koninklijke familie.

Ten gronde hebben wij gezegd dat er drie dingen moesten veranderen: ten eerste, moest er meer transparantie komen; ten tweede, moest het fiscaal rechtvaardig en dus uitlegbaar aan de bevolking zijn; en, ten derde, moest de politieke rol van de Koning worden afgebouwd tot nul of bijna nul, zoals in veel andere monarchieën.

Ik kan vaststellen dat men met het voorgelegde voorstel een klein stukje de goede weg op gaat. We zijn echter nog lang niet waar we moeten zijn. Er zijn nog gemiste kansen, zoals ik in de commissie heb gezegd, niet alleen wat de dotaties betreft, maar zeker ook de Civiele Lijst. Daar kom ik echter straks op terug. Ik verklaar mij nader.

Ten eerste, de beslissing om prins Laurent en prinses Astrid tot het einde der dagen een dotatie te geven van 200 000, 300 000 of 400 000 euro per jaar, is een foute beslissing. In de wettekst wordt gezegd dat het een overgangsbepaling is. Dat de overgangsbepaling loopt tot hun dood, vind ik eerlijk gezegd een beetje een rare overgangsbepaling. Ik vraag mij dan af wat de overgang is? Het is inderdaad een overgang. Het klopt, dat is een overgang, dat kan ik u wel zeggen. Ik vind het dus nogal cynisch om de bepaling voor te stellen als een overgangsbepaling als die tot hun dood van toepassing blijft.

Wij zijn het enige land in heel de wereld dat broers en zussen van een koning doteert. Geen enkele monarchie in Europa, laat staan in de wereld, doteert broers en zussen van een koning. Alleen België doet dat. Waarom? Omdat de meerderheid niet de moed heeft om daartegen op te treden.

Wat is de bijdrage aan onze samenleving van prins Laurent? Die man heeft de laatste drie jaar een of twee officiële optredens gedaan namens de koninklijke familie. Moet hij daarvoor een dotatie van

de la mettre sur le même pied que les autres monarchies européennes. Certaines de nos conclusions se retrouvent partiellement dans les textes à l'examen. Des impôts indirects seront désormais versés. Pour les impôts directs, il faudra sans doute encore attendre trois ou quatre législatures. Avant l'histoire de la "pompe défiscalisée", nul ne savait d'ailleurs qu'on ne paie pas d'impôts indirects au château de Laeken. L'affaire a suscité pas mal de mécontentement et de protestations dans l'opinion publique. C'est pourquoi le gouvernement s'est décidé à agir. Le mérite nous en revient donc en partie.

Nous entendions modifier trois points. Le système devait devenir plus transparent, il devait être fiscalement équitable et susceptible d'être expliqué à la population et le rôle politique du Roi devait être supprimé ou presque, comme dans beaucoup d'autres monarchies. Cette proposition permet de réaliser un petit pas dans la bonne direction. Car la route est encore fort longue. Dans le domaine de la Liste Civile aussi, des occasions ont été manquées.

La décision d'octroyer une dotation de 200 000, 300 000 ou 400 000 euros par an au prince Laurent et à la princesse Astrid constitue une mauvaise décision. Dans le texte de loi, cette mesure est décrite comme "une disposition transitoire". Cette qualification relève d'un incroyable cynisme, puisque cette disposition "transitoire" sera d'application jusqu'au décès des intéressés.

Nous sommes le seul pays au monde à accorder une dotation aux frères et sœurs d'un roi parce que la majorité n'a pas le courage d'abolir ce système. Quelle est la contribution du prince Laurent à la société? Il a remplacé la famille royale lors d'une ou deux apparitions officielles au cours des trois dernières années. Doit-il

20 000, 25 000, 30 000 euro per maand krijgen? Wat is de bijdrage? Hoe kunt u dat rechtvaardigen? Dat vraag ik mij af.

Ten tweede, de fiscale optimalisatie. U zegt ervoor te zullen zorgen dat de koninklijke familie voor de eerste keer belastingen betaalt, dat er voor de eerste keer btw-accijnzen worden betaald op de aankopen van de Koning en zijn gevolg. Ik heb begrepen dat die fiscale optimalisatie ook een bekommernis van de PS en cdH was.

Over fiscale optimalisatie, zoals koningin Fabiola, de koningin-weduwe, nog altijd doet, wordt niets gezegd. Er wordt gezegd dat men de neutraliteit moet behouden, dat men politiek neutraal moet zijn, dat men waardig moet zijn in het bekleden van zijn ambt en zijn functie. Toch is er fiscale optimalisatie, het ontduiken van successierechten, via het oprichten van een stichting, een stichting die weliswaar na veel protest in het Parlement is opgeheven. Dat geld gaat gewoon naar de stichting Astrida, een stichting van publiek recht die door de regering werd goedgekeurd na de dood van koning Boudewijn. Dat is precies hetzelfde systeem van het ontduiken van de successierechten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, waar men naar ik begrijp in moeilijke papieren zit.

Met de stemming van de bijzondere financieringswet binnenkort, is dat probleem natuurlijk van de baan en dan kan er blijkbaar rustig ontdoken worden. De belastingsvoet voor successierechten is 80 % in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De kleine man, de kleine Vlaming, de kleine Brusselaar, betaalt belastingen en successierechten, terwijl hij altijd al belastingen heeft betaald. Hij betaalt tot 80% aan successierechten op het overlijden van een familielid. Voor koningin Fabiola geldt dat blijkbaar niet. Zij blijkt iets meer gelijk te zijn dan de gewone burger. Zij moet dat niet doen. Zij doet dat gewoon via een stichting die met de goedkeuring van de federale regering is opgericht.

Als de PS zegt dat dit niet rechtvaardig is en als mevrouw Fonck beweert dat dit niet proper is, dat hier een regeling moet komen, waar is die regeling dan? Ik zie die hier niet. Collega's, u hebt dat hier mee ingediend. U hebt daarover onderhandeld. Ik spijtig genoeg niet. Waar is dan die regeling over die stichting?

Men blijft belastingen ontduiken, het kapitaal van de van Saksen-Coburgs – geschat op een half miljard tot 1 miljard euro – blijft grotendeels uit het vizier van de Belgische fiscus.

Ten tweede, er wordt gezegd dat de koninklijke familie nu toch btw en accijnzen zal moeten betalen. Ik mag het hopen. Ik ben heel curieus of dat nu effectief zal gebeuren. Het staat echter in een memorie van toelichting en niet in de wettelijke bepalingen. Op mijn opmerking dit toch in de wettelijke bepalingen op te nemen omdat dit veel krachtiger is, wordt mij gezegd dat de commissie het nogmaals heeft bevestigd, en dat het dus eigenlijk op hetzelfde neerkomt. Neem het dan gewoon op in de wetsartikelen en niet alleen in de memorie. Iedereen weet dat dit juridisch veel sterker is om btw en accijnzen, indirecte belastingen, te doen betalen door de koninklijke familie. Dat gebeurt niet. Het is een gemiste kans.

Ten derde, prinses Astrid en prins Laurent mogen geen ander

percevoir, pour ce faire, une dotation de 20 000, 25 000 ou 30 000 euros par mois? Comment justifier une telle dépense?

En matière d'optimisation fiscale, on affirme qu'on veillera à ce que la famille royale paie pour la première fois la TVA et les accises sur ses dépenses. Aucune déclaration ne mentionne cependant l'optimisation fiscale telle que l'applique la reine Fabiola. Elle continue à éluder les droits de succession de la Région de Bruxelles-Capitale, à présent par le biais de la fondation Astrida, une fondation de droit public approuvée par le gouvernement après le décès du roi Baudouin.

La Région de Bruxelles-Capitale éprouve des difficultés financières, mais l'adoption imminente de la loi spéciale de financement permettra bien sûr de résoudre ce problème et manifestement, d'éluder l'impôt sans être inquiété. Dans cette Région, les simples citoyens paient 80 % de droits de succession. Or cette règle ne s'applique manifestement pas à la reine Fabiola. Où est le régime que le PS et le cdH désiraient mettre en place pour cette fondation?

On continue d'éluder l'impôt. Le capital des Saxe-Cobourg – estimé entre ½ et 1 milliard d'euros – continue d'échapper pour la plus grande partie au fisc belge.

La famille royale va désormais payer de la TVA et des accises. Je l'espère mais qu'en sera-t-il réellement? Car la règle figure dans un exposé des motifs, pas dans les dispositions légales. Chacun sait que la portée juridique d'une telle disposition serait beaucoup plus forte.

La princesse Astrid et le prince Laurent ne peuvent pas avoir d'autres revenus. Mais la règle est imprécise. Je songe très concrètement à Renewal Energy Construct Arlon 67, créée par le

inkomen hebben. De regeling is echter nogal *flou* beschreven. Ik heb het heel concreet over de Renewal Energy Construct Arlon 67, opgericht door prins Laurent. Hij is aandeelhouder van dit vastgoedbedrijf actief in Brussel en Wallonië. Prins Laurent heeft nu zijn echtgenote, prinses Claire, aangesteld als CEO van zijn vastgoedbedrijf.

Dat is een nieuw ideetje van Laurent – af en toe moet hij met een ideetje komen – en zoals altijd rijdt hij er de kantjes af. Volgens de interpretatie van het voorliggende wetsvoorstel, mijnheer Terwingen, is dat mogelijk. Prins Laurent mag dus vastgoedbedrijven oprichten in België, in Congo, in Rwanda, in Noord-Korea, waar dan ook. Hij mag daarin investeren en zijn vrouw aanstellen als CEO van dat bedrijf, zolang hij de aandelen in het vastgoedbedrijf laat en geen aandelen verkoopt, want dat zou een inkomen betekenen. Hij kan echter wel al zijn onkosten aanrekenen en alles regelen binnen de contouren van zijn constructie Renewal Energy Construct Arlon 67. Zo is er niets aan de hand. Zo blijft hij elke maand lekker zijn dotatie krijgen.

Die regeling zal de nieuwe conflicthaard vormen voor de komende jaren op de bühne van de Kamer. Ik zal er met plezier staan. U heeft immers een regeling uitgeschreven die volgens mij totaal niet sluitend is en die – zoals zij donderdag zal worden goedgekeurd – de kiemen zaait voor toekomstige ruzies, interpellaties en discussies tussen oppositie en meerderheid over wat nu juist het *carcan* is waarin prins Laurent moet bewegen.

Met betrekking tot prinses Astrid is het eveneens onduidelijk wat zij wel en niet kan. Het verschil is evenwel dat prinses Astrid iets minder wereldvreemd is en net iets beter begrijpt dat zij zich aan bepaalde regels moet houden.

Ten vierde, wat de reizen naar het buitenland betreft, begrijp ik een en ander niet goed. Bovendien hoorde ik daarnet van mevrouw Genez dat er blijkbaar iets is misgelopen met de vertaling. Het was niet “of”, maar “en”. In het Frans stond er “en” in de tekst, maar in het Nederlands stond er “of”. Dat zal nog worden aangepast. Ik neem aan dat er een amendement zal komen, maar ik had toch graag precies geweten hoe dit technisch zal worden aangepast. Krijgen wij straks nog een amendement op onze banken? Kunnen wij dat dan even inkijken?

Verbeter mij als ik het verkeerd heb begrepen, maar het komt erop neer dat, als prins Laurent naar het buitenland gaat, buiten de Europese Unie, en mogelijks contacten heeft die van politieke aard zijn, hij hiervoor de goedkeuring moet vragen aan minister Reynders. Zo begrijp ik dat.

Ik vraag mij echter af wie de inschatting maakt van die reis? Als prins Laurent morgen naar Israël gaat om een boom te planten, zoals hij recent heeft gedaan, moet hij dat dan melden aan minister Reynders of moet hij hem daarvoor toelating vragen? Volgens mij denkt prins Laurent dat hij dat gewoon moet melden aan minister Reynders. Hieromtrent kreeg ik graag enige duiding van de indieners van dit wetsvoorstel, want voor mij blijven de zaken bijzonder onduidelijk. Jammer genoeg heb ik een quote van minister Reynders van vorig jaar op mijn bank laten liggen, maar ik zal die quote, waaruit totale onduidelijkheid blijkt ter zake, in de loop van het debat met plezier

prince Laurent qui est actionnaire de cette entreprise immobilière qui déploie ses activités à Bruxelles et en Wallonie. Le prince Laurent a désigné sa femme, la princesse Claire, comme CEO de sa société immobilière. Comme à l'accoutumée, sa nouvelle idée va loin. Le prince Laurent peut créer des sociétés immobilières partout au monde. Il peut y investir, nommer sa femme CEO, pour autant que les actions restent dans la société immobilière et qu'il n'en vende aucune. Il a toutefois la possibilité de porter en compte l'ensemble de ses frais.

Ce régime constituera la nouvelle source de conflit dans les années à venir dans l'enceinte de la Chambre. J'y assisterai avec plaisir.

Même pour la princesse Astrid, on ne sait pas clairement ce qu'elle peut et ne peut pas faire. La princesse Astrid a toutefois un peu mieux compris que certaines règles doivent être respectées.

En ce qui concerne les voyages à l'étranger, plusieurs éléments ne sont pas clairs. Apparemment, une erreur s'est par ailleurs glissée dans la traduction. Un amendement sera-t-il encore distribué tout à l'heure sur nos bancs?

Voici comment j'ai compris le règlement. Si le prince Laurent veut séjourner à l'étranger, en dehors de l'Union européenne, il doit le signaler à M. Reynders. Si le prince Laurent se rend à l'étranger, en dehors de l'Union européenne, et a éventuellement des contacts de nature politique, il doit demander l'autorisation pour ce faire à M. Reynders.

Qui doit préalablement évaluer ces voyages? Si le prince Laurent se rend demain en Israël pour planter un arbre, comme il l'a fait récemment, doit-il en informer préalablement M. Reynders ou doit-il demander une autorisation à

voorlezen.

Ten vijfde, heb ik ook gevraagd hoe het staat met de diplomaten? Blijkbaar is er wat misgelopen met de vertaling. In het Nederlands staat gestipuleerd dat prinses Astrid het equivalent van twee diplomaten ter beschikking krijgt voor haar nieuwe opdracht, de buitenlandse missies.

Ik fantaseer nu even, maar betekent dit dat zij twee adellieden aanwerft, zonder dat die een diplomatiek examen hebben afgelegd, maar wel op kosten van de federale regering en dus van de Belgische belastingbetaler worden aangeworven? Of werft zij wel degelijk twee diplomaten aan om haar te begeleiden op de buitenlandse missies, wetende dat er een Agentschap voor Buitenlandse Handel, waarin ook diplomaten zitten, bestaat dat niets anders doet dan die buitenlandse missies voorbereiden? Als dubbel werk kan dat wel tellen!

Op die vraag kreeg ik nog altijd geen antwoord en ik zou eindelijk graag duidelijkheid krijgen. Wordt er een equivalente dienst opgericht en kan zij een aantal vrienden die haar adviseren een loon geven, of gaat het wel degelijk om twee personen die geslaagd zijn voor een diplomatiek examen en een diplomatiek paspoort op zak hebben?

Ten zesde, wil ik het hebben over het Rekenhof. In het verslag wordt voor het eerst gezegd dat het Rekenhof voortaan een controle zal uitvoeren. Ik heb het verslag herlezen, ter voorbereiding van vandaag, en ik vraag mij af wat het Parlement te zien zal krijgen van die controle? Wat zal het Parlement te zien krijgen over de bestedingen van de koninklijke familie de komende jaren? Volgens mij zullen wij niets te zien krijgen.

De voorzitter van het Rekenhof heeft, als ik het goed heb begrepen, de taak om de dotaties en de uitgaven van de koninklijke familie te controleren. Wow! Dat kreeg applaus op alle banken! Wat ik wil weten, is waarom de algemene vergadering of de raad van bestuur van het Rekenhof die niet te zien krijgen? Waarom worden zij niet gepubliceerd op de website van het Rekenhof? Het Rekenhof is toch een van de controlerende organen van deze democratie?

Waarom komt dit niet naar het Parlement? Iedereen weet dat ik een bijzondere interesse heb voor de koninklijke familie van België. Waarom kan ik dit niet controleren? Ik meende dat het de bedoeling was dat het Rekenhof de dotaties zou controleren en dat het Parlement daarin inzage kon krijgen om te kijken hoe het juist zit met de besteding van die middelen. Blijkbaar is dat niet zo.

Mevrouw Gennez zei daarnet dat er eindelijk een controle zal zijn, dat er een begroting zal zijn waarin alle posten staan vermeld, wat mijn parlementaire werk zal verlichten vermits ik al die vragen niet meer zal moeten stellen. Zij zullen ervoor zorgen dat ik weet hoe alles precies in elkaar zit. Welnu, ik lees dat nergens. Waar staat dat? Waar is dat goedgekeurd? Dat wil ik graag weten.

Over deze zes punten hebben wij een discussie gehad met minister Geens. Op een bepaald moment zei minister Geens, blijkbaar een beetje geprikkeld, dat door mijn constante kritiek en opmerkingen over de koninklijke familie, de uier nu totaal leeg is. Dat is prachtig

cet effet? D'après moi, le prince Laurent pense qu'il doit simplement en informer M. Reynders. J'aimerais quelques précisions à ce sujet de la part des auteurs de la proposition.

Et qu'en est-il des diplomates? Apparemment, une erreur s'est glissée dans la traduction. Dans le texte néerlandais, il est indiqué que la princesse Astrid dispose de l'équivalent de deux diplomates pour sa nouvelle mission, c'est-à-dire les missions à l'étranger. Cela signifie-t-il qu'elle recrute deux nobles sans que ceux-ci aient passé d'examen diplomatique et aux frais du gouvernement fédéral et donc du contribuable belge? Ou recrute-t-elle deux diplomates qui ont réussi un examen de diplomatie et disposent d'un passeport diplomatique pour l'accompagner lors de ses missions à l'étranger, alors qu'il existe pourtant une Agence pour le Commerce extérieur dont la seule mission est de préparer ces missions à l'étranger, auxquelles participent également des diplomates?

D'après le rapport, la Cour des comptes exercera un contrôle mais le Parlement aura-t-il dès lors aussi un droit de regard sur les dépenses de la famille royale au cours des prochaines années? J'en doute au plus haut point. Le président de la Cour des comptes doit contrôler les dotations et les dépenses de la famille royale, mais pourquoi son assemblée générale ou son conseil d'administration n'ont-ils pas voix au chapitre? Pourquoi ces points ne sont-ils pas publiés sur le site web de la Cour des comptes ni soumis au Parlement?

Nous avons débattu de l'ensemble de ces points avec le ministre, M. Geens. Il m'a reproché de continuer à formuler des critiques sur la famille royale alors que la présente proposition répond pourtant à mes observations. C'est que la proposition en question péren-

gezegd, maar volgens mij is de uier niet totaal leeg. Het voorstel van vandaag maakt de uier bomvol! Het verzekert een volle uier, dag in, dag uit, tot de dood van prins Laurent en prinses Astrid. De uier is bomvol, en de regering vult die. Minister Geens vult de uier, maar komt in het Parlement tegen mij zeggen: "De uier is leeg." Nee, de uier is bomvol en wordt elke dag met verse melk gevuld door deze regering.

Ten slotte, beste collega's, heren staatssecretarissen, wat de protocollaire rol betreft, mevrouw Gennez vroeg daarnet waarover ik mij nog druk maak, omdat stap voor stap wordt overgegaan naar een minimale rol van de koning. "Die protocollaire rol is misschien nog niet goedgekeurd, maar wij zien toch dat die er komt." Welnu, die man is het hoofd van de krijgsmacht, een viersterrengeneraal van het Belgisch leger. "Daar hebt u toch geen last van?" Was het niet twee maanden geleden dat Pieter De Crem zich liet ontvallen dat sinds 9/11 de Koning in hoogsteigen persoon wordt uitgenodigd op NAVO-vergaderingen en er ook aanwezig is? Dat heb ik toch gelezen. Hij heeft dat trouwens in de commissie bevestigd.

Men zegt ook: "De Koning is het hoofd van het diplomatiek korps, maar dat is alleen maar grondwettelijk, technisch is dat zo niet meer." Dat is niet waar. De Koning benoemt elke ambassadeur. Hij accrediteert elke Belgische ambassadeur. De Koning ontvangt elke Belgische ambassadeur. Die man is in de praktijk wel degelijk – dat is trouwens een van zijn grootste dagtaken – het hoofd van het diplomatiek korps in België. Dat staat niet zomaar ergens in een illustere wet uit 1830 of 1831. Nee, dat is zo in de praktijk, dag na dag, sinds het ontstaan van België. Wij staan dus nog mijlenver van de protocollaire rol van de Koning.

De Koning ondertekent de wetten. Meer nog, soms moeten wij daarvoor militaire vliegtuigen inleggen, waarin geen kat zit, alleen iemand met een aktetas, om de Koning te laten tekenen. Ik heb voorgesteld om de elektronische handtekening toe te laten. Er staat al lang in een wet dat dat mogelijk is, maar de regering geeft niet thuis. Mevrouw Turtelboom antwoordt zelfs niet op mijn vragen daarover. Dat waren ze even vergeten.

Wat de protocollaire rol van de Koning bij de regeringsvorming betreft, ook daarover wordt gezegd dat hij daarin geen rol meer heeft. "Wij gaan naar een protocollair systeem." Welnu, de rol van de Koning in het politieke bestel in dit land is immens als het over de federale regeringsvorming gaat. Dat hebben wij nog eens goed kunnen zien. De Koning doet aan politiek, wij hebben *un roi politique*. Laten wij doen wat hier op het spreekgestoelte altijd maar wordt gezegd en laten wij overgaan naar een protocollaire rol.

Mijnheer Jambon, er was afgesproken een werkgroep op te richten binnen de commissie voor de Institutionele Hervormingen rond de voorbereiding van de protocollaire rol. Wij hebben daarover echter niets meer gehoord. Wij moesten voorstellen indienen. Wij waren, samen met het Vlaams Belang, de enigen die effectief voorstellen hebben ingediend. Wij hebben meer dan 50 voorstellen ingediend, mijnheer Van Biesen. Er zal opnieuw niets van in huis komen. Wij hebben in de afgelopen zeven maanden, elke maand opnieuw, in *De Zevende Dag*, in *Terzake*, in de kranten en hier in het Parlement een hypocriete, schijnheilige mis moeten aanhoren. Er zou een

nise la situation confortable du prince Laurent et de la princesse Astrid jusqu'à la fin de leurs jours, et c'est exactement ce qui nourrit nos critiques.

Mme Gennez a également indiqué que nous nous orientons progressivement vers un rôle minimal car protocolaire du Roi, même si ce rôle n'a pas encore été approuvé.

N'oublions tout de même pas que nous parlons ici d'une personne qui, en tant que général quatre étoiles et chef des Forces armées, est convié à toutes les réunions de l'OTAN depuis le 11 septembre, comme le ministre De Crem l'a confirmé en commission, et qui est également le chef du corps diplomatique. À ce titre, il nomme et accrédite chaque ambassadeur. En outre, il signe les lois, ce qui nous contraint parfois pour cette unique raison à affréter des avions militaires, au lieu de recourir à la signature électronique, comme je l'ai proposé par ailleurs, mais la ministre Turtelboom n'a pas réagi. En outre, le rôle du Roi dépasse largement le cadre protocolaire en période de formation gouvernementale, car il fait alors de la politique. Nous sommes donc encore à des années-lumière d'un rôle purement protocolaire.

Il avait été convenu de créer un groupe de travail au sein de la commission de la Réforme des Institutions en vue de préparer ce rôle protocolaire. Avec le Vlaams Belang, nous étions les seuls à avoir effectivement déposé des propositions – plus de 50 même – en ce sens mais une fois de plus, rien ne changera, ni aujourd'hui, ni à l'avenir, en dépit des discours hypocrites qui nous ont été tenus à ce propos, au cours des sept derniers mois, dans les médias et au sein de ce Parlement. Voilà la vraie vérité.

protocollaire rol komen. Schei toch uit! Er komt niets van in huis, nu niet, en ook in de komende jaren niet. Dat is de keiharde waarheid!

17.03 Daniel Bacquelaine (MR): Monsieur le président, chers collègues, messieurs les secrétaires d'État, rien n'échappe à l'esprit de réforme. Pour des réformateurs, cela semble naturel. Ainsi, lors de l'annonce de l'abdication du Roi à cette tribune, nous avons marqué qu'il était pour nous nécessaire d'inscrire l'institution monarchique dans un esprit de modernisation. Les réformes qui nous sont présentées aujourd'hui vont dans ce sens. Chacun peut évidemment juger selon sa conscience si ces réformes vont ou non assez loin ou si elles vont trop loin. Chacun a une liberté de jugement par rapport à cela. Je constate toutefois que nous sommes aujourd'hui dans une véritable réforme, une modernisation de l'institution monarchique avec une triple logique: la diminution du nombre de bénéficiaires des dotations, une plus grande transparence et un plus grand contrôle sur les ressources et l'utilisation de ces ressources et la soumission des dotations au paiement d'impôts sur les sommes reçues. Ce sont trois évolutions qui ne sont pas négligeables et qui indiquent à suffisance, me semble-t-il, la rencontre de cette nécessité des réformes.

Précisons certaines choses. Le nombre de bénéficiaires des dotations va donc effectivement diminuer et chaque dotation des membres de la famille royale comprendra deux parties: une partie de type "traitement" et une autre partie liée aux dépenses de fonctionnement et de personnel. En outre, les dotations des membres de la famille royale seront transparentes, dit-on. Je ne pense pas qu'il faille confondre la transparence et le voyeurisme. Le voyeurisme a quelque chose de malsain; la transparence est une notion positive et c'est bien dans cet esprit-là que nous indiquons cette nécessité de la transparence. Chaque année, les montants des principales rubriques des dotations, hors traitement, seront publiés et l'ensemble des dépenses liées à la monarchie seront regroupées dans un même chapitre budgétaire, en ce compris la Liste Civile.

Les dotations des membres de la famille royale seront contrôlées. La partie de la dotation relative aux dépenses de fonctionnement et de personnel, hors traitement toujours, sera contrôlée par le premier président et le président de la Cour des comptes.

Un code de déontologie s'appliquera à tous les membres de la famille royale bénéficiant d'une dotation. Certains peuvent penser que ce code de déontologie serait une contrainte, la preuve d'une certaine méfiance. Ce n'est pas le cas dans notre esprit et dans notre chef. Je pense que le code de déontologie, justement, ne permettra plus les suspicions déplacées ou malveillantes. Il s'agit ici en fait de bénéficier d'un code de déontologie plutôt que d'en être contraint.

Un rapport annuel sur les activités d'intérêt général des membres de la famille royale sera également publié.

Enfin, les membres de la famille royale qui perçoivent une dotation paieront désormais des impôts. Cela découle, à mon sens, d'un esprit de modernisation qui donne une valeur à l'impôt. L'impôt est la participation au bien commun et, quelque part, chacun se doit d'y participer. Ce n'est que quand l'impôt devient excessif qu'il pose des problèmes. Nous y sommes habitués. Mais lorsque l'impôt est raisonnable, il constitue une participation au bien commun de la part

17.03 Daniel Bacquelaine (MR): Naar aanleiding van de troonsafstand van de koning hebben de MR-leden de wens uitgedrukt de monarchie te moderniseren.

De hervormingen die vandaag worden voorgesteld, gaan in die richting. Het aantal begunstigden van de dotaties wordt verminderd, de controle op de middelen en het gebruik ervan wordt verscherpt, en op die bedragen zal belasting betaald worden.

Voor elke dotatie zal men een onderscheid maken tussen het eigenlijke loon en de uitgaven voor werkings- en personeelskosten.

Transparantie staat niet gelijk aan voyeurisme, integendeel. Door de bedragen bekend te maken en een deontologische code in te voeren willen we misplaatste verdenkingen voorkomen.

Iedereen moet bijdragen tot het algemeen nut; belastingen zijn slechts problematisch als zij buitensporig hoog zijn.

Deze hervorming lijkt ons stevige garanties voor de transparantie in zich te bergen. Om de monarchie te stabiliseren moeten wij er in de toekomst over waken dat de middelen afgestemd zijn op de reële behoeften.

Overeenkomstig de Grondwet vervult het staatshoofd een reeks taken; daar hangt een prijskaartje aan. Wij zijn van oordeel dat het bedrag dat werd bepaald billijk en verantwoord is, zoals het ontwerp van de regering ook zegt. Wij zullen het wetsontwerp en de wetsvoorstellen met betrekking tot de dotaties steunen.

de chaque citoyen, et la famille royale y participera dans le même esprit.

En conclusion, monsieur le président, chers collègues, nous nous réjouissons que l'on ait pu réformer rapidement le mécanisme des dotations en lui donnant une philosophie claire. Les moyens nécessaires aux membres de la famille royale pour assumer les fonctions publiques découlant pour eux de notre monarchie constitutionnelle sont maintenus, mais la transparence et donc le contrôle sur l'utilisation de ces moyens sont garantis.

Il conviendra à l'avenir de vérifier si les moyens attribués sont bien en rapport avec les besoins réels. Cette réforme permet donc en quelque sorte de stabiliser l'institution monarchique, et par là même notre système institutionnel et notre pays.

Un mot, monsieur le président, si vous le voulez bien, sur la Liste Civile. Je ne compte en effet pas remonter à la tribune tout à l'heure. Nous sommes bien entendu favorables à la Liste Civile. Certains considèrent que le mécanisme prévu pour les dotations n'est pas applicable à la Liste Civile et que cela serait peut-être un problème.

Dans notre esprit, la Liste Civile a une particularité. D'abord, elle est de type constitutionnel: elle relève de la Constitution, qui assigne par ailleurs, en contrepartie dirais-je, au chef de l'État une série de missions impliquant des charges à assumer financièrement. Nous pensons que le montant retenu est, comme le dit le projet du gouvernement, juste et équitable. Nous marquons donc notre soutien à ce projet de loi fixant la Liste Civile et aux propositions de loi traitant des dotations. Je vous remercie de votre attention.

Le **président**: Chers collègues, je vous rappelle que nous avons convenu, en Conférence des présidents, de travailler aujourd'hui jusqu'à 19 h 00 maximum. Vous pouvez ainsi organiser votre soirée!

La parole est à M. Van Hecke

17.04 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, collega's, met de tekst die vandaag voorligt, zetten wij een grote stap vooruit. Er worden immers een aantal afspraken gemaakt over een aantal algemene beginselen die van toepassing zijn op de dotaties en de vergoedingen die aan leden van de koninklijke familie worden toegekend.

Vandaag mogen wij stellen dat wij een aantal fundamentele hervormingen doorvoeren, wat ik ook in de commissie heb aangegeven. Wanneer wij later op de huidige periode zullen terugblikken, zullen wij makkelijk een onderscheid kunnen maken tussen de periode vóór 2013 en de periode erna.

Collega's, zoals reeds door andere sprekers is aangehaald, zal de dotatie vanaf nu uit twee delen bestaan, met name een deel bezoldiging en een deel dat voor werkings- en personeelsuitgaven dient. Een dergelijke opsplitsing is nieuw.

Het deel bezoldiging is aan de inkomstenbelastingen onderworpen, hoewel hier soms andere zaken worden beweerd. Het is nochtans heel duidelijk. Het deel bezoldiging is aan de inkomstenbelastingen onderworpen. De ontvangen dotatie mag niet met andere belastbare

17.04 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Ce texte représente une avancée remarquable étant donné que les dotations et les indemnités des membres de la Famille Royale seront désormais soumises à plusieurs principes généraux. Il s'agit de réformes fondamentales marquant une rupture nette avec le passé.

Dorénavant, la dotation se composera d'une partie "rémunération" et d'une autre partie liée aux dépenses de fonctionnement et de personnel. La partie "rémunération" est clairement soumise à l'impôt sur les revenus et la dotation ne peut être combinée avec d'autres revenus imposables.

Tous les membres de la

inkomsten worden gecombineerd. Iedereen zal ook aan de indirecte belastingen onderworpen zijn en zal dus btw en accijnzen moeten betalen.

Het deel van de dotatie dat voor de werking en het personeel dient, zal aan een controle door de eerste voorzitter van het Rekenhof worden onderworpen. Het kan dus niet dat dit deel van de gelden voor privéredenen zal worden gebruikt.

Er worden ook nog een aantal deontologische regels aan de regeling toegevoegd. Ook wordt transparantie gebracht, door de voornaamste rubrieken duidelijk in de begroting naar voren te schuiven.

Men kan wel wat lacherig over de regeling doen; men kan ook discussiëren over hoe gedetailleerd ze moet zijn. In de memorie van toelichting staan de desbetreffende rubrieken opgesomd. Voor sommigen zal het echter nooit genoeg zijn. Indien ik het goed begrijp, zou de heer Francken eigenlijk willen weten voor wie elke gekochte doos pralines is bestemd. Tot dergelijke details zou hij willen gaan. Mijnheer Francken, dergelijke details zijn niet geregeld, wat u de gelegenheid geeft, om elke week vragen over de materie te stellen. Dat houdt u zodoende dan ook aan de gang.

De transparantie wordt in voorliggende voorstellen echter vrij duidelijk naar voren geschoven. Er zal kunnen worden nagegaan welk deel van de dotatie voor bijvoorbeeld personeelskosten, vervoer of voor reizen wordt gebruikt. Dergelijke posten zullen allemaal worden opgelijst.

Ik meen dat er een duidelijke cesuur is met wat er voordien is gebeurd en dat dit duidelijk een positieve evolutie is.

Als men de bedragen bekijkt, merken we toch een forse inlevering voor Fabiola. Zij kwam ooit aan een bedrag van 1,4 miljoen euro. Dit bedrag is verminderd naar zowat 900 000 en het zal nu dalen naar 461 000 euro. Astrid en Laurent blijven hetzelfde bedrag ontvangen, maar zij zullen hierop belastingen moeten betalen.

Wij zullen deze tekst dan ook steunen.

Wat de tekst in verband met Albert II betreft, moet ik toegeven dat deze tekst bij ons gemengde gevoelens oproept. Positief is dat dezelfde regels ook hier van toepassing zullen zijn. Op een deel van de vergoeding zullen immers belastingen moeten worden betaald. Er is bovendien sprake van controle en transparantie. Het bedrag van 923 000 euro en het aantal personeelsleden dat ter beschikking wordt gesteld van Albert II is voor onze fractie iets van het goede te veel. Wij zullen ons ter zake dan ook onthouden.

monarchie devront désormais s'acquitter de la TVA et des accises et la partie de la dotation affectée au fonctionnement du personnel sera soumise au contrôle du premier président de la Cour des comptes. Il est exclu que cet argent soit utilisé à des fins privées. La mise en évidence dans le budget des principaux postes de dépenses garantit la transparence. Ces dispositions peuvent être raillées. Certains les jugeront toujours insuffisantes. M. Francken aimerait connaître l'heureux bénéficiaire de chacune des boîtes de pralines achetées. Il est vrai que ces détails n'ont pas été réglés, mais libre à M. Francken de poser chaque semaine des questions à ce sujet.

La transparence sort gagnante et il sera possible de vérifier les montants consacrés aux dépenses de personnel, aux transports ou aux voyages. Cette évolution est positive et marque une évidente rupture avec le passé.

Il fut un temps où la reine Fabiola percevait 1,4 million d'euros. Ce montant est à présent ramené à 461 000 euros. Les montants des dotations de la princesse Astrid et le prince Laurent ne sont pas modifiés, mais ils devront désormais payer des impôts. Nous soutenons par conséquent les dispositions des propositions de loi concernant ces membres de la famille royale.

Nos sentiments sont plus partagés en ce qui concerne les dispositions relatives au roi Albert II. Certes, nous nous félicitons qu'il doive lui aussi payer des impôts, se soumettre à un contrôle et à une transparence accrue, mais les 923 000 euros de dotation et les membres de personnel mis à sa disposition nous semblent excessifs. Nous nous abstiendrons dès lors sur ce point.

17.05 Barbara Pas (VB): Mijnheer de voorzitter, er is al veel gezegd over de protocollaire functie. De monarchie is een instrument dat zich

17.05 Barbara Pas (VB): La monarchie est un vestige de l'épo-

voortzet door erfopvolging, een overblijfsel uit de tijd dat landen en mensen in het bezit waren van despoten.

De democratie kan toch niet aanvaarden dat een familie via erfopvolging politieke macht krijgt toebedeeld? Wie in een democratie politieke macht uitoefent, moet daarvoor verantwoording afleggen aan de volksvertegenwoordiging, aan de kiezer.

Wij zijn dan ook voorstander van een republiek waarin de president democratisch verkozen wordt. Men had de troonswissel moeten aangrijpen om naar zo'n systeem te evolueren, om het debat over de protocolaire rol – als u het ons vraagt, geen enkele rol meer voor het koningshuis – te voeren. Dat heeft men echter niet aangedurfd. Dat wordt uitgesteld naar een volgende troonsopvolging.

Hier tellen we drie koninginnen, twee koningen, een prinses, een prins, allen met een royale dotatie van 307 000 euro tot 11,5 miljoen euro. In tegenstelling tot de gemiddelde burger, ziet de financiële situatie van de van Saksen-Coburgs er al bij al zeer goed uit.

De beslissing van het kernkabinet om Albert en Paola levenslang te blijven vergoeden met een jaarlijks pensioen van 923 000 euro, is gewoonweg wraakroepend. Ter vergelijking, dat is 76 keer het gewaarborgd minimumpensioen. Het is drie keer zoveel als het loon van de Amerikaanse president Obama. Terwijl zowat alle economische indicatoren op rood staan, gooit de regering het geld voor de van Saksen-Coburgs door ramen en deuren.

Daarbovenop, los van al die centen, krijgen zij nog eens tien permanente medewerkers, gratis huisvesting, permanente beveiligingsagenten en nog wat extraatjes, zoals gratis vluchten naar vakantiebestemmingen. Dat getuigt toch wel van een ongeziene wereldvreemdheid ten aanzien van de bevolking die het vandaag steeds moeilijker heeft om de eindjes aan elkaar te knopen.

Het Vlaams Belang heeft bij aanvang van deze legislatuur al een wetsvoorstel ingediend om de aanvullende koninklijke dotaties gewoonweg af te schaffen. Niettegenstaande het parallel protest van andere oppositiepartijen, kon ons voorstel eigenaardig genoeg niet op enige steun rekenen.

Na een voorstel van resolutie van onze collega's van de N-VA waarin gepleit werd voor meer transparantie – wat dat ook moge betekenen – en voor een onderzoek naar de wijze waarop het fiscaal statuut van de koninklijke dotaties geregeld kan worden – wat dat ook moge betekenen –, was premier Di Rupo er om de voorliggende regeling met veel bravoure aan te kondigen.

Collega Van Hecke, het systeem bestaat inderdaad uit twee delen. De centen die de leden van het koningshuis ontvangen, worden namelijk in een belast en een onbelast deel verdeeld. Slechts 20 % van de ontvangen dotaties wordt immers voortaan belast. Dat was toch het spierballengerol van Di Rupo niet waard. Ik meen dat heel veel burgers u dankbaar zouden zijn voor zo'n gunsttarief. Er was nochtans veel spierballengerol bij u en bij de premier en stelde men het voor als een geweldige stap vooruit. Het grootste argument was wel dat de tekst zelfs nog verder ging dan de unanieme

que où des despotes possédaient leurs sujets et leurs terres. Comment une démocratie peut-elle accepter que le pouvoir se transmette par succession? Le détenteur du pouvoir politique doit rendre des comptes au Parlement et à l'électeur. Nous sommes dès lors partisans d'une république. Le changement de règne était une occasion idéale de mener un débat, au moins sur l'instauration d'une monarchie protocolaire. Hélas, personne n'a osé s'y employer.

Notre pays compte déjà trois reines, deux rois, une princesse et un prince qui reçoivent chacun une dotation royale. Il est choquant que le roi Albert et la reine Paola perçoivent une pension de 923 000 euros à vie. Ce montant est 76 fois supérieur à la pension minimum et représente le triple du traitement du président Obama! Alors que les indicateurs économiques sont au rouge, le gouvernement gaspille de l'argent pour le donner à la maison de Saxe-Cobourg. De plus, ils bénéficient également de dix collaborateurs, d'une surveillance permanente, d'un logement et de nombreux avantages supplémentaires tels que des vols gratuits. Leur éloignement par rapport à la réalité quotidienne des citoyens est hallucinant!

Le Vlaams Belang a introduit au début de cette législature une proposition de loi visant à abolir les dotations. Personne n'a appuyé cette proposition, en dépit du soutien apporté par d'autres partis d'opposition à nos critiques.

Après la proposition de résolution de la N-VA plaidant pour plus de transparence et pour une enquête sur la manière de régler le statut fiscal des dotations – quelles qu'en soient les implications – le premier ministre était fier d'annoncer ostensiblement sa réglementation.

On nous présente aujourd'hui un

aanbevelingen van de Senaat. Dat is ook helemaal niet moeilijk. Als men die aanbevelingen er eens op naleest, dan wordt daar nauwelijks iets in voorgesteld. Bepaalde regelingen zijn daar zelfs nog voordeliger en soepeler dan de huidige regeling.

Fundamenteel verandert er dus gewoonweg niets. Financiële malversaties werden niet opgenomen in die bejubelde gedragscode. Er zijn nochtans genoeg precedentes, denk maar aan mevrouw de Mora y Aragón met haar Fons Pereos, dat na negen maanden eindelijk werd opgedoekt, maar waarvan de activa gewoonweg in een andere stichting werden gestopt.

Compleet onbegrijpelijk is dat voor Astrid en Laurent een levenslange uitzondering werd gemaakt. Niemand van de indieners heeft mij tijdens de besprekingen in de commissie kunnen uitleggen waarom zij in godsnaam zo'n overgangsregeling nodig hebben. Men was het zogenaamd allemaal eens met het principe dat prins en prinsessen moeten werken voor de kost. Ik heb daarbij citaten aangehaald uit 2008 en 2009 van collega's Almaci en Van der Maelen, die stelden dat men de troonswissel moest aangrijpen om de dotaties van Astrid en Laurent af te schaffen. Blijkbaar gaat men nu echter akkoord met een levenslange uitzondering en kan men daar geen enkele verklaring voor geven.

Ik kreeg evenmin antwoord op de vraag waarom met het oog op transparantie niet alles door het Rekenhof wordt gecontroleerd. Het gaat slechts om delen. Het Rekenhof controleert het deel van de dotatie dat niet als vergoeding geldt. Op de vraag waarom het andere deel niet wordt gecontroleerd, kwam er geen enkel antwoord. Ook op de vraag waarom de Civiele Lijst niet wordt gecontroleerd, heb ik geen enkel antwoord gekregen.

De bedragen van de belangrijkste rubrieken worden gepubliceerd. Waarom worden niet alle rubrieken gepubliceerd? Ook daar kon geen enkele indiener mij daarop een antwoord geven.

Ten slotte, is er nog sprake van de toekomstige regeling voor de toekomstige broers en zussen. Zij zullen geen dotatie meer krijgen, maar een vergoeding voor prestaties van algemeen belang. Ik had graag geweten – ik heb daar ook herhaaldelijk op aangedrongen in de commissie – wat de juiste omschrijving van de prestatie van algemeen belang dan is. Hoe wordt dat afgelijnd? Is een acte de présence op een of andere lokale worstenkermissen een prestatie van algemeen belang? Ik weet het vandaag nog altijd niet.

Ik weet evenmin om welke vergoeding het gaat, wat de grootteorde van de vergoeding is. Waarom vallen die prestatievergoedingen niet onder de controle van het Rekenhof, zodat alles transparant wordt? Niemand die het mij kon vertellen.

Er komen geen antwoorden, er is geen duidelijkheid, er is geen zogenaamde transparantie. Er is alleen een doekje voor het bloeden voor de publieke opinie en fundamentele veranderingen blijven uit.

Wij zijn klaar en duidelijk. Wij zullen geen amendementen indienen, zoals sommige collega's die Fabiola nog een half ministerloon willen geven.

système en deux parties: une partie de la dotation n'est pas taxée alors qu'une autre l'est. La partie imposable représente 20 %. De nombreux citoyens seraient heureux de bénéficier d'un taux d'imposition aussi avantageux. À grands renforts de joutes verbales, ce système a été présenté comme une grande avancée, allant même plus loin que les recommandations du Sénat! Mais ce n'était pas difficile puisque ces recommandations ne contenaient pas grand-chose. Pourtant, fondamentalement, rien ne change.

Le code de conduite dont on a tant vanté les mérites ne comprend aucune disposition relative aux malversations financières, comme le Fons Pereos de Mme de Mora y Aragón.

Il est par ailleurs incompréhensible qu'une exception à vie soit prévue pour la princesse Astrid et le prince Laurent. Personne en commission n'a pu m'expliquer pourquoi cette exception était nécessaire. Pas plus tard qu'en 2008 et 2009, Mme Meyrem Almaci et M. Dirk Van der Maelen ont déclaré que le changement de règne devait être l'occasion de supprimer ces dotations et aujourd'hui on accorde une exception à vie.

Je n'ai par ailleurs obtenu aucune réponse à la question de savoir pourquoi la Cour des comptes ne contrôle que partiellement la dotation et pas entièrement.

Pourquoi ne publiera-t-on pas l'ensemble des rubriques, mais seulement les plus importantes?

Les frères et sœurs du futur chef de l'État ne recevront plus de dotations, mais une indemnité destinée à l'exercice de prestations d'intérêt général. Cependant, personne n'est en mesure de me dire comment cet intérêt général sera défini et à quelle indemnité il donnera lieu.

Het Vlaams Belang heeft niet alleen in het begin van deze legislatuur maar in het begin van elke legislatuur al een wetsvoorstel ingediend met het oog op het opheffen van de aanvullende koninklijke dotaties, want het is zonneklaar dat die koninklijke familie via de Koninklijke Schenking, de Civiele Lijst en het via de Belgische Staat gegenereerd fortuin over meer dan voldoende middelen beschikt om haar rol voort te vervullen.

Als overtuigd republikeinse partij stellen wij die rol zelf ter discussie en hoeven ze voor ons zelfs geen enkele rol te vervullen, maar zelfs als ze dat blijven voortdoen, hebben ze daar middelen genoeg voor.

Wij zijn er dan ook van overtuigd dat de voorstellen van Di Rupo hooguit tot een zure oprisping kunnen worden herleid, na de fiscale ontduikingscapriolen van Fabiola de Mora y Aragón, zonder dat aan de wortels van dat dotatiesysteem wordt geraakt.

Stop dus alstublieft de pleidooien voor meer transparantie. Stop met gemorrel aan enkele fiscale statuten, maar laat ook de leden van de koninklijke familie werken om den brode en als logisch gevolg daarvan op alles wat zij ontvangen, belastingen betalen.

Het opheffen van de dotaties aan Astrid en Laurent zou alleszins al een eerste, zeer betekenisvolle stap kunnen zijn, maar zelfs dat was er te veel aan.

Om al de redenen, die ik heb opgenoemd, is het voor het Vlaams Belang niet meer dan logisch dat, naast de Civiele Lijst, die straks nog ter sprake komt, de aanvullende dotaties aan de koninklijke familie gewoonweg worden geschrapt. We hebben onze amendementen uit de commissie vandaag heringediend; we doen voor een tweede keer een beroep op uw gezond verstand en vragen voor onze amendementen uw steun.

Of de vandaag voorliggende regeling een wetsvoorstel of een wetsontwerp is, maakt geen knijt uit: de inhoud is verwerpelijk. Wij zullen dus met heel veel overtuiging tegenstemmen.

17.06 Catherine Fonck (cdH): Monsieur le président, messieurs les ministres, chers collègues, malgré les propos et positions que certains ont voulu faire prévaloir, les avancées réalisées au travers du texte que nous allons voter sont des éléments forts pour faire évoluer notre monarchie en une monarchie du XXIe siècle.

Le principe premier qui a guidé nos choix est celui du lien entre une dotation et les obligations qu'elle entraîne.

La première est celle de la transparence financière à travers le contrôle de la Cour des comptes: il est sain que le Parlement connaisse les affectations des dotations allouées. L'argent public n'a pas pour vocation la constitution d'un trésor en faveur du chef de

Il n'est nullement question de transparence et cette réglementation ne sert qu'à faire passer la pilule auprès de l'opinion publique.

À chaque nouvelle législature, le Vlaams Belang dépose une proposition de loi supprimant les dotations royales. La fortune que la famille royale a amassée par le biais de la dotation royale, de la Liste Civile et de l'État belge est plus que suffisante pour lui permettre de jouer son rôle.

Les propositions de M. Di Rupo feront l'effet de vulgaires aigreurs d'estomac en réaction aux facéties fiscales de la reine Fabiola. Elles ne touchent pas, en effet, aux racines du régime des dotations.

Laissons les membres de la famille royale travailler pour gagner leur vie et verser des impôts sur tout ce qu'ils perçoivent. Apparemment, il est déjà trop difficile de supprimer les dotations de la princesse Astrid et du prince Laurent.

Pour le Vlaams Belang, aucun doute ne subsiste: les dotations doivent être supprimées. Nous redéposerons nos amendements aujourd'hui et en appelons au bon sens des députés.

Peu importe si le régime proposé aujourd'hui l'est sous forme d'une proposition ou d'un projet de loi. Le contenu n'en est pas moins choquant. Nous voterons donc résolument contre.

17.06 Catherine Fonck (cdH): Sommige andersdenkenden ten spijt hebben we stappen gedaan om onze monarchie te laten evolueren. Het eerste principe dat we daarbij gehanteerd hebben, is dat een dotatie plichten meebrengt. De controle van het Rekenhof zal financiële transparantie garanderen. De dotaties zullen belast worden. Het tweede principe is de verlaging van de dotaties. Het derde is de afschaffing van de

l'État, mais bien celle de lui permettre de tenir son rôle. Les dotations seront d'ailleurs soumises à l'impôt au même titre que chaque citoyen.

Le deuxième principe retenu est la diminution du montant des dotations.

Le troisième principe est la suppression des dotations automatiques en faveur des membres de la famille royale, hormis le Roi – ou la Reine – et le Prince – ou princesse – héritier.

Gouvernance, éthique, transparence et modernité sont donc les principes qui ont guidé cette réforme.

Voilà l'essentiel que je tenais à rappeler ce jour pour nos débats. Néanmoins, lors de nos discussions, en commission ou à cette tribune, certains en ont profité pour appeler à un détricotage de la monarchie au profit d'une république.

Pour ce faire, ils ont notamment recouru à l'argument du coût de la monarchie. C'est pourquoi, chers collègues, il m'a semblé intéressant d'établir une comparaison entre le coût de notre monarchie et celui d'une république.

J'ai pris pour exemple la République française. Quelques chiffres: 103 483 252 euros, tel est le montant du fonctionnement de l'Élysée en 2013, auquel il convient d'ajouter le salaire du président François Hollande.

17.07 Yvan Mayeur (PS): (...)

17.08 Catherine Fonck (cdH): J'ajouterai aussi, monsieur Mayeur, que le budget de fonctionnement de l'Élysée a augmenté en parallèle.

Mais il me paraît inutile d'ouvrir ici un débat qui devrait se tenir à l'Assemblée nationale.

Notez tout de même que ce budget est de plus de 103 millions d'euros, sans compter les salaires du président de la République française et de ses ministres. Vous conviendrez donc qu'une république peut avoir un train de vie autrement plus monarchique que notre monarchie.

Chers collègues, je ne serai pas plus longue. Chacun aura l'occasion de se positionner.

17.09 Jean Marie Dedecker (LDD): Mevrouw, ik hoor u heel graag praten over de vergelijking die u steeds maakt met de republiek. U kiest dan natuurlijk Frankrijk. Wij weten natuurlijk dat de Fransen en de Franstaligen het breed kunnen laten hangen.

Er zijn echter andere voorbeelden in de wereld, waarnaar u niet verwijst. Ik zal u het voorbeeld geven van een land dat veel weg heeft van de Belgische structuur, met vier bevolkingsgroepen en 23 kantons. Hoe werd het daar opgelost? Zwitserland heeft geen koning, maar een protocolaire president. Er zijn acht ministers en om de twee jaar wordt een van die ministers aangeduid om de presidentiële functie in te vullen. Hoeveel kost dat? Niets. Dat kost alleen de ministeriële wedde, en misschien een pot thee en een dikke

automatische dotatie voor de leden van de koninklijke familie die geen koning of troonopvolger zijn.

Degenen die dit debat aangrijpen om te pleiten voor de oprichting van een republiek, zouden er goed aan doen de kosten van onze monarchie eens naast die van de Franse Republiek te leggen.

17.08 Catherine Fonck (cdH): De werkingsmiddelen van het Elysée bedragen 103 miljoen euro, de vergoeding van de president en zijn ministers niet meegerekend. Een republiek kan er een veel royalere levensstijl op na houden dan onze royalty.

17.09 Jean Marie Dedecker (LDD): On procède souvent à la comparaison avec une république, de préférence la France et nous savons que le faste ne déplaît pas aux Français, ni aux francophones. Mais il y a d'autres exemples. En Suisse, un pays qui, avec ses quatre populations et 23 cantons s'apparente à la structure belge, un ministre est désigné tous les deux ans en tant que président avec une fonction

sigaar als Poetin op bezoek komt. Voor de rest kost dat niets. De kosten van het koningschap ten opzichte van die van de republiek is een nepargument dat telkens opnieuw wordt gebruikt.

17.10 Muriel Gerkens (Ecolo-Groen): Monsieur le président, monsieur le secrétaire d'État, je vous dispense de la description du contenu de la proposition de loi à l'examen car nombreux sont les collègues qui l'ont déjà fait. Nous avons participé à sa rédaction et nous la soutenons.

Cependant, il me semble important de préciser ici que, en cette année 2013, la Chambre a décidé d'installer un système permettant d'assurer la transparence en matière de dotations des membres de la famille royale. Elle a décidé d'imposer à ces derniers une participation à la solidarité de l'État. En effet, dorénavant ils devront se soumettre à l'impôt et payer des cotisations sociales. Un contrôle sera exercé par un organe indépendant sous la tutelle de la Chambre. Le président et le vice-président de la Cour des comptes seront chargés des dépenses de fonctionnement et des frais de personnel. Par ailleurs, les dépenses de fonctionnement devront s'inscrire dans des catégories spécifiques qui seront également contrôlées sérieusement.

Cette proposition de loi a le mérite, selon moi, de resituer la fonction royale, mais également les membres de la famille royale qui, à l'avenir, n'auront plus droit à des dotations. Demain, ils seront des citoyens qui devront prêter des services éventuellement contre rémunération.

Il y a donc eu un avant et il y aura un après 2013 auquel nous sommes fiers et satisfaits d'avoir participé.

Cela dit, la diminution des dotations constitue aussi un élément important. Il était temps que ces dotations soient raisonnables et respectueuses des citoyens.

Par ailleurs, je voudrais ajouter que nous n'avons pas profité de l'occasion pour revoir les fonctions, le rôle de la famille royale, ni la fonction royale en tant que telle. Il s'agit d'un autre débat qui se déroulera à un autre moment. S'il est important, tel n'était pas l'objet de nos travaux.

De plus, je tiens à dire que, pendant ces discussions, nous avons mis en évidence des éléments qui restent dérangeants. Parmi ceux-ci, on a cité le recours à des fondations privées d'intérêt public et aux fondations que, hélas, la reine Fabiola utilise pour placer son argent afin de garantir des sécurités à des membres de sa famille et, peut-être, pour éluder une partie de l'impôt.

La proposition de loi qui est sur la table ne règle pas cette difficulté à la fois d'ordre éthique et d'ordre moral dans le chef de la reine Fabiola. Cette question éthique, nous devons la régler via la loi en ce qui concerne les fondations dites d'utilité et d'intérêt publics. Elle doit nous interpeller en notre qualité de parlementaire, car elle dépasse aussi le champ de cette proposition de loi.

protocolaire. Cette présidence ne coûte que le salaire ministériel et à l'occasion une tasse thé et un gros cigare lorsqu'on accueille M. Poutine. Le coût modeste de la monarchie est un argument fallacieux.

17.10 Muriel Gerkens (Ecolo-Groen): We hebben meegewerkt aan het opstellen van het wetsvoorstel.

In 2013 heeft de Kamer een regeling uitgewerkt die de transparantie van de dotaties aan de leden van de koninklijke familie moet verzekeren. Ze moeten voortaan bijdragen aan de algemene solidariteit door belastingen en sociale bijdragen te betalen. Er zal toezicht worden uitgeoefend het Rekenhof, onder auspiciën van de Kamer. De werkingsuitgaven zullen worden ondergebracht in een aantal specifieke categorieën, waarop eveneens controle zal worden uitgeoefend.

Het voorliggende wetsvoorstel heeft ook betrekking op de leden van de koninklijke familie die geen recht meer zullen hebben op een dotatie: zij worden burgers die diensten zullen moeten leveren, in voorkomend geval tegen vergoeding. De vermindering van de dotaties is eveneens een belangrijk gegeven.

De herziening van de eigenlijke koninklijke functie zal aan bod komen tijdens een volgend debat.

Het beroep op private stichtingen van openbaar nut om financiële zekerheden te waarborgen en misschien om de belasting gedeeltelijk te ontduiken wordt door dit voorstel niet geregeld. Wij zullen deze ethische kwestie via de wet op de stichtingen moeten regelen.

Ecolo-Groen zal het voorstel over de dotaties en het ontwerp van Civiele Lijst steunen.

Ecolo-Groen soutiendra la proposition de loi relative aux dotations à la famille royale et Ecolo soutiendra également le projet de Liste Civile relative au Roi.

17.11 Jean Marie Dedecker (LDD): Mijnheer de voorzitter, collega's, ik noem dit wetsvoorstel in feite het wetsvoorstel van de gemiste kans. Bij de aanvang van deze vergadering — wij zaten allen te wachten op de State of the Union, maar die kwam natuurlijk niet; de regering wikt en het Parlement beschikt — was er applaus voor onze Nobelprijswinnaar. Een Nobelprijs wordt gegeven op basis van verdienste, de meritocratie; men moet iets verdienen in het leven. In feite zou het debat dat wij thans voeren moeten gaan over de vraag of wij al dan niet een koningshuis moeten hebben.

Koning worden is niet moeilijk. Men zorgt ervoor dat men de ratrace van het geboorterecht wint en dan wordt men baas van een land. Wij aanvaarden dit middeleeuwse gebruik nog steeds. Wij aanvaarden het niet alleen, wij hechten er ook nog steeds politieke macht aan. Overall heeft men ondertussen reeds geleerd dat dit ten einde is gelopen.

Men heeft dat erfelijk koningschap in de middeleeuwen ingevoerd om een reden: telkens een koning overleed was er een grote ruzie en sloeg men elkaar de kop in. Toen heeft men beslist dat niet meer te doen en daarom over te gaan tot het erfelijkheidsprincipe. Voor een groot deel bleef men elkaar de kop inslaan, maar ondertussen hebben wij hier in dit land toch wel verkiezingen. Daarover had dit debat moeten gaan.

Collega's, herinner u, alle partijen hebben het over een ceremonieel koningshuis. Mijnheer Van Biesen, in 2003 maakte ik een Open Vld-congres mee — in plaats van de koning buiten ben ik daarna buiten gegooid — waar Vincent Van Quickenborne de rol van grote aanstoker speelde en het scheelde niet veel of wij hadden ter plaatse de republiek uitgeroepen. Op het einde van het congres werd evenwel voltallig een motie goedgekeurd waarbij Open Vld zich uitsprak voor het ceremonieel koningschap. Net zoals Open Vld destijds van vest veranderde met betrekking tot het confederalisme, veranderen zij nu van vest op dit vlak. Open Vld zingt 's ochtends de Vlaamse Leeuw en valt 's middags in Laken op haar knieën om vergiffenis te vragen voor de geluidsoverlast. Dit terzijde.

Dit debat had moeten gaan over al dan niet het ceremonieel koningschap. Men heeft onlangs dezelfde situatie meegemaakt in Nederland. De Koningin treedt af en prins Willem-Alexander wordt Koning. En zijn koningschap wordt herleid tot een ceremonieel koningschap. Het Parlement heeft daar zelf gestemd over de vraag of de Koning nog steeds de formateur moet aanduiden of niet.

Wij niet. Wij durven dit niet. Dat is de schande van onze democratie en wij doen daarmee verder. De Zweden, de Noren, de Britten, de Nederlanders, iedereen heeft het begrepen. Wij nog niet omdat wij schrik hebben voor onze eigen communautaire problematiek. Iedereen verschuilt zich daarachter.

Ondertussen hebben wij een inflatie aan koningen en koninginnen, vijf in totaal. Kent u een land ter wereld dat drie koninginnen en twee

17.11 Jean Marie Dedecker (LDD): Il s'agit de la proposition de l'occasion manquée. Il y a un instant, nous applaudissions notre lauréat du Prix Nobel, un prix décerné sur la base de mérites. Ce débat devrait porter sur la question de savoir si nous avons besoin d'une maison royale ou pas. Car il n'est pas difficile de devenir Roi dans ce pays.

Nous admettons toujours l'usage médiéval de la royauté héréditaire, instaurée pour prévenir les conflits incessants à la mort d'un roi. Non seulement nous l'admettons toujours mais nous lui conférons de surcroît toujours un poids politique. On a pourtant appris partout que cet usage tombe en désuétude.

Tel devrait être l'objet du débat. Tous les partis parlent d'une maison royale protocolaire. En 2003, j'ai assisté à un congrès du Vld où fut adoptée une motion par laquelle le parti se prononçait en faveur d'une royauté protocolaire. Il s'en est fallu de peu qu'une république soit proclamée sur-le-champ. L'Open Vld a retourné sa veste, tout comme l'a fait à propos du fédéralisme. Voilà un parti qui chante le Vlaamse Leeuw le matin et qui l'après-midi, met un genou en terre à Laken pour se faire pardonner ses nuisances sonores.

Les Pays-Bas se trouvaient dans la même situation à l'abdication de la reine et à l'avènement du prince Willem-Alexander. Mais dans le cas de ce dernier, la royauté a été ramenée à une royauté protocolaire. Les Suédois, les Norvégiens, les Britanniques, les Néerlandais, tous l'ont compris. Mais nous n'osons pas franchir le pas, par crainte de notre question communautaire. En attendant, nous avons déjà trois reines et deux rois qui

koningen telt? En allemaal moeten zij blijven passeren aan de staatsruif. Het was een gemiste kans om te debatteren over een ceremonieel koningshuis. Voor mij mag het afgeschaft worden.

Ik heb daarnet het prachtig voorbeeld gegeven van hoe de Zwitsers het opgelost hebben zonder dat het een cent kost, in plaats van altijd te verwijzen naar Frankrijk en andere landen. Zwitserland, een federaal land met vier bevolkingsgroepen, heeft het opgelost, terwijl wij nog altijd voortdoen.

Een tweede gemiste kans betreft de dotaties. Ik heb heel het circus over de dotaties meegemaakt. Het is soms een voordeel om hier een tijdje te zetelen en grijs haar te krijgen of haar te verliezen. Voor mij is het ongeveer 15 kilogram geleden, begin 2000. Toen is de inflatie aan dotaties ontstaan. Het ging onder anderen over prinses Astrid. Dankzij Verhofstadt kreeg prins Laurent ook een dotatie. De reden daarvoor was dat er geen discriminatie mocht zijn tussen de koningskinderen. Men zou het afschaffen bij de volgende troonbestijging. Lees er de notulen van 2000 en 2001 maar op na.

Men zou die dotaties afschaffen bij de volgende troonbestijging, wat logisch is, want dan zijn betrokkenen immers geen koningskinderen meer, maar een broer en een zus van de Koning. Dat is iets totaal anders. Wij zijn het enige land ter wereld waar die mensen niet moeten gaan werken, nog een dotatie krijgen om thuis te blijven en hun bekwaamheid absoluut niet moeten bewijzen, integendeel.

Ik zal het niet hebben over de overige maatregelen, over die cosmetica. Er zitten zaken in die goed zijn. Ik heb hier twee maanden geleden tegen premier Di Rupo gezegd dat de dotaties voor eens naar omlaag gingen. Nu gaan ze niet meer omlaag, want er is een andere inflatie, met name een pensioen van 923 000 euro. Ik heb het ook uitgerekend. Dat is 62 keer het normale gezinspensioen en 105 keer de inkomensgarantie voor ouderen. Wij hebben ook nog tante Fabiola die 461 500 euro krijgt, 30 keer het normale weduwepensioen en 60 keer de inkomensgarantie voor ouderen.

Astrid krijgt 320 000 euro en twee diplomaten, waarschijnlijk een om te lezen en een ander om te schrijven. Laurent krijgt zo goed als hetzelfde met zijn 307 000 euro. Collega's, ik herhaal het: het is een gemiste kans om eindelijk het debat over de moderne monarchie te voeren en het is een gemiste kans om komaf te maken met de wispelturigheid en het uitgeven van belastinggeld. Wij hebben een zevende koning: zeven is een bijbels getal waarmee wij hadden kunnen stoppen, maar wij hebben net het omgekeerde gedaan. Wij hebben nog meer prinsjes en prinsesjes geïnstitutionaliseerd. Het is waarschijnlijk wachten op de achttiende verjaardag van prinses Elisabeth voor de ruif weer opengaat.

tous mangent au ratelier de l'État. C'est vraiment une occasion manquée.

On a également laissé échapper l'occasion de régler le problème des dotations. L'inflation en matière de dotations a commencé début 2000. Pour éviter une discrimination entre les enfants du Roi, on a octroyé une dotation non seulement au prince Philippe, mais également à la princesse Astrid et au prince Laurent. Ces deux dernières dotations seraient supprimées, se disait-on, à l'avènement du souverain suivant. C'était logique, car la princesse et le prince auraient alors été la sœur et le frère du roi. Mais nous sommes aujourd'hui le seul pays au monde où les frères et sœurs du roi n'ont pas à travailler ni prouver leurs compétences.

Je ne parlerai pas des autres mesures, qui sont cosmétiques. Certaines sont bonnes. Il y a deux mois, je disais à M. Di Rupo que j'étais ravi de constater que, pour une fois, les dotations diminuaient. Ce n'est plus vrai aujourd'hui car le roi reçoit une dotation de 923 000 euros, soit 62 fois le montant de la pension de ménage normale et 105 fois celui de la GRAPA. Tante Fabiola, pour sa part, reçoit toujours 461 500 euros, c'est-à-dire 30 fois le montant de la pension de veuve et 60 fois celui de la GRAPA. La princesse Astrid reçoit 320 000 euros et dispose de deux diplomates, le prince Laurent touchant quant à lui 307 000 euros.

Une fois de plus, nous n'avons pas ouvert le débat sur la monarchie et une fois de plus, nous n'avons pas mis un terme définitif au gaspillage des deniers du contribuable. Nous aurions pu nous en tenir à ce septième roi, mais nous avons préféré augmenter le nombre de petits princes et de petites princesses institutionnalisés. Pour une prochaine ouverture de la cassette, il faudra

patienter jusqu'au dix-huitième anniversaire de la princesse Elisabeth.

17.12 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de voorzitter, ik had de agenda verkeerd begrepen. Blijkbaar is ook het voorstel over de dotatie aan koning Albert en koningin Paola nu aan de orde. Ik wil daar kort even iets over zeggen. Ik apprecieer de houding van Groen in dezen, dat aankondigde dit niet te kunnen steunen en zich hierop te zullen onthouden. Groen was mee betrokken bij de onderhandelingen, maar ik begrijp dat de hoogte van de dotatie onverantwoord hoog wordt geacht. Koning Albert heeft een zeer goede PR-campagne gevoerd vanaf het aankondigen van zijn aftreden tot de dag waarop werd vastgelegd wat hij zou krijgen. Hij heeft iedereen met veel brio ontvangen op het koninklijk paleis en iedereen mooi in de olie gelaten: alle regeringsleden waren enorm gecharmeerd. Natuurlijk heeft hij zijn geld binnengehaald: 923 000 euro alstublieft, met nog eens tien personeelsleden daar bovenop.

Behalve dat wij het daar absoluut niet mee eens zijn, wil ik daarover kwijt dat dit bedrag veel te hoog is. Het is in deze budgettaire barre tijden onverantwoord dat koning Albert en koningin Paola nog bijna een miljoen per jaar krijgen. Ik citeer minister Reynders, altijd goed om met enige humor en cynisme de juiste toon aan te slaan waar het gaat over de koninklijke familie of andere dossiers. Minister Reynders zei over die tien voltijdse personeelsleden op televisie: "Als je dat je hele leven gewend bent geweest, kun je niet plots zonder personeel gaan leven. Dat gaat toch niet, beste mensen, dat moet toch iedereen begrijpen". Als men dan aan minister Reynders vraagt wat die tien personeelsleden zullen doen, zegt hij: "De Koning krijgt veel brieven". Er worden dus tien personeelsleden aangeworven om de brieven van de gepensioneerde koning te beantwoorden. Een personeelslid zou toch een paar brieven per dag kunnen beantwoorden. Er zouden dus tienduizenden brieven per jaar binnenstromen op het kasteel, zij het in Châteauneuf-Grasse.

Ik heb het voorspeld en het blijkt uit te komen: koning Albert en koningin Paola zullen nog nauwelijks in dit land vertoeven, maakt u zich daar geen illusies over. Zij zullen zich terugtrekken in Frankrijk en nog amper in België vertoeven.

Van alle vorsten ter wereld was koning Albert op het einde van zijn ambtsperiode het minst in zijn eigen land, op uitzondering van de koningen die in ballingschap leven, want die zijn uiteraard nog minder in hun eigen land. Koning Albert en koningin Paola waren al bijna niet meer in eigen land. Sinds de koning met pensioen is, is hij nooit meer in het land. Sindsdien is hij slechts een paar dagen hier geweest. Hij krijgt echter wel een dikke bedankt in de vorm van 923 000 euro per jaar, en ook nog eens tien personeelsleden omdat hij dat altijd zo gewoon is geweest en om wat brieven te beantwoorden.

Ik moet u eerlijk zeggen dat dit van het goede veel te veel is en ik meen dat Groen daar op zijn minst een stukje moed vertoont door hieraan niet mee te doen omdat dit buiten proportie is.

Uiteraard zal de N-VA tegenstemmen. Dit is een pensioenregeling die niet verantwoord is in deze tijden.

17.12 Theo Francken (N-VA): La proposition concernant la dotation octroyée au roi Albert et à la reine Paola étant manifestement aussi à l'ordre du jour, j'aimerais dire quelques mots à ce sujet. J'apprécie l'attitude de Groen qui s'abstiendra car le parti écologiste flamand juge cette dotation exagérée.

Depuis l'annonce de son abdication, le roi Albert a mené une parfaite campagne de relations publiques qui lui a rapporté 923 000 euros et dix membres de personnel en prime! En cette période de disette budgétaire, c'est inadmissible.

Le ministre Reynders a déclaré qu'une fois l'habitude prise, il est difficile de se passer de personnel de maison du jour au lendemain et que le Roi reçoit encore de nombreuses lettres. Des dizaines de milliers de missives seront donc adressées chaque année à Châteauneuf-Grasse car il y a fort à parier que le roi Albert et la reine Paola ne séjourneront presque plus dans notre pays.

Je trouve que Groen fait preuve de courage en désapprouvant cette dotation faramineuse et ces dix membres de personnel. Le groupe N-VA votera contre également.

Le **président**: Monsieur Van Biesen, vous n'étiez pas inscrit mais je vous donne la parole.

17.13 Luk Van Biesen (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, er worden al enkele jaren debatten gevoerd over een aanpassing van de Civiele Lijst en de dotaties aan de koninklijke familie.

Wij zetten vandaag een uitzonderlijk grote stap naar meer duidelijkheid en transparantie. Wij beperken het aantal mensen die een dotatie krijgen en, vooral, gaan naar fiscale en parafiscale gelijkberechtiging van alle Belgen, inclusief de koninklijke familie. Voor het eerst zijn begrippen als personenbelasting, onroerende voorheffing en btw, begrippen die ook gelden voor de koninklijke familie.

Vandaag stellen wij de Civiele Lijst vast voor de nieuwe Koning. Het is nog maar de zevende keer in de geschiedenis van ons land dat wij stemmen over een dergelijke wet.

De **voorzitter**: Mijnheer Jambon, u hebt het woord.

17.14 Jan Jambon (N-VA): Mijnheer Van Biesen, hoor ik u goed zeggen dat alle Belgen gelijk zijn voor de wet dankzij deze hervorming? Dan mogen wij volgende week een relancebeleid verwachten dat de belastingdruk op de koninklijke familie veralgemeent voor de hele bevolking, net zoals iedereen de pensioenuitkeringen zal ontvangen die nu gelden voor de koninklijke familie.

Ik wens de regering nu al proficiat met haar relancebeleid dat zij volgende week zal aankondigen.

17.15 Luk Van Biesen (Open Vld): Ik dank u dat u het begrepen hebt, mijnheer Jambon. Zij zullen inderdaad worden behandeld zoals alle Belgen.

17.13 Luk Van Biesen (Open Vld): Ce texte constitue une avancée significative vers une plus grande transparence de la Liste Civile et des dotations à la famille royale. Nous limitons le nombre de personnes bénéficiant d'une dotation et évoluons vers une égalité en matière de droits fiscaux et parafiscaux pour tous les Belges. Dorénavant, l'impôt des personnes physiques, le précompte immobilier et la TVA seront également applicables à la famille royale.

17.14 Jan Jambon (N-VA): Tous les Belges sont-ils dès lors égaux devant la loi, grâce à cette réforme? Nous pouvons donc nous attendre à une politique de relance qui généralise la charge fiscale et le régime de pensions de la famille royale à l'ensemble de la population.

17.15 Luk Van Biesen (Open Vld): Les membres de la famille royale seront en effet traités comme tous les Belges.

Le **président**: Messieurs, j'ai un petit problème.

Monsieur Van Biesen, monsieur Lacroix, vous étiez inscrits pour la discussion sur le projet de loi fixant la Liste Civile. Or nous discutons ici des propositions sur les dotations.

(...): On avait dit que les deux points seraient discutés ensemble.

Le **président**: Non, ce n'est pas exact! (*Protestations*)

Je vous donne la parole, monsieur Van Biesen, mais vous n'interviendrez plus lors de l'autre discussion.

17.16 Luk Van Biesen (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, speciaal voor de heer Jambon wil ik er even op wijzen dat, wanneer een vorst hier voor ons, Parlementsleden, trouw aan de Grondwet zweert en overigens pas vanaf dat moment officieel de troon bestijgt, wij hem of haar de middelen ter beschikking stellen, om het ambt van staatshoofd te vervullen.

Het gaat hier dus om de financiering van een instelling van onze Staat. Mijnheer Jambon, het gaat dus niet, zoals in uw eenvoudige model, over een loon of vergoeding. Het betreft hier een

17.16 Luk Van Biesen (Open Vld): Lorsqu'un souverain jure fidélité à la Constitution au Parlement et monte officiellement sur le trône, nous mettons à sa disposition des moyens lui permettant de remplir sa fonction de Chef de l'Etat. Il s'agit donc en l'occurrence du financement d'une institution de notre Etat et non d'une rému-

fundamenteel principe. De financiering van de instelling van het staatshoofd geldt zowel in alle monarchieën als in alle republieken. Het principe in kwestie blijft ook het uitgangspunt van het voorliggende wetsontwerp.

Het momentum van vandaag is echter ook bijzonder belangrijk en voor ons land uniek, omdat voor het eerst een omvattende regeling voor de financiering van de andere leden van de koninklijke familie op tafel ligt. Deze regeling is tot stand gekomen op basis van ruime besprekingen, onder meer in de Senaat, die ter zake duidelijke aanbevelingen heeft geformuleerd. De aanbevelingen in kwestie hebben nu geleid tot een systeem, dat minstens revolutionair kan worden genoemd.

17.17 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer Van Biesen, het gaat niet over de dotaties van de koninklijke familie.

U hebt het over het ambt van staatshoofd als instelling, wat de reden zou zijn waarom hij geen belastingen moet betalen. Hij is immers boven de belastingen gesteld. In voornoemde zin is iedereen gelijk voor de wet volgens uw redenering. Ik heb uw redenering althans aldus in de commissie begrepen.

U moet ter zake bijgevolg uw uiteenzetting bij het juiste wetsontwerp houden en dus niet bij voorliggend wetsvoorstel, dat over dotaties gaat. Het heeft niks met de functie van staatshoofd te maken. Integendeel, de broers en zussen van de Koning vervullen geen enkele staatshoofdelijke functie. Prins Laurent is nu de tweeëntwintigste in lijn voor de opvolging van de Koning. Hij heeft dus niks te maken met het staatshoofd. U dwaalt totaal.

17.18 Luk Van Biesen (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mijnheer Francken, u was goed bezig. Uw eerste zin heb ik juist begrepen. Gelieve ze op te schrijven, zodat u ze nooit meer vergeet. Het staatshoofd is een instelling en een instelling krijgt een dotatie, punt aan de lijn.

17.19 Theo Francken (N-VA): Wij zijn niet over de Civiele Lijst bezig.

17.20 Luk Van Biesen (Open Vld): Mijnheer Jambon, ik merk even op dat hier in 1993 nog ruime dotaties voor koningin Fabiola en prins Filip werden goedgekeurd, in de emotie van het moment na het overlijden van koning Boudewijn.

Nu wil het Parlement het momentum van de troonswissel aangrijpen om een fundamentele en rationele hervorming van de dotaties te regelen.

De Open Vld is tevreden met de regeling in voorliggende wetten. Wij zullen de wetsvoorstellen dan ook verdedigen en goedkeuren.

De huidige bespreking finaliseert echter niet de rol van de monarchie in de politieke besluitvorming. De weg naar een duidelijk protocolaire functie voor het staatshoofd dient verder te worden bewandeld en dient ook het voorwerp van de grondwettelijke herzieningen uit te maken bij het begin van de volgende legislatuur. Het voorbereidende parlementaire werk zal intussen gebeuren.

nération ou d'une allocation. Le financement de l'institution de Chef de l'Etat constitue d'ailleurs une réalité dans l'ensemble des monarchies et des républiques. Pour la première fois, une réglementation détaillée a été élaborée pour le financement des autres membres de la famille royale. Cette réglementation a été conçue sur la base de recommandations précises du Sénat.

17.17 Theo Francken (N-VA): M. Van Biesen évoque la fonction de Chef de l'Etat, qui se hisserait au-dessus de l'impôt. Tous ceux qui n'exercent pas cette fonction seraient donc, selon lui, traités sur un pied d'égalité.

Votre exposé doit porter sur le bon projet de loi. Le présent projet n'a rien avoir avec la fonction de Chef de l'Etat, bien au contraire : les frères et sœurs du Roi ne remplissent aucune fonction de chef d'Etat.

17.18 Luk Van Biesen (Open Vld): La fonction de Chef de l'Etat est une institution et une institution se voit attribuer une dotation, point à la ligne.

17.20 Luk Van Biesen (Open Vld): Le Parlement souhaite saisir l'occasion que lui offre la succession au trône pour procéder à une réforme fondamentale des dotations.

L'Open Vld est satisfait de la réglementation élaborée par les textes à l'examen. Dès lors, nous les défendrons et voterons en leur faveur.

Le rôle de la monarchie dans le processus décisionnel doit être examiné plus avant dans le sens d'un rôle protocolaire. Les réformes constitutionnelles néces-

saires à cet effet seront mises en œuvre au début de la prochaine législature après que les mesures préparatoires nécessaires auront été prises dans le cadre de la législature actuelle.

17.21 Jean Marie Dedecker (LDD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer Van Biesen, hoelang zit uw partij in de regering?

17.22 Luk Van Biesen (Open Vld): Hoe lang zit u al in het Parlement dankzij ons?

17.23 Jean Marie Dedecker (LDD): Zeventien jaar zit u in de regering. Ik heb daarnet opgemerkt dat u en uw partij tijdens een congres een voorstel inzake een protocollaire functie voor de monarchie hebben goedgekeurd.

Ik heb erbij gezegd dat het niet veel heeft gescheeld of de heer Van Quickenborne, die ondertussen jarenlang minister en zelfs adviseur van prins Filip is geweest, had destijds de republiek uitgeroepen. Nadat de regering-Verhofstadt destijds de dotaties heeft uitgebreid voor prinses Astrid komt u hier vandaag met onbeschaamde kaken terug op dit spreekgestoelte staan om te zeggen dat de evolutie naar de protocollaire monarchie moet worden voortgezet.

17.24 Luk Van Biesen (Open Vld): Dat is inderdaad juist, mijnheer Dedecker, en u weet ook dat de grondwetsartikelen, die hiervoor moeten worden aangepast, op het einde van deze legislatuur voor herziening vatbaar zullen moeten worden verklaard.

Ik heb de werkzaamheden in de Senaat bekeken. Ik heb ook eens mijn licht opgestoken bij een colloquium dat een aantal collega's hier in juli 2012 in de Kamer hebben georganiseerd onder de ronkende titel "Modernisering van de monarchie".

Zij kwamen tot een aantal conclusies.

De eerste conclusie was de vraag naar een transparante, overzichtelijke en allesomvattende koninklijke begroting. Die eerste conclusie wordt gerealiseerd. Artikel 12 bepaalt dat alle uitgaven die verband houden met de koninklijke familie, vermeld moeten worden in een gemeenschappelijk begrotingsprogramma. Dit gaat zelfs verder, want alle uitgaven worden geregistreerd in de belangrijkste uitgavenrubrieken die bovendien moeten worden gepubliceerd.

Een tweede conclusie van dat colloquium was de vraag naar controle op de uitgaven. Ook dat wordt gerealiseerd. Het Rekenhof zal de wettelijkheid en de regelmatigheid van de werkingsuitgaven van de dotaties controleren. Dit geldt uiteraard niet voor de Civiele Lijst, maar daar kom ik straks graag nog even op terug.

Ten derde, de koninklijke familie moet belastingen betalen en het gebruik van de zogenaamde rode diesel wordt afgeschaft. Ook dat is gerealiseerd.

De toelichting van ons wetsvoorstel laat er geen twiifel over bestaan

17.23 Jean Marie Dedecker (LDD): Alors qu'en son temps, le gouvernement Verhofstadt avait augmenté la dotation de la princesse Astrid, vous venez à présent nous dire que l'évolution vers une monarchie protocolaire doit être poursuivie.

17.24 Luk Van Biesen (Open Vld): En juillet 2012, un colloque pompeusement intitulé "Modernisation de la monarchie" avait été organisé à la Chambre. La première conclusion était la nécessité de tendre vers un budget royal transparent et global. Cette conclusion a été réalisée. L'article 12 prévoit que toutes les dépenses ayant trait à la Famille royale doivent être mentionnées dans un programme budgétaire commun. Toutes les dépenses sont enregistrées dans les principales rubriques de dépenses, qui doivent en outre être publiées.

La deuxième conclusion était la nécessité de contrôler les dépenses. Cette conclusion sera également mise en œuvre. La Cour des comptes examinera la légalité et la régularité des dépenses de fonctionnement.

En outre, la Famille royale devra payer des impôts et ne pourra plus bénéficier de "diesel rouge". Le Roi et la Famille royale devront payer des impôts indirects, la TVA,

dat de Koning en de koninklijke familie indirecte belastingen, btw, onroerende voorheffing en diverse taksen moeten betalen. De minister van Financiën heeft dit nog eens bevestigd in de commissie. Zij die een dotatie ontvangen waarvan een deel bezoldiging is, betalen op dit deel bovendien personenbelasting.

le précompte immobilier ainsi que diverses taxes. Et les membres de la Famille royale qui perçoivent une dotation constituée en partie d'un traitement seront redevables de l'impôt des personnes physiques sur cette partie.

17.25 Theo Francken (N-VA): Mijnheer Van Biesen, u verwijst naar ons colloquium en de conclusies ervan. U moet natuurlijk wel intellectueel eerlijk blijven. Ik was op dat colloquium aanwezig, u niet.

17.26 Luk Van Biesen (Open Vld): Ik heb de conclusies gelezen.

17.27 Theo Francken (N-VA): Dat is heel goed.

U zegt dat de transparantie is gerealiseerd via een controle door het Rekenhof. Ik heb daarnet al gevraagd of het Parlement inzage zal krijgen in de controle van het Rekenhof.

17.27 Theo Francken (N-VA): Le Parlement aura-t-il un droit de regard sur le contrôle exercé par la Cour des comptes?

17.28 Luk Van Biesen (Open Vld): Mijnheer Francken, het antwoord op die vraag is zeer eenvoudig. Elk Parlements lid zal het recht krijgen op de controle van die uitgaven.

17.28 Luk Van Biesen (Open Vld): Chacun des membres du Parlement sera habilité à exercer le contrôle de ces dépenses.

17.29 Theo Francken (N-VA): De nota van het Rekenhof zal hier dus ingediend worden.

17.30 Luk Van Biesen (Open Vld): Zowel het rapport van de eerste voorzitter als het rapport van de voorzitter. U spreekt altijd alleen over de eerste voorzitter, maar het gaat om twee leden van het Rekenhof die de controles zullen uitvoeren.

17.30 Luk Van Biesen (Open Vld): Les rapports du premier président et du président seront transmis au Parlement.

17.31 Theo Francken (N-VA): Wij zullen zien. Ik geloof er niets van. Dat is niet waar.

17.32 Luk Van Biesen (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mijn betoog was nog niet klaar.

17.32 Luk Van Biesen (Open Vld): La quatrième conclusion du colloque, c'est-à-dire une limitation des dotations aux membres de la famille du roi, sera également mise en œuvre, au terme cependant d'une période de transition.

Ik heb nog een vierde conclusie, namelijk de beperking van de dotaties tot de troonopvolger, de weduwe en eventueel de koning die troonsafstand heeft gedaan. Ook dat principe wordt gerealiseerd, weliswaar met een overgangsregeling, waar ook de aanbevelingen van de Senaat reeds rekening mee hielden. Niemand anders zal nog een dotatie ontvangen.

Op de vijfde conclusie of de vijfde aanbeveling van het colloquium zijn wij niet ingegaan. De N-VA wil de kabinetschef van de Koning onder politiek toezicht plaatsen. Ik begrijp de politisering van die functie niet goed als er tegelijkertijd gepleit wordt voor een ceremonieel staatshoofd. Wij hebben die aanbeveling dus niet uitgevoerd. Wel hebben wij een rem gezet op het aantal personeelsleden dat kan worden gedetacheerd. Al het personeel dat buiten die grens wordt aangetrokken, moet vanuit de toegekende middelen worden vergoed.

Nous n'avons pas donné suite à la cinquième conclusion du colloque. La N-VA voudrait que le chef de cabinet du roi soit soumis à un contrôle politique. La justification d'une politisation de cette fonction m'échappe alors que ce parti plaide en faveur d'un chef d'État dont le rôle serait réduit à l'inauguration des chrysanthèmes. Nous n'avons pas concrétisé cette recommandation, mais avons toutefois limité le nombre de

Ten slotte, was er de vraag, als zesde conclusie, naar een protocolaire monarchie. Dat kan vandaag niet. Verschillende Grondwetsartikelen daartoe zijn niet voor herziening vatbaar gesteld.

Wij zullen de herziening daarvan op het einde van deze legislatuur aanvragen. U weet dat onze partij daar al veel jaren voor ijvert en het is altijd interessant om vast te stellen dat steeds meer partijen ons vervoegen in het idee van een protocollaire monarchie. Vanaf het ogenblik dat wij sterk genoeg staan en een duidelijke meerderheid hebben, zullen wij dat effectief kunnen realiseren, in een volgende regering.

Met andere woorden, collega's van de N-VA, ik kan zeggen dat, na uw colloquium, aan het grootste deel van de aanbevelingen van de Senaatscommissie is tegemoetgekomen.

Collega's van de N-VA, toch moet ik even zeggen dat ik verrast ben over de manier waarop u tussenbeide komt in het debat, ook in de commissie, evenals over de aard van de amendementen die u hebt ingediend. Ik zal u zeggen wat ik eigenaardig vind. Er staan vandaag twee wetsvoorstellen op de agenda, een wetsvoorstel ingediend door een aantal collegae en een wetsvoorstel ingediend door een rist N-VA'ers. Na een vergelijking van beide wetsvoorstellen, moet ik zeggen dat enkele elementen uit uw voorstel mij bijzonder eigenaardig lijken. Samengevat houdt uw voorstel namelijk in dat de hele financiering van de leden van de koninklijke familie uit de Civiele Lijst wordt gelicht. Op het eerste gezicht klinkt dat goed, maar dat zou niet verstandig zijn.

Middelen die wij aan de Koning toekennen vallen immers onder zijn onschendbaarheid. U hebt daar trouwens een wetsvoorstel over opgesteld. Zij mogen enkel voor hem en zijn functie worden gebruikt. Enkel de regering is hiervoor verantwoordelijk. De oppositie creëert echter één grote pot, wat de transparantie niet te goede komt. In deze optiek zou een kroonprins, een kroonprinses of een afgetreden staatshoofd die het te bont maakt, zich in de toekomst achter de onschendbaarheid van de Koning kunnen verschuilen.

Dat is uitdrukkelijk wat wij niet willen. Enkel de Koning is onschendbaar. Voor alle andere leden van de koninklijke familie willen wij duidelijke regels in de wet zelf inschrijven. Meer nog, wij nemen zelfs het principe op dat iemand die zich niet volgens die regels gedraagt, zijn of haar dotatie kan verliezen. Wij hebben er dus alle belang bij de Civiele Lijst en de dotaties van elkaar te scheiden in deze discussie.

17.33 Jean Marie Dedecker (LDD): Wat voor spijkers op laag water zijn dat nu, mijnheer Van Biesen? In ieder koningshuis, en ik zal Nederland als voorbeeld nemen, zijn het de koning en de koningin die voor hun kinderen zorgen. De betoelaging van de Koning is de Civiele Lijst. Het is dus normaal, meen ik, dat de Koning dit geld, dat in principe het enige geld is dat hij krijgt, ook gebruikt om zijn kinderen te onderhouden.

Kortom, koning Filip moet met de inkomsten van de Civiele Lijst instaan voor de opvoeding van zijn kinderen. Dat wordt daarmee bedoeld, niet dat er daarna een inflatie aan dotaties moet komen. Ik heb al twintig keer gezegd dat de dotaties daarna in principe onwettelijk zijn. Het is door uw regering dat er een dotatie werd gegeven aan Astrid en aan Laurent. In feite zouden die niet mogen bestaan. De koning moet zorgen voor zijn kinderen. Trouwens, het is ook geen schande dat zij gaan werken wanneer zij oud genoeg zijn.

membre de personnel mis à disposition.

Restait enfin la sixième conclusion préconisant une monarchie protocolaire. Elle est pour l'heure impossible à réaliser, différents articles de la Constitution n'ayant pas été déclarés ouverts à révision. Ils devraient le devenir lors de la prochaine dissolution du Parlement.

La proposition de loi de la N-VA réglant la rémunération des membres de la famille royale inscrits sur la Liste Civile me surprend. Elle peut apparaître séduisante, mais n'est pas pertinente.

Les moyens octroyés au roi relèvent de son inviolabilité et ils ne peuvent être utilisés que pour le roi et pour sa fonction. L'opposition crée un seul pot commun grâce auquel un prince héritier ou un roi abdicataire pourrait se dissimuler derrière l'inviolabilité du Roi. Notre proposition comporte des règles de conduite explicites pour tous les membres de la Famille Royale sauf pour le Roi. Les dotations peuvent leur être retirées s'ils n'observent pas ces règles. Nous avons donc tout intérêt à séparer la Liste Civile et les dotations.

17.33 Jean Marie Dedecker (LDD): Dans d'autres pays, le Roi et la Reine subviennent aux besoins de leurs enfants. Le Roi doit subvenir aux besoins de ses enfants en puisant dans la Liste Civile. De ce fait, les dotations sont superflues et dès lors illégales en principe. Dès qu'ils sont en âge de le faire, les enfants du Roi peuvent se lancer dans la vie active.

17.34 Theo Francken (N-VA): Mijnheer Van Biesen, u getuigt niet alleen van een bijzonder eenzijdige lezing van de conclusies van ons colloquium...

17.35 Luk Van Biesen (Open Vld): Nee, ik heb het over uw eigen wetsvoorstel.

17.36 Theo Francken (N-VA): U geeft ook een bijzonder eenzijdige lezing van ons wetsvoorstel.

Ten eerste, ons wetsvoorstel bepaalt dat prinses Astrid en prins Laurent geen dotatie meer zouden krijgen. Wat doet u? U geeft ze een dotatie en noemt het een overgangsbepaling. Maar u zegt niet wanneer die overgangsbepaling stopt. In casu zal dat zijn op de dag dat zij sterven. Dat is een fundamenteel verschil tussen uw voorstel en ons voorstel.

17.37 Luk Van Biesen (Open Vld): Ik was nog niet klaar met mijn bespreking van uw voorstel.

17.38 Theo Francken (N-VA): Ten tweede, had u het over de Civiele Lijst. Inderdaad, wij brengen de dotatie aan de kroonprins onder bij de Civiele Lijst. Daar betaalt hij dan belastingen op. Alle belastingen.

17.39 Luk Van Biesen (Open Vld): De Civiele Lijst valt onder de onschendbaarheid en is dus oncontroleerbaar.

17.40 Theo Francken (N-VA): Als het over het juiste onderwerp gaat, zal ik er mij in mengen. Uw regeling is manifest ongrondwettelijk. Dat de Koning geen belastingen betaalt, is manifest ongrondwettelijk. Als u citeert uit ons colloquium en ons wetsvoorstel, gelieve het dan correct te doen.

17.41 Luk Van Biesen (Open Vld): Ik had nog niet gedaan. Ik zal nog even met plezier voortdoen en ik zal ook antwoorden op de opmerking van de heer Dedecker.

Door met dotaties te werken, kan men de controle regelen. Voor het eerst zal het Rekenhof uitdrukkelijk de uitgaven controleren. In het voorstel van de oppositie is daarover niets terug te vinden, geen letter.

In het voorstel van de oppositie is ook niets terug te vinden over een gedragscode of andere regels waaraan de ontvangers van een dotatie zich moeten houden. Volgens dat wetsvoorstel kan men als kroonprins of afgetreden staatshoofd dus ongestoord aan politiek doen. Wij leggen dat uitdrukkelijk aan banden. Wie een dotatie of vergoeding ontvangt, moet zich aan de spelregels onderwerpen.

Ik kan zo nog enkele duidelijke misvattingen uit uw voorstel blootleggen. Volgens het N-VA-voorstel heeft de hele koninklijke familie het genot van de goederen van de Koninklijke Schenking,

17.36 Theo Francken (N-VA): M. Van Biesen fait une lecture particulièrement unilatérale de notre proposition de loi. Conformément à celle-ci, la princesse Astrid et le prince Laurent ne recevraient plus de dotation. La majorité parle de cette dotation comme d'une mesure transitoire, mais aucune date de fin n'est fixée.

17.38 Theo Francken (N-VA): Nous joignons effectivement la dotation du Prince héritier à la Liste Civile, sur laquelle des impôts sont dus.

17.39 Luk Van Biesen (Open Vld): La Liste Civile relève de l'inviolabilité du Roi et elle ne peut dès lors pas être l'objet d'un contrôle.

17.40 Theo Francken (N-VA): La réglementation de la majorité est inconstitutionnelle. Le fait que le Roi ne paie pas d'impôts est contraire à la Constitution.

17.41 Luk Van Biesen (Open Vld): Le système des dotations permet d'opérer un contrôle. Pour la première fois, la Cour des comptes procédera à des contrôles en matière de dépenses. Le texte de l'opposition ne dit rien à ce sujet, ni au sujet d'un code de conduite, de sorte qu'il serait loisible au prince héritier ou au chef de l'État qui a abdiqué de se livrer à des activités politiques.

Selon la proposition de la N-VA, la famille royale entière a la jouissance illimitée des biens de la Donation royale. Notre proposition, en revanche, dispose clairement

zonder enige beperking. In ons voorstel schrijven wij daarentegen uitdrukkelijk dat elke terbeschikkingstelling van een gebouw uit de Koninklijke Schenking het voorafgaand akkoord van de minister van Financiën vereist. De N-VA maakt ook geen onderscheid tussen bezoldigingen en werkingsuitgaven.

Ik denk dat men in Laken eigenlijk liever had gehad dat uw wetsvoorstel was goedgekeurd in de plaats van het breed gedragen wetsvoorstel van de meerderheid. Dat moet voor u een pijnlijke vaststelling zijn, in schril contrast met uw werkwijze en handelingen in de commissie. Ik ben zelfs de mening toegedaan dat de indieners van dit wetsvoorstel, waaronder de heer Lacroix en mevrouw Temmerman, niet in aanmerking zullen komen voor een adellijke titel, maar voor het wetsvoorstel dat een trits N-VA'ers heeft ingediend, zullen de baronstitels reeds klaarliggen in de koninklijke lades.

17.42 Theo Francken (N-VA): Mijnheer Van Biesen, u maakt zich ongelooflijk belachelijk door zelfs maar te insinueren...

17.43 Luk Van Biesen (Open Vld): Als u dat zegt, dan maakt mij dat bijzonder gelukkig!

17.44 Theo Francken (N-VA): ...in Laken voor een adellijke titel. Maar goed, als men dingen overdrijft zijn ze natuurlijk altijd wel grappig.

De eenzijdige lezing van ons wetsvoorstel gaat wel heel ver. Wij stellen voor om de dotaties van prinses Astrid en prins Laurent in vijf jaar af te bouwen met 20 % per jaar. U geeft die dotatie tot het einde der tijden. Dat is een belangrijk verschil. Ik meen dus dat uw wetsvoorstel op meer applaus zal kunnen rekenen, alvast in Tervuren en Brussel, dan dat van ons.

Ten tweede, als wij praten over belastingen, dan zorgen wij ervoor dat zij belastingen betalen op alles. U geeft een volledige vrijstelling voor de Civiele Lijst en u praat voor het overige maar over een klein stukje van de vergoeding. Dat vind ik wel bizar. U bent eigenlijk helemaal niet fier op uw wetsvoorstel en dus begint u het wetsvoorstel van de oppositie af te kraken, een aloude tactiek.

17.45 Luk Van Biesen (Open Vld): Wij zijn bijzonder fier op het evenwichtig wetsvoorstel dat thans voorligt.

17.46 Theo Francken (N-VA): Mijnheer Van Biesen, ik kijk uit naar het eerste rapport van het Rekenhof. U verklaart hier immers vandaag dat wij dat zullen inzien. Ik kijk ernaar uit. Ik zal u op die dag confronteren met uw woorden, de dag waarop het hier niet zal liggen!

que toute mise à disposition de biens appartenant à la Donation royale requiert l'accord préalable du ministre des Finances. La N-VA ne fait pas non plus de distinction entre rémunérations et dépenses de fonctionnement.

Je pense qu'à Laeken, on aurait préféré que soit adoptée la proposition du groupe N-VA. Le constat doit être pénible pour M. Francken.

17.44 Theo Francken (N-VA): Cette insinuation est franchement ridicule. La lecture unilatérale de notre proposition de loi va vraiment très loin. Nous proposons de diminuer progressivement les dotations de la princesse Astrid et du prince Laurent alors que le régime instauré par la majorité ne prévoit pas de date ultime. Je suppose que les intéressés préféreront cette dernière formule.

Nous voulons faire en sorte que les membres de la Maison royale paient des impôts sur tout, alors que la majorité leur octroie une exemption intégrale s'agissant de la Liste Civile et n'instaure qu'un impôt limité pour les indemnités allouées.

Insatisfait de sa propre proposition, M. Van Biesen entreprend de démolir celle de l'opposition.

17.45 Luk Van Biesen (Open Vld): Je suis fier de notre proposition de loi.

17.46 Theo Francken (N-VA): J'attends en tout cas avec intérêt le premier rapport de la Cour des comptes mais je ne m'attends pas à ce qu'un tel rapport nous soit un jour présenté. Le moment venu, je

ne manquerai pas de rafraîchir la mémoire de M. Van Biesen.

17.47 Luk Van Biesen (Open Vld): Ik wil graag even ingaan op de dotaties van prinses Astrid en prins Laurent.

Dat is natuurlijk een afwijking van het algemeen principe dat wij in de toekomst willen hanteren. Ik wil echter aangeven dat dit voorstel ook hen voor een duidelijke keuze stelt. De gedragscode die wordt opgelegd vormt een strak keurslijf, bijvoorbeeld het verbod om beroepsinkomsten te verwerven en de beperking om vrij te reizen. Dat moet allesbehalve aangenaam zijn maar wij zullen erop toezien dat die regels strikt worden toegepast.

Collega's, het is niet uitgesloten dat prinses Astrid en prins Laurent op relatief korte termijn zullen besluiten, al dan niet gedwongen door de omstandigheden, om uit het systeem van de dotaties te stappen om zo hun vrijheid te herwinnen. Zonder de pretentie te willen hebben om hen, vanuit dit halfroond, adviezen te geven, toch zou ik in de plaats van prinses Astrid en prins Laurent er ernstig over nadenken of het niet beter zou zijn om uit de dotatieregeling te stappen om alzo hun vrijheid en blijheid te herwinnen.

17.48 Jean Marie Dedecker (LDD): Mijnheer Van Biesen, ik vind dat een heel hoge graad van hypocrisie.

Ik zal u een voorbeeld geven. Een normale mens, een echtgenoot met een gezin, wordt in onze maatschappij belast. Astrid is getrouwd met een heel rijke bankier met een inkomen van twee tot drie miljoen euro op jaarbasis. Prins Lorenz is werkzaam bij de bank Gutzwiller, waar hij ook mede-eigenaar is en waar hij ook in de raad van bestuur en zelfs in het directiecomité zit. Zij zullen dus niet van honger omkomen.

Wat is het hypocriet om te zeggen dat prins Laurent geen andere inkomsten mag hebben. Die zegt hij tegen zijn vrouw: we hebben hier nog een vennootschapje dat ook rijk gesubsidieerd is. Ik heb daar een heel dossier over. Hij heeft ook nog een villa, die eveneens in een vennootschap zit. Hij maakt zijn echtgenote CEO. Dat zijn wel inkomsten van die familie.

Stop met te zeggen dat de familie geen inkomsten heeft en dat ze niets anders mag doen. Dat is hypocriet, mijnheer Van Biesen.

17.49 Theo Francken (N-VA): Mijnheer Van Biesen, begrijp ik het dan goed dat u, namens uw fractie, zegt dat prins Laurent moet terugtreden uit het vastgoedconsortium Renewable Energy Construct Arlon 67? Begrijp ik goed dat u zegt dat dat eigenlijk over de schreef gaat en dat dat niet meer kan?

U zegt dat er geen andere inkomsten zijn. Dus u zegt: dat kan niet voor ons, voor de interpretatie van het wetsvoorstel, dat u mee ondertekent en vandaag ter stemming voorlegt? Is dat over de schreef? Begrijp ik dat goed? Kan dat voor u niet? Dat is natuurlijk wel een politiek feit. Als het voor Open Vld niet kan dat prins Laurent vastgoedbedrijven opricht en daarvan hoofdaandeelhouder is, dan is dat interessant. Dat wil ik graag van u horen. Is dat voor u een stap te ver of niet?

17.47 Luk Van Biesen (Open Vld): Les dotations octroyées à la princesse Astrid et au prince Laurent constituent bien évidemment une dérogation au principe général. Ils se voient toutefois imposer un code de conduite très strict, leur interdisant d'acquérir des revenus professionnels et de voyager librement. Il n'est pas exclu qu'ils décident de renoncer à leur dotation pour recouvrer leur liberté.

17.48 Jean Marie Dedecker (LDD): Il est hypocrite d'affirmer que la princesse Astrid ou le prince Laurent n'ont pas de revenus. Leurs conjoints ont des revenus qu'ils transfèrent dans diverses sociétés exonérées d'impôts.

17.49 Theo Francken (N-VA): L'Open Vld considère dès lors que le prince Laurent devrait démissionner de son entreprise immobilière dont il est le principal actionnaire? Cela constituerait un fait politique.

17.50 Luk Van Biesen (Open Vld): Men praat over heel veel vormen van hypocrisie. In uw fractie zit een hele reeks personen die, als ze pennenvruchten schrijven of iets anders, daarvoor aparte managementvennootschappen of iets anders oprichten.

17.51 Theo Francken (N-VA): Wat heeft dat daar nu mee te maken? Is dat verboden misschien?

17.52 Luk Van Biesen (Open Vld): In het wetsvoorstel staat duidelijk: "geen beroepsinkomsten genieten". Betekent het dat hij geen aandelen van een vennootschap mag hebben? Dat hij geen aandelen op de beurs kan kopen? Mag dat niet? Mag u dat? Is hij geen gewone Belg? Hebben wij zopas niet gevraagd dat ze zoals gewone Belgen zouden worden berecht? Hebben wij dat niet allemaal samen gevraagd? (*Protest van de heer Francken*)

Ik denk dat het dossier duidelijk is.

Spreek niet over fiscale constructies, als u (...) binnen eigen rangen voldoende specialisten hebt.

Vrienden, wij zullen met duidelijke overtuiging de wetsvoorstellen goedkeuren. Wij zijn blij dat wij zo'n grote stap doen naar meer transparantie en duidelijkheid, minder dotaties en vooral naar gelijkberechting van alle Belgen, inclusief de koninklijke familie.

17.52 Luk Van Biesen (Open Vld): La proposition de loi stipule clairement qu'ils ne peuvent bénéficier d'aucun revenu professionnel. Par contre, ils peuvent détenir des actions dans une société, comme tous les Belges. Ne souhaitons-nous pas tous qu'ils soient jugés comme des Belges ordinaires? (*Protestations de M. Francken*)

Nous voterons avec conviction en faveur des propositions de loi. Nous sommes heureux que soit accompli aujourd'hui un pas important vers davantage de transparence, moins de dotations et une égalité de traitement de tous les Belges.

Le **président**: On a compris. Vous êtes trois passionnés dans cette salle. Je donne la parole à M. Francken mais il n'y aura pas de réplique de M. Van Biesen. Cela devient monotone.

17.53 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de voorzitter, ik ben heel blij, het is nu heel duidelijk dat het voor Open Vld geen enkel probleem is dat prins Laurent, los van zijn dotatie, los van alle voordelen die hij krijgt, los van de villa die hij krijgt van de Staat enzovoort, actief is in vastgoed en een vastgoedbedrijf heeft. Ik vind het heel goed dat dat duidelijk is. Maar kom dan over enkele maanden niet klagen.

17.54 Jean Marie Dedecker (LDD): Mijnheer de voorzitter, ik had graag gehad dat de minister van Financiën, die hier aanwezig is, op de volgende vraag antwoordt: wordt met voorliggende wetgeving echt bedoeld dat prins Laurent niet mag bijverdienen, maar zijn echtgenote wel? Gaat het om een gezinsinkomen?

Een verbod is gemakkelijk te omzeilen: als men alle functies aan de echtgenoot geeft, is het probleem opgelost en dan kan men de dotatie op zak blijven steken. Gaat het over het gezin an sich? Gaat het over man en vrouw an sich? Of gaat het over de prins alleen? Immers, ik voorzie binnen dit en drie maanden reeds opnieuw de eerste incidenten op dat vlak. De minister van Financiën is hier aanwezig, ik zou graag zijn antwoord kennen. Of krijg ik geen antwoord van de minister?

Le **président**: Le ministre des Finances écoute les questions et y répondra à la fin des débats.

17.55 Christophe Lacroix (PS): Monsieur le président, messieurs

17.55 Christophe Lacroix (PS):

les secrétaires d'État, chers collègues, je vais élaguer mes propos parce que beaucoup de choses ont déjà été dites, de bonnes, de moins bonnes et de très mauvaises. Je ne vais pas insister là-dessus pour ne pas recréer la cacophonie que nous venons de connaître.

Nous avons voulu assurer une meilleure transparence, une plus grande modernité, à moindre coût, et une responsabilisation de la monarchie. Pour la première fois, la Cour des comptes va contrôler, n'en déplaise à certains, le coût de cette monarchie dont les sommes et crédits seront inscrits dans un seul article transparent dans le budget annuel, avec déjà un premier contrôle effectué par les membres de la Chambre lors du vote du budget. Il y aura ensuite un contrôle a posteriori effectué par la Cour des comptes sur la légalité et la régularité des dépenses. En ce qui me concerne, j'ai foi dans les institutions de mon pays et je ne pense pas que le premier président de la Cour des comptes rendrait un rapport qui ne serait pas conforme aux bonnes règles, aux lois et aux habitudes qui sont celles de la Cour.

Je voudrais insister sur un élément nouveau et essentiel mais qui est pourtant contesté. Ce n'est sans doute pas parfait mais, dorénavant, le traitement concédé aux membres de la famille royale sera soumis à l'impôt et aux taxes indirectes, rétablissant ainsi une certaine égalité avec la population.

Je voudrais revenir sur un point abordé par M. Francken et Mme Gerkens: le recours abusif à la fondation d'utilité publique. J'entends les uns et les autres s'indigner pour des raisons tout à fait différentes. Je suis effectivement plus proche de la thèse de Mme Gerkens et je voudrais rappeler qu'il y a, au Sénat, une proposition de loi déposée par mon collègue Ahmed Laaouej visant à modifier l'objet d'une fondation d'utilité publique afin qu'elle ne soit plus un moyen permettant d'éluder l'impôt. Il s'agira que la fondation d'utilité publique vise un intérêt général et non un intérêt lucratif. J'invite tous ceux qui s'indignent aujourd'hui d'un recours abusif à la fondation d'utilité publique, à soutenir la proposition de mon collègue au Sénat. Nous aurons au moins le privilège d'avancer plutôt que de s'égosiller ici.

Des règles de déontologie et de bonne conduite sont instaurées à l'égard des membres de la famille royale afin d'assurer la dignité, la respectabilité et la neutralité de la fonction et de notre pays.

On a encore beaucoup parlé tout à l'heure de monarchie protocolaire, de république. Vous savez les socialistes que nous sommes. Nous sommes évidemment, et avant toute chose, des républicains de cœur mais, en Belgique, nous sommes des royalistes de raison. Et nous le sommes parce que nous tenons à notre pays et que, aujourd'hui encore, la monarchie, telle qu'elle est, modernisée enfin, est un lien important entre les trois Régions et les habitants qui composent ce pays.

Je rappelle à ceux qui défendent la monarchie protocolaire que, si c'est pour faire une monarchie protocolaire du type anglais ou du type hollandais, avec des manteaux d'hermine, des carrosses, des couronnements somptueux, qui ont un coût exorbitant et rappellent l'ancien régime, vous nous trouverez sur votre chemin! Comme je l'ai souligné en commission, il était temps de mettre fin aux pratiques

Ons doel bestond erin de koninklijke dotaties te verlagen en ze transparanter en moderner te maken, en de monarchie te responsabiliseren. De Kamerleden zullen een eerste controle uitvoeren bij de stemming over de begroting, aangezien de bedragen en de kredieten in één transparant begrotingsartikel zullen worden vermeld. Het Rekenhof zal de wettigheid en de regelmatigheid van de uitgaven a posteriori nagaan. Ik heb vertrouwen in die instellingen!

Voortaan zullen de koninklijke dotaties onderworpen zijn aan inkomstenbelastingen en indirecte belastingen. Die regeling is weliswaar niet perfect maar ze zorgt er toch voor dat de gelijkheid ten aanzien van de bevolking enigszins wordt hersteld.

Ik wil iedereen die hier zijn verontwaardiging uitschreeuwt over het misbruik van stichtingen van openbaar nut, ertoe oproepen het wetsvoorstel te steunen dat collega Laaouej in de Senaat heeft ingediend en dat ertoe strekt het doel van een stichting van openbaar nut te wijzigen zodat ze niet langer kan worden aangewend om belastingen te ontwijken.

Door de invoering van gedragsregels zullen de waardigheid en de neutraliteit van de functie gewaarborgd worden.

Wij socialisten zijn in ons hart republikeinen, maar in België zijn we beredeneerde royalisten, omdat we gehecht zijn aan ons land. De monarchie blijft een belangrijk bindmiddel tussen de drie Gewesten en de inwoners van ons land. We zijn gekant tegen een protocolaire monarchie naar Engels of Nederlands voorbeeld, die handenvol geld kost en aan het ancien régime doet denken.

Deze hervorming beantwoordt aan de legitieme verwachtingen van de bevolking: een moderne monar-

héritées du passé. La nouvelle réglementation devra être respectée dans la lettre et dans l'esprit. Tout ceci, chers collègues, était absolument nécessaire afin de répondre aux attentes légitimes de la majorité de notre population d'adapter le fonctionnement de la monarchie aux besoins et aux réalités de notre époque.

chic die beantwoordt aan de eisen van deze tijd.

Le **président**: Monsieur Lacroix, je vous remercie. Étant donné qu'il n'y a plus d'intervenant pour les quatre propositions déposées, je clos la discussion générale.

Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles ***Bespreking van de artikelen***

Nous passons à la discussion des articles de la proposition de loi n° 2960. Le texte corrigé par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(2960/4)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen van het wetsvoorstel nr. 2960 aan. De door de commissie verbeterde tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2960/4)**

L'intitulé en français a été modifié par la commission en "proposition de loi concernant les dotations et les indemnités octroyées à des membres de la Famille royale ainsi que la transparence du financement de la monarchie".

Het opschrift in het Frans werd door de commissie gewijzigd in "proposition de loi concernant les dotations et les indemnités octroyées à des membres de la Famille royale ainsi que la transparence du financement de la monarchie".

La proposition de loi compte 26 articles.
Het wetsvoorstel telt 26 artikelen.

* * * * *

Amendements redéposés:

Heringediende amendementen:

Art. 2

- 1 – Theo Francken cs (2960/2)
- 19 – Barbara Pas cs (2960/2)

Art. 3

- 2 – Theo Francken cs (2960/2)

Art. 4

- 3 – Theo Francken cs (2960/2)
- 4 – Theo Francken cs (2960/2)

Art. 6

- 5 – Theo Francken cs (2960/2)

Art. 7

- 6 – Theo Francken cs (2960/2)
- 20 – Barbara Pas cs (2960/2)

Art. 8

- 7 – Theo Francken cs (2960/2)

Art. 10

- 8 – Theo Francken cs (2960/2)
- 21 – Barbara Pas cs (2960/2)

Art. 11

- 9 – Theo Francken cs (2960/2)

Art. 13

- 10 – Theo Francken cs (2960/2)

Art. 14

- 11 – *Theo Francken cs (2960/2)*

Art. 15

- 12 – *Theo Francken cs (2960/2)*

Art. 17

- 13 – *Theo Francken cs (2960/2)*

Art. 19

- 14 – *Theo Francken cs (2960/2)*

Art. 20

- 15 – *Theo Francken cs (2960/2)*

Art. 21

- 16 – *Theo Francken cs (2960/2)*
- 22 – *Barbara Pas cs (2960/2)*

Art. 22

- 17 – *Theo Francken cs (2960/2)*
- 23 – *Barbara Pas cs (2960/2)*

Art. 23

- 18 – *Theo Francken cs (2960/2)*
- 24 – *Barbara Pas cs (2960/2)*

* * * * *

La discussion des articles est close. Le vote sur les amendements et les articles réservés ainsi que sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over de aangehouden amendementen en artikelen en over het geheel zal later plaatsvinden.

* * * * *

Conclusion de la discussion des articles:

Besluit van de artikelsgewijze bespreking:

Réservé: le vote sur les amendements et les articles 2, 3, 4, 6, 7, 8, 10, 11; 13, 14, 15, 17, 19, 20, 21, 22 et 23 (tel que corrigé).

Aangehouden: de stemming over de amendementen en artikelen 2, 3, 4, 6, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 17, 19, 20, 21, 22 en 23 (zoals verbeterd).

Adoptés article par article: les articles 1, 5, 9, 12, 16, 18, 24 à 26, avec des corrections de texte aux articles 16 et 18.

Artikel per artikel aangenomen: de artikelen 1, 5, 9, 12, 16, 18, 24 tot 26, met tekstverbeteringen op artikelen 16 en 18.

* * * * *

Nous passons à la discussion des articles de la proposition de loi n° 2961. Le texte corrigé par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(2961/4)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen van het wetsvoorstel nr. 2961 aan. De door de commissie verbeterde tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2961/4)**

La proposition de loi compte 5 articles.

Het wetsvoorstel telt 5 artikelen.

* * * * *

Amendements redéposés:

Heringediende amendementen:

Art. 2

- 1 – *Barbara Pas cs (2961/2)*
- 2 – *Barbara Pas cs (2961/2)*
- 5 – *Theo Francken cs (2961/2)*

Art. 2/1 (n)

- 6 – *Theo Francken cs (2961/2)*

Art. 3

- 3 – *Barbara Pas cs (2961/2)*

- 7 – *Theo Francken cs (2961/2)*

Art. 4

- 4 – *Barbara Pas cs (2961/2)*
- 8 – *Theo Francken cs (2961/2)*

* * * * *

La discussion des articles est close. Le vote sur les amendements et les articles réservés ainsi que sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over de aangehouden amendementen en artikelen en over het geheel zal later plaatsvinden.

* * * * *

Conclusion de la discussion des articles:

Besluit van de artikelsgewijze bespreking:

Réservé: le vote sur les amendements et les articles 2, 3 et 4.

Aangehouden: de stemming over de amendementen en artikelen 2,3 en 4.

Adoptés article par article: les articles 1 et 5.

Artikel per artikel aangenomen: de artikelen 1 en 5.

* * * * *

18 **Projet de loi fixant la Liste Civile pour la durée du règne du Roi Philippe (2959/1-5)**

18 **Wetsontwerp houdende vaststelling van de Civiele Lijst voor de duur van de regering van Koning Filip (2959/1-5)**

Discussion générale

Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend.

Les deux rapporteurs, à savoir Mme Kristien Van Vaerenbergh et M. André Frédéric, renvoient à leur rapport écrit.

Plusieurs intervenants étaient inscrits dont MM. Lacroix et Van Biesen qui se sont déjà exprimés. Interviendront encore M. Francken, Mme Pas et Mme Emmery.

18.01 **Theo Francken** (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijnheer de staatssecretaris, collega's, over de Civiele Lijst hebben wij in de commissie een lang debat gevoerd. Op een bepaald ogenblik vond u dat mijn uier leeg was.

Mijn uier mag misschien leeg zijn, maar de uier van de van Saksen-Coburg is voller dan ooit en zal dat ook zeker na de stemming van aanstaande donderdag zijn.

Ik wil toch even dieper ingaan op een paar punten inzake de Civiele Lijst.

Er is geen discussie over het feit dat er een Civiele Lijst is en dat de Koning en de koningin voldoende geld moeten krijgen om hun functie als staatshoofd van dit land waardig te kunnen vervullen. Voor ons is het staatshoofd beter iemand die verkozen is. Dat is evident, maar in dit land is dat niet het geval en daarmee moeten wij dan maar leren leven. Zo is de feitelijkheid.

Er is niet zoveel discussie over het feit dat zij voldoende geld moeten krijgen. Wat mij betreft is er ook niet zo veel discussie over het feit dat dit 11,5 miljoen euro bedraagt, evenveel als waar wij waren geëindigd.

18.01 **Theo Francken** (N-VA): La Liste Civile a fait l'objet de longs débats en commission.

La discussion ne porte pas sur la Liste Civile en tant que telle. Le Roi et la Reine doivent recevoir les moyens pécuniaires nécessaires pour exercer dignement leur rôle de chef d'État, mais nous privilégions l'option d'un chef d'État élu. Nous devons cependant nous résigner car cette option n'est pas à l'ordre du jour dans ce pays.

Le montant de 11,5 millions d'euros n'est pas davantage au cœur du débat. L'essentiel est que la Liste Civile couvre la totalité des coûts et c'est précisément sur ce point que le bât blesse.

Wat wel belangrijk is, is dat de Civiele Lijst alles inclusief is en alle kosten dekt. Dat is precies het probleem. De Civiele Lijst is maar een deel van de kostprijs van de monarchie.

Boven op die Civiele Lijst komen nog eens maximaal 35 personeelsleden. Het kunnen er ook minder zijn, wij zullen dat in de gaten houden. Daarnaast is er het veiligheidsdispositief van 135 agenten. Dat heeft men altijd. Een president heeft ook beveiliging nodig en reist ook met een militair toestel, dus daar is er geen verschil. Daarnaast zal een aantal zaken nog altijd worden bekostigd door de federale Staat. De verwarmingskosten van het koninklijk paleis in Brussel zullen worden gedragen door de Regie der Gebouwen.

Mijnheer Verherstraeten, het is goed dat u hier bent, want ik wil u graag een vraag stellen over het hekkenwerk van de paleizen. Er bestaat daarover immers wat discussie. U zegt dat u heel duidelijk hebt geantwoord. Ik ben dan blijkbaar een slechte verstaander.

Mijnheer Geens zegt dat al wat te maken heeft met "buiten", wordt bekostigd door de Regie der Gebouwen. Het was echter niet helemaal duidelijk wat "buiten" precies betekent. Er wordt lacherig gedaan over de hoveniers en over het hekkenwerk. Men vindt dat een detail. Het gaat echter om honderdduizenden euro. Het schilderen van het hek in Laken kost ongeveer honderdduizend euro, wat het volgens mij wel relevant maakt.

Al wat te maken heeft met buiten, zoals de fontein en de parken wordt betaald door de Regie der Gebouwen. De verwarmingskosten van een paleis worden door de Regie der Gebouwen betaald, de andere niet.

Wat heeft u daartoe geïnspireerd? Waarom is er geen duidelijkheid over de hele lijn? Graag had ik wat meer uitleg gekregen. Ik geloof immers niet het verhaal dat de kostprijs van de monarchie neerkomt op 11,5 miljoen euro en 35 medewerkers. Volgens mij ligt die kostprijs een heel stuk hoger.

Gelet op het feit dat er nu maximale transparantie komt – dicit de regering – zal dat wel duidelijk zijn in het rapport dat het Rekenhof zal overhandigen. Ik heb ook daar wel nog een vraag bij. Ik neem aan dat het rapport dat wordt gemaakt door de voorzitter en de eerste voorzitter van het Rekenhof, wordt overhandigd aan het Parlement. Ik neem aan dat de Parlementsleden hier inzage in krijgen. De heer Van Biesen heeft dat hier ten stelligste bevestigd.

Ik betwijfel dat echter. Waarom wordt het rapport immers alleen opgemaakt door de voorzitter en de eerste voorzitter, en niet door de algemene vergadering van het Rekenhof? Als het rapport wordt opgesteld door de algemene vergadering, waarom kan het dan niet worden bezorgd aan het Parlement? Zo kunnen alle Parlementsleden nakijken wat er juist in de trommel zit. Ik blij daaromtrent met heel wat vragen achter.

Wat het fiscale gedeelte betreft, betreurt ik de manier van aanpakken bijzonder. Ik herhaal mijn redenering. Volgens mij is het feit dat de Koning en de koningin geen belastingen betalen, ongrondwettelijk. Dat is geen grondwettelijke gewoonte. Er wordt gezegd dat het een

À cette Liste Civile se surajoute la mise à disposition d'un maximum de 35 membres de personnel. Ils peuvent également être moins nombreux. Nous en assurerons un suivi. Il y a par ailleurs le dispositif de sécurité qui compte 135 agents. Un président élu a également besoin de services de sécurité et voyage aussi à bord d'un avion militaire. Dans ce domaine, il n'y a donc aucune différence.

D'autres choses continueront à être financées par l'État fédéral. La Régie des Bâtiments payera les frais de chauffage du Palais royal de Bruxelles. Le ministre Geens a déclaré que tout ce qui concernait l'"extérieur" serait pris en charge par la Régie des Bâtiments. D'aucuns trouvent que ma remarque concernant les jardiniers, les fontaines et les haies concerne des points de détail, mais il s'agit pourtant de centaines de milliers d'euros. Si tel Palais bénéficie d'un financement venant de la Régie des Bâtiments pour ses frais de chauffage, tel autre Palais n'en bénéficie pas. Le coût total de la monarchie ne se réduit donc pas à 11,5 millions d'euros et 35 collaborateurs.

Le gouvernement lui-même s'étant prononcé pour une transparence maximale, je présume que tout deviendra clair dans le prochain rapport de la Cour des comptes, que le Parlement pourra consulter, comme l'a affirmé M. Van Biesen.

Je regrette particulièrement le sort qui a été réservé au volet fiscal. Le fait que le Roi et la Reine ne paient pas d'impôts est, à mon estime, inconstitutionnel.

En commission, le ministre Vanackere a cherché toutes sortes de prétextes afin d'exonérer les dépenses à charge des dotations et de la Liste Civile d'accises et de la TVA. Il est à présent partiellement remédié à ce problème. Les impôts indirects devraient être payés, même si cela ne figure pas

grondwettelijke gewoonte is, maar dat is het volgens mij niet. Uw voorganger, minister Vanackere, heeft allerlei uitvluchten bedacht in de commissie om de uitgaven ten laste van de dotaties en de Civiele Lijst vrij te stellen van accijnzen en btw. Ik heb hem daar een vijftal keer over ondervraagd. Dat wordt nu voor een stuk opgelost. De indirecte belastingen zouden moeten worden betaald, ook al staat dat niet in de wetsartikelen zelf, maar in de memorie van toelichting, wat ik op zich een vreemde manier van werken vind.

Over de belastingvrijstelling van de Civiele Lijst wil ik toch even iets voorlezen. Ik vind het immers belangrijk dat het in het verslag staat. U weet immers dat de verslagen met de discussies over de Civiele Lijst tientallen jaren meegaan.

De belastingvrijstelling van de Civiele Lijst en van de dotaties is volgens minister Vanackere gebaseerd op artikel 89 van de Grondwet en op grondwettelijke gewoonte. Deze redenering klopt niet. Artikel 89 van de Grondwet luidt als volgt: "De Civiele Lijst wordt door de wet vastgesteld voor de duur van de regering van elke Koning." Van enige vrijstelling van belasting is in dit grondwetsartikel geen enkele sprake. De Belgische Grondwet kent, in tegenstelling tot de Nederlandse Grondwet, geen bepaling die de Koning vrijstelt van belastingen. Bovendien geldt artikel 89 alleen voor de Civiele Lijst en niet voor de dotaties. Dat grondwetsartikel kan dan ook onmogelijk de basis zijn van de fiscale vrijstelling van de dotaties.

Een grondwettelijke gewoonte is al evenmin een mogelijke grondslag. Er wordt unaniem aanvaard dat een grondwettelijke gewoonte niet kan voorgaan op een uitdrukkelijke grondwetsbepaling. Een gewoonte kan de Grondwet aanvullen, maar niet buiten werking stellen. Anders geformuleerd: een grondwettelijke gewoonte kan nooit *contra constitutionem* zijn, maar enkel *praeter constitutionem*.

Artikel 173 van de Grondwet bepaalt uitdrukkelijk dat een vrijstelling of vermindering van belasting slechts kan worden ingevoerd door een wet. Een vermindering of vrijstelling veronderstelt dus de tussenkomst van het Parlement. Een dergelijke wet bestaat evenwel niet en bestaat ook nu nog steeds niet, en wordt ook niet ingevoerd. Heel het verhaal inzake de vrijstelling van de Civiele Lijst houdt dus grondwettelijk geen steek. Daar blijven wij bij ons punt. Laat dan de hoogte van het bedrag van de Civiele Lijst of 11,5 miljoen euro – een staatshoofd kost geld, akkoord – volledig inbegrepen zijn. Dat is niet zo. Voor de eerste keer worden expliciet 35 personeelsleden toegewezen, boven op de Civiele Lijst.

Ten derde, wat hier inzake het fiscale gedeelte gebeurt, is een ongrondwettelijke zaak. Het kan niet dat de Koning boven andere landgenoten staat waar het gaat om het betalen van belastingen. Als dat kan, moet het geregeld zijn bij wet, maar die wet bestaat niet en wordt vandaag ook niet ingediend. Wat er gebeurt, is dus een ongrondwettelijke zaak. Dit klopt niet, dit gaat volledig in tegen de Grondwet van dit land.

Daarom, beste mensen, zal de N-VA een tegenstem uitbrengen bij alle voorstellen die vandaag worden ingediend, en zeker bij het verhaal van de Civiele Lijst.

dans les articles de loi, mais seulement dans l'exposé des motifs. Je veux vous faire lecture du texte suivant concernant l'exonération fiscale de la Liste Civile.

D'après l'ancien ministre des Finances, M. Vanackere, l'exonération fiscale de la Liste Civile et des dotations était fondée sur l'article 89 de la Constitution et sur les coutumes constitutionnelles. C'est toutefois inexact.

Je cite l'article 89 de la Constitution: "La loi fixe la Liste Civile pour la durée de chaque règne". Cet article ne fait pas mention d'une quelconque exonération d'impôt car la Constitution ne prévoit aucune disposition exonérant le Roi de l'impôt. Par ailleurs, l'article 89 ne s'applique qu'à la Liste Civile et ne peut dès lors constituer le fondement de l'exonération fiscale des dotations. Enfin, une coutume constitutionnelle ne peut primer une disposition constitutionnelle expresse. Une coutume peut compléter la Constitution, pas en annuler l'application.

En vertu de l'article 173 de la Constitution, une exemption ou modération d'impôt ne peut être établie que par une loi, ce qui exige l'intervention du Parlement. Il n'a jamais été et n'est toujours pas question d'une telle loi, de sorte que le point de vue relatif à l'exonération de la Liste Civile ne se justifie pas d'un point de vue constitutionnel.

Les 11,5 millions d'euros de la Liste Civile ne couvrent pas tous les frais car, pour la première fois, quelque 35 membres du personnel sont ainsi également mis à disposition. D'un point de vue constitutionnel, le Roi ne peut par ailleurs pas être au-dessus de ses concitoyens la soumission à l'impôt. Il n'y a jamais eu et il n'y a toujours pas de loi réglant cette matière, de sorte que tout ceci est

contraire à notre Constitution.

La N-VA votera donc contre le projet de loi relatif à la Liste Civile.

Le **président**: Je donne la parole à Mme Emmery.

18.02 Isabelle Emmery (PS): (*Intervention hors micro*)

Le **président**: Excusez-moi. N'étiez-vous pas inscrite pour intervenir sur le projet de loi relatif à la Liste Civile? C'est une erreur des services. Je donne la parole à Mme Pas.

18.03 Barbara Pas (VB): In de debatten van daarnet, en zeker naar aanleiding van de troonswissel, is gebleken dat de discussie over het protocolaire koningschap ten volle gevoerd wordt. Vandaag is dat nog maar eens bewezen. Alle partijen in dit halfroond hebben, hetzij recentelijk, hetzij minstens enkele jaren geleden, allemaal te kennen gegeven dat zij de initiatieven willen ondersteunen die daartoe zullen leiden. Bovendien zijn ook de burgers in dit land ervan overtuigd dat bepaalde handelingen en bevoegdheden van de Koning volledig achterhaald en archaïsch zijn.

De regeling in Nederland werd hier vandaag al aangehaald. Die strekt tot voorbeeld. Daar werden recentelijk de bevoegdheden van de Koning fors teruggeschroefd, onder meer op het vlak van de regeringsvorming. Wat doet men vandaag? Onder druk van de crisis en de politieke opinie morreelt men een beetje aan de Civiele Lijst. Aan de politieke rol van de Koning wordt echter niet geraakt, ook al zou ruim de helft van de Vlamingen dat wel willen, zo blijkt uit de laatste peilingen. Een lintje knippen hier en daar, meer moet dat niet zijn voor een meerderheid van de Vlamingen. Wat ons betreft, moet het zelfs dat niet meer zijn. Wij hebben geen behoefte aan koekjesdozenromantiek.

Constructief als wij zijn, willen wij in de eerste fase dringend werk maken van het beperken van de koninklijke rol en bevoegdheden in de samenleving, zoals tenslotte een meerderheid in Vlaanderen wil. Hooguit kan die monarch een louter vertegenwoordigende, absoluut neutrale rol spelen die volledig gedekt is door de regering.

In een tweede fase dient men tenminste de democratie ten volle te verfijnen door de erfopvolging af te schaffen en het staatshoofd democratisch te laten verkiezen. In die graduele context verdient het volgens ons dan ook aanbeveling werk te maken van die aangelegenheid. Zolang er in dit land een koningshuis is, moeten het handelen, het optreden en de verantwoordelijkheden ervan binnengeloofd worden in een democratische rechtsstaat van de 21^e eeuw.

Alle mooie theorieën ten spijt wordt donderdag de Civiele Lijst goedgekeurd. Daarmee wordt het bestaande systeem de facto gebetonneerd. Fundamenteel is er niets veranderd. Het systeem wordt cosmetisch behandeld, met wat randvoorwaarden, maar uiteindelijk blijft het gewoon gehandhaafd. Er wordt meer transparantie beloofd. Voortaan zullen er accijnzen betaald worden op de zogenaamde Civiele Lijst, de rijkelijke dotatie die ervoor zorgt dat de koninklijke familie haar kosten kan dekken. Bij nader inzien zijn die taksen echter ook maar een mager beestje. Op minder dan een derde

18.03 Barbara Pas (VB): Tous les partis se sont un jour dits prêts à soutenir des initiatives pour évoluer vers une monarchie protocolaire. De même, il n'est plus besoin de convaincre les citoyens du caractère archaïque de certaines compétences du Roi.

Aux Pays-Bas, ces compétences royales ont encore été fortement réduites récemment, entre autres en ce qui concerne la formation des gouvernements. En Belgique, on se contente de bricoler la Liste Civile sous l'effet de la crise et sous la pression de l'opinion, mais sans toucher reconsidérer le rôle politique du Roi, en dépit du souhait de plus de la moitié des Flamands.

En ce qui nous concerne, le Roi n'a même plus besoin de couper des rubans et nous voulons avant tout réduire le rôle qu'il joue dans la société et ses compétences, en ne lui laissant plus qu'une mission purement représentative et absolument neutre, entièrement couverte par le gouvernement.

Dans une deuxième phase, il s'agira de supprimer la monarchie héréditaire et de la remplacer par un chef d'État démocratiquement élu. Aussi longtemps qu'elle subsistera, la famille royale belge devra s'inscrire dans un État de droit démocratique du XXIe siècle.

La Liste Civile sera adoptée jeudi. En réalité, le système n'est aucunement modifié quant au fond, à quelques fioritures près. Il est question d'une plus grande

van de Civiele Lijst worden btw en taksen geheven. Ik zal alleszins bij de belastingcontroleur vragen of ik ook zo'n gunsttarief kan krijgen, maar ik vrees dat ik het antwoord al ken.

Er rijzen nog heel wat vragen bij het voorliggend ontwerp. Het zijn dezelfde vragen die ook tijdens de vorige discussie werden gesteld. Ik heb mijn vragen ook in de commissie gesteld maar kreeg toen geen antwoord. Ik zal mijn vragen herhalen in de hoop dat ik die antwoorden nu wel krijg.

Waarom worden er, naast de zeer uitgebreide Civiele Lijst, nog 35 personeelsleden ter beschikking gesteld van de Koning? Waarom vallen de verwarmingskosten van het koninklijk paleis te Brussel buiten de Civiele Lijst? Waarom valt het externe onderhoud van het paleis in Brussel en het kasteel in Laken ten laste van de Staat? Waarom wordt de Koning niet volledig onderworpen aan de personenbelasting? Ik heb geen enkel antwoord gekregen op deze vragen en geen enkele verantwoording waarom dit zo gebeurt.

De heer Van Biesen is inmiddels niet meer aanwezig.

De Belgische koninklijke familie is niet echt de fanfare van honger en dorst, laten wij eerlijk zijn. De persoonlijke goederen van de koninklijke familie zijn van enig niveau. De historische wortels van dit familiefortuin zijn terug te brengen tot de koloniale activiteiten in Congo. De verwevenheid van de koninklijke familie met de Société Générale en met enkele buitenlandse banken die discreet maar vastberaden de belangen van de koninklijke familie bij alle grote Belgische financiële transacties verdedigen. Het volstaat om te zeggen dat de eerste Koning der Belgen niet tot de rijkste adellijke families van Europa behoorde en dat het tot Leopold II heeft geduurd eer de basis van het fortuin van de van Saksen-Coburgs werd gelegd.

De basis voor het koninklijke fortuin ligt, zoals u allen weet, in Congo en de schandalige manier waarop het werd verworven is een historisch gegeven. Zolang de Belgische Staat blijft bestaan en het staatshoofd nog een koning is, volstaat dat riante, door de Belgische Staat gegenereerde, vermogen van die koninklijke familie om de kosten te dekken die verbonden zijn aan het koningschap zoals het vandaag bestaat.

In tegenstelling tot onze collega's verklaren wij ons dan ook niet akkoord met 11,5 miljoen euro, collega Francken. Die zogenaamde Civiele Lijst moest tot nul worden herleid, want het koninklijke fortuin is groot genoeg.

18.04 Minister **Koen Geens**: Mijnheer de voorzitter, ik heb heel weinig toe te voegen aan wat ik in de commissie al heb gezegd. Het aantal ambtenaren waarop de Koning een beroep kan doen is expliciet omschreven in de Civiele Lijst zelf of in het wetsontwerp. Voorheen was dat niet het geval. Ook inzake de btw en de accijnzen is er een duidelijke afwijking van de vroegere gewoonte om het koningshuis daaraan niet te onderwerpen.

Ik meen met de heer Francken al een zeer vruchtbare discussie te hebben gevoerd over de vraag of hekkens extern dan wel intern zijn. Althans in mijn huis, mijnheer Francken, staan er binnen geen hekkens, dus die zijn volgens mij extern.

transparence et des accises seront dorénavant versées, mais la TVA et les taxes ne seront dues que sur moins d'un tiers de la Liste Civile. Le contrôleur des contributions sera-t-il aussi clément à mon égard? Je crains que non.

Pourquoi met-on encore 35 membres du personnel à disposition, en plus de la Liste Civile? Pourquoi les frais de chauffage du Palais royal de Bruxelles et l'entretien externe de ce palais et du château de Laeken ne sont-ils pas à charge de cette Liste? Pourquoi le Roi n'est-il pas intégralement assujéti à l'impôt des personnes physiques?

La Famille royale belge est loin d'être sans ressources. Les bases de la fortune familiale des Saxe-Cobourg ont été jetées par Léopold II qui a scandaleusement exploité le Congo en tant que colonie, avec le soutien discret mais résolu de la Société Générale et de quelques banques étrangères. Tant que l'État belge continuera d'exister et que le Roi demeurera le chef de l'État, cette vaste fortune devrait tout de même suffire à couvrir les frais de la monarchie.

Contrairement à la N-VA, nous ne marquons pas notre accord sur une Liste Civile de 11,5 millions d'euros. Pour mon parti, la Liste Civile doit tout simplement être réduite à zéro!

18.04 **Koen Geens**, ministre: Le projet de loi spécifie le nombre d'agents de l'État auxquels le Roi peut faire appel. Dorénavant, la Maison royale sera par ailleurs soumise à la TVA et aux accises.

J'ai déjà mené une discussion fructueuse avec M. Francken concernant la question de savoir si les grilles sont à considérer comme externes ou internes. Quoi

Mijnheer de voorzitter, voorts heb ik niets toe te voegen aan wat reeds in de commissie werd gezegd.

18.05 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de minister, bij mij staan er binnen noch buiten hekkens. Ik heb daar geen zin in. Ik probeer open te staan voor iedereen en heb geen hekwerk nodig.

Alleszins kan ik wel zeggen dat dit mijn punt bewijst: de Civiele Lijst dekt lang niet wat veel mensen denken dat ze dekt, namelijk de kosten van het koningshuis. Onze fractie toont aan dat er nog altijd heel wat externe kosten zijn, boven op de Civiele Lijst, die het totale financiële kostenplaatje van het koningshuis vormen. Het koningshuis kost dus nog veel meer dan de 11,5 miljoen euro waarmee vaak gezwaaid wordt.

qu'il en soit, chez moi, il n'y a pas de grilles à l'intérieur.

18.05 Theo Francken (N-VA): Chez moi, il n'y a pas de grilles du tout, ni à l'intérieur, ni à l'extérieur, car je m'efforce de faire preuve d'ouverture d'esprit, mais cela apporte justement de l'eau à mon moulin car cela prouve que la Liste Civile est loin de couvrir toutes les dépenses de la Maison royale étant donné qu'il y a de nombreux coûts externes. Les dépenses dépassent donc largement le montant de 11,5 millions d'euros qui a été si souvent cité.

Discussion des articles

Bespreking van de artikelen

Le **président**: Nous passons à la discussion des articles. Le texte corrigé par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(2959/5)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie verbeterde tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2959/5)**

Le projet de loi compte 9 articles.

Het wetsontwerp telt 9 artikelen.

* * * * *

Amendements redéposés:

Heringediende amendementen:

Art. 2

- 5 – Barbara Pas cs (2959/3)

Art. 2/1 (n)

- 1 – Theo Francken cs (2959/3)

Art. 3

- 6 – Barbara Pas cs (2959/3)

Art. 3/1 (n)

- 2 – Theo Francken cs (2959/3)

Art. 4

- 7 – Barbara Pas cs (2959/3)

Art. 5

- 3 – Theo Francken cs (2959/3)
- 8 – Barbara Pas cs (2959/3)

Art. 6

- 9 – Barbara Pas cs (2959/3)
- 4 – Theo Francken cs (2959/3)

Art. 7

- 10 – Barbara Pas cs (2959/3)

Art. 8

- 11 – Barbara Pas cs (2959/3)

Art. 9

- 12 – Barbara Pas cs (2959/3)

* * * * *

La discussion des articles est close. Le vote sur les amendements et les articles réservés ainsi que sur

l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over de aangehouden amendementen en artikelen en over het geheel zal later plaatsvinden.

* * * * *

Conclusion de la discussion des articles:

Besluit van de artikelsgewijze bespreking:

Réservé: le vote sur les amendements et les articles 2 à 9.

Aangehouden: de stemming over de amendementen en artikelen 2 tot 9.

Adopté article par article: l'article 1.

Artikel per artikel aangenomen: het artikel 1.

* * * * *

19 **Projet de loi portant sur la réforme du calcul des cotisations sociales pour les travailleurs indépendants (2938/1-3)**

- Proposition de loi modifiant l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants, instaurant un système de calcul des cotisations sociales sur la base des revenus de l'année en cours (1763/1-2)

- Proposition de loi modifiant l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants en vue de modifier la perception des cotisations sociales (2588/1-2)

19 **Wetsontwerp houdende hervorming van de berekening van de sociale bijdragen voor zelfstandigen (2938/1-3)**

- Wetsvoorstel tot wijziging van koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen, teneinde een regeling in te stellen waarbij de sociale bijdragen worden berekend op grond van de inkomsten van het lopende jaar (1763/1-2)

- Wetsvoorstel tot aanpassing van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen tot wijziging van de inning van de sociale bijdragen (2588/1-2)

Propositions de loi déposées par:

Wetsvoorstellen ingediend door:

- 1763: Muriel Gerkens, Meyrem Almaci, Georges Gilkinet, Wouter De Vriendt

- 2588: Zuhail Demir, Jan Jambon, Peter Luykx, Karel Uyttersprot

Je vous propose de consacrer une seule discussion à ce projet et ces deux propositions de loi. (Assentiment)

Ik stel u voor één enkele bespreking aan dit wetsontwerp en deze twee wetsvoorstellen te wijden. (Instemming)

Discussion générale

Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend.

19.01 **Valérie Warzée-Caverenne**, rapporteur: Monsieur le président, madame la ministre, messieurs les ministres, chers collègues, en commission Économie, nous avons voté le projet de loi de réforme du système de calcul des cotisations sociales des indépendants, proposé par la ministre Sabine Laruelle.

Il était crucial de revisiter ce système de calcul datant de 1967 pour plusieurs raisons: les revenus des travailleurs indépendants peuvent varier fortement, les carrières sont actuellement bien souvent mixtes et les périodes de crise économique sont une réalité – les derniers chiffres concernant le nombre de faillites nous le confirment – et les demandes de dispense sont en augmentation. Bref, il était temps de s'attaquer à ce dossier et de mettre en place un nouveau mécanisme

19.01 **Valérie Warzée-Caverenne**, rapporteur: De berekeningswijze van de sociale bijdragen van de zelfstandigen, die van 1967 dateert, moest worden herdacht. De inkomsten van de zelfstandigen kunnen sterk schommelen, vaak hebben ze een gemengde loopbaan en het aantal aanvragen tot bijdragevrijstelling neemt toe. Het berekeningsmechanisme zal niet langer uitgaan van de inkomsten van het

de calcul des cotisations sociales qui soit non plus basé uniquement sur l'année N-3 mais qui tienne compte des revenus professionnels de l'année même.

C'est donc chose faite et je remercie la ministre d'avoir réalisé ce travail de concertation et de réflexion qui a permis d'aboutir à un texte qui sera d'application dès janvier 2015, délai nécessaire pour permettre la transition entre les deux systèmes, l'actuel et le nouveau contenu du projet de loi.

Notons que le nouveau système de calcul est plus juste, en lien avec la réalité économique de l'indépendant. Il est également plus simple et corrige les défauts du système actuel, notamment concernant le début de carrière de l'indépendant où les revenus des trois premières années servent à deux reprises de revenus de référence. De même, en fin de carrière, l'indépendant souhaitant diminuer sa charge de travail se voit actuellement contraint de payer des cotisations élevées. Lors de sa cessation d'activité, les trois dernières années d'activité ne servent de base à aucune année de cotisation. Ce ne sera plus le cas: chaque année sera prise en compte.

Ce nouveau système de calcul est plus souple et permet des adaptations de la cotisation sociale proposée par la caisse d'assurances sociales, évitant par ce fait même d'entraîner l'indépendant dans une situation financière problématique. En effet, si les revenus de l'indépendant sont en baisse, après accord de sa caisse d'assurances sociales, l'indépendant aura donc la possibilité de verser des cotisations provisoires inférieures à celles proposées initialement. De même, si les revenus sont en hausse, l'indépendant pourra payer plus que les cotisations proposées, une régularisation intervenant dès connaissance des revenus réels.

Cette réforme répond aux attentes des indépendants car le mode de calcul est en adéquation avec la réalité économique. Les membres de la commission Économie l'ont bien compris puisque ce projet de loi a été adopté à l'unanimité, ce qui est un fait plutôt rare. Notre groupe espère qu'il en sera de même jeudi, lors du vote en séance plénière.

19.02 Karel Uyttersprot (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de berekening van de sociale bijdragen voor zelfstandigen is een oud zeer. Voorliggend wetsontwerp is dan ook bijzonder belangrijk voor wie in dit land onderneemt, voor onze zelfstandigen en ondernemers.

Het wetsontwerp wijzigt de berekeningswijze van de sociale bijdragen die per kwartaal moeten worden betaald. Het wijzigt ze op een dergelijke wijze dat men een nauwere aansluiting van de N-3 wil bekomen. Men wil dus teruggaan naar drie jaar, veeleer dan naar een N-1.

De ondernemers hebben de keuze tussen drie systemen.

Een eerste mogelijkheid is een kwartaalbijdrage berekend op basis van het beroepsinkomen, zoals gekend op 1 januari N-3. De betrokkene kan een hoger bedrag betalen, maar mag ook een lager bedrag betalen, indien daartoe de toestemming van het RSVZ wordt bekomen. Zodra de beroepsinkomsten bekend zijn, volgt een regularisatie.

jaar N-3, maar zal rekening houden met de inkomsten van het lopende jaar.

De nieuwe berekeningswijze is rechtvaardiger en eenvoudiger. Het zet de fouten van het vorige systeem recht, wat vooral een invloed heeft in het begin en op het einde van de loopbaan. De regeling is soepeler dan de huidige, want de door het socialeverzekeringsfonds voorgestelde sociale bijdrage kan zo nodig worden aangepast. Wanneer de inkomsten van de zelfstandige dalen, zal hij lagere voorlopige bijdragen kunnen betalen. Wanneer zijn inkomsten stijgen, kan hij dan weer meer dan de voorgestelde bijdragen betalen.

Het wetsontwerp komt tegemoet aan de verzuchtingen van de zelfstandigen en werd in de commissie eenparig aangenomen. Wij hopen dat het ook donderdag kamerbreed zal worden aangenomen.

19.02 Karel Uyttersprot (N-VA): Le calcul des cotisations sociales des indépendants constitue de longue date un problème. Le projet de loi à l'examen revêt dès lors une importance particulière. Il tend à la modification du mode de calcul de la cotisation sociale trimestrielle.

Les entrepreneurs peuvent opter en faveur d'une cotisation trimestrielle calculée sur la base des revenus professionnels selon la règle "N moins 3", mais si l'ONSS leur en donne l'autorisation, ils peuvent également choisir de payer un montant inférieur ou supérieur. Dès que les revenus réels auront été établis, il sera

Reeds in december 2012 heb ik samen met mevrouw Demir een gelijkaardig voorstel ingediend. Het betrof een voorstel om onze ondernemingen en ondernemers te responsabiliseren, een voorstel voor meer transparantie en om een betere aansluiting bij het inkomen te bekomen, volgens het jaar dat de inkomsten worden verworven. In een dergelijk jaar-op-jaarsysteem betaalt de zelfstandige onmiddellijk de sociale bijdragen, die op basis van een raming van de inkomsten van het jaar worden berekend.

Dit systeem sluit bij het jaar-op-jaarsysteem aan, maar is niet gelijkaardig. Niet getreurd echter, het is alleszins een belangrijke verbetering van wat was.

Wij hebben niettemin een aantal bemerkingen.

Ten eerste, wij zijn van mening dat de invoegetreding van deze wet op 1 januari 2015 een vrij lange overgangstermijn inhoudt.

Ten tweede, het RSVZ moet bepalen of iemand al dan niet minder mag betalen. De RSVZ zit echter dikwijls zelf in geldnood. Zal het derhalve wel bereid zijn die vermindering toe te staan?

Ten derde, er is een overgangperiode vastgelegd voor wie op pensioen is. Voor hen geldt een specifiek uitzonderingsregime. Wat doen wij echter met onverwachte stopzettingen, bijvoorbeeld van iemand die ziek wordt en zijn zaak moet stopzetten?

Ten vierde, er wordt ook in een evaluatie voorzien na vier jaar, wat ons een lange termijn lijkt.

Het voorliggende ontwerp wijzigt op een betekenisvolle wijze het bestaande systeem. Wij kunnen er ons dan ook in vinden. Wij zijn van mening dat het een belangrijke stap in de goede richting is.

procédé à une régularisation.

En décembre 2012, j'avais déposé une proposition analogue avec Mme Zuhail Demir. Cette proposition tendait à responsabiliser les employeurs, à renforcer la transparence et à permettre un meilleur alignement sur les revenus. Dans le cadre du système "d'une année à l'autre" que nous proposons, les cotisations sociales étaient calculées sur la base d'une estimation des revenus annuels. Le système mis en avant par le projet de loi diffère quelque peu de notre texte mais constitue malgré tout une importante amélioration.

Nous souhaitons toutefois formuler quelques observations. Ainsi, l'entrée en vigueur le 1er janvier 2015 nous semble vraiment trop éloignée.

Le fait que l'INASTI doive décider lui-même de l'importance des cotisations peut poser problème. L'INASTI est souvent lui-même à court de moyens, il n'est dès lors pas établi que cet organe accorde des réductions.

Il existe un régime d'exception spécifique pour les retraités. Mais qu'en sera-t-il des cessations inopinées d'activités, par exemple pour cause de maladie?

Nous pensons par ailleurs que la loi ne devrait pas être évaluée au bout de quatre années seulement.

Cependant, le système actuel est modifié de manière significative. Nous pouvons y adhérer.

19.03 Isabelle Emmery (PS): Monsieur le président, madame la ministre, chers collègues, mon groupe se réjouit d'avoir pleinement participé à l'élaboration de ce nouveau mode de calcul des cotisations sociales des indépendants.

En effet, en 2007, le Parti Socialiste déposait au Parlement fédéral une proposition de loi visant à simplifier le calcul des cotisations sociales des travailleurs indépendants. Concrètement, le PS proposait à l'indépendant qui le désire de verser anticipativement ses cotisations sociales au cours de l'année durant laquelle les revenus

19.03 Isabelle Emmery (PS): Mijn fractie heeft actief meegewerkt aan de totstandkoming van de nieuwe berekeningswijze van de sociale bijdragen van de zelfstandigen. Reeds in 2007 diende de PS een wetsvoorstel in om die berekening te vereenvoudigen. De voorgestelde regeling bood de zelfstandige die dat wilde de

sont recueillis. Ce système avait l'avantage de permettre à l'indépendant qui le souhaite d'éviter des récupérations potentiellement lourdes après trois années, conformément à la procédure en vigueur. Cela lui permettrait de payer ses cotisations en fonction de ses revenus professionnels immédiats.

À l'époque, nous avons choisi de maintenir le système dit N-3. Notre choix se basait alors sur l'avis du Comité général de gestion qui estimait qu'un système N/N n'était, à l'époque, pas réalisable d'un point de vue technique car ne reposant plus sur une connaissance des revenus. Le Comité estimait, néanmoins, qu'il serait effectivement souhaitable que le calcul des cotisations soit raccourci, voire même basé sur les revenus de cette même année. La proposition était également motivée par une contingence purement budgétaire, à savoir éviter une diminution conséquente des recettes de cotisations sociales du régime de sécurité sociale des travailleurs indépendants. Cela a d'ailleurs été clairement confirmé dans le rapport final du Comité de monitoring qui estimait le déficit de rentrées à 330 millions pour les deux premières années de la réforme.

Par la suite, nous nous sommes montrés fortement circonspects quant à l'impact positif du modèle N/N qui ne permettait pas d'exclure des comportements irrationnels par lesquels des indépendants limiteraient à tort très fortement leur versement provisoire se mettant ainsi eux-mêmes en difficulté au moment du décompte final, critique qui figure également dans le rapport final du Comité de monitoring. C'est donc une solution hybride qui a été choisie, un mode unique de calcul selon lequel les cotisations de chaque année sont calculées sur la base des revenus de l'année même et payables provisoirement en fonction des revenus de l'année N-3 avec la possibilité d'anticiper la hausse de ses revenus et donc de ses cotisations sociales.

La troisième voie, la solution dégagée à l'unanimité par le Comité de monitoring, est donc celle de la synthèse, celle qui prend le meilleur des deux propositions afin de répondre au mieux aux demandes légitimes des indépendants en évitant les risques budgétaires.

Cette solution évite les nombreux écueils des propositions initiales, celles qui concernaient le mode de calcul N-3, mais également la version N/N qui avait un impact budgétaire conséquent et qui engendrait une instabilité au niveau de l'estimation des montants des cotisations dans le chef des indépendants, mais également un risque au niveau des recettes perçues.

La proposition qui nous est présentée au vote répond finalement à une préoccupation commune à l'ensemble des personnes ayant tenté de dégager une solution: donner aux indépendants un système de cotisations sociales en phase avec les réalités économiques qu'ils vivent au quotidien et c'est, je pense, mission accomplie.

mogelijkheid om vooraf sociale bijdragen te storten in de loop van het jaar waarin de inkomsten worden verworven. Zo konden potentieel zware terugvorderingen na drie jaar worden voorkomen.

Destijds hadden we ervoor geopteerd om de N-3-regeling te behouden. Het algemeen beheerscomité was van oordeel dat een N/N-regeling destijds technisch niet uitvoerbaar was, maar meende wel dat de termijnen voor de bijdragenberekening moesten worden ingekrompen. Er speelden ook budgettaire redenen, want men wilde voorkomen dat de inkomsten van de sociale bijdragen in het socialezekerheidsstelsel van de zelfstandige werknemers zouden dalen. Bovendien kon een N/N-regeling ook niet uitsluiten dat een zelfstandige onverstandige dingen zou gaan doen, door bijvoorbeeld zijn voorlopige stortingen onterecht laag te houden en zichzelf zo in moeilijkheden te brengen bij de eindafrekening.

Er werd gekozen voor een hybride oplossing, een unieke berekeningswijze waarbij de bijdragen van elk jaar worden berekend op grond van de inkomsten van het lopende jaar en voorlopig betaalbaar zijn op grond van de inkomsten van het jaar N-3. Die 'derde weg' verzoent de beste aspecten van beide voorstellen om zo goed mogelijk tegemoet te komen aan de terechte vragen van de zelfstandigen en tegelijk budgettaire ontsparingen te voorkomen.

Deze oplossing maakt het mogelijk de vele struikelblokken die de oorspronkelijke voorstellen inhielden, te omzeilen.

De aangenomen tekst komt tegemoet aan een algemene bekommernis: de zelfstandigen een socialebijdragensysteem bieden dat strookt met hun economische situatie. Missie volbracht, zou ik zeggen!

19.04 Muriel Gerken (Ecolo-Groen): Monsieur le président, madame la ministre, mes chers collègues, voilà de nombreuses années que les indépendants souhaitent que leurs cotisations sociales soient calculées sur la base des revenus de l'année en cours plutôt que sur les revenus des trois années antérieures, puisque les activités et les recettes qu'ils en retirent sont parfois très variables. Dès lors, ils doivent parfois payer des cotisations trop importantes et ne savent pas les assumer avec leur chiffre d'affaires.

Ecolo-Groen avait déposé une proposition de loi en septembre 2011. Elle proposait un système permettant de calculer les cotisations sur le revenu annuel. Votre projet de loi traduit d'une autre manière les mêmes objectifs.

Votre projet de loi reçoit l'assentiment, puisqu'il résulte de consultations et de travail technique réalisé avec les représentants des indépendants. Dès lors, on peut estimer qu'il rencontre leurs préoccupations et qu'il permettra de moderniser et d'améliorer ce système de calcul des cotisations sociales. C'est la raison pour laquelle Ecolo-Groen soutiendra évidemment ce projet de loi.

J'aimerais néanmoins attirer l'attention et, en tout cas, vous dire que nous souhaitons rester partenaires dans le processus, dans le déroulement, dans la concrétisation future de ces dispositions. En effet, il est un élément intéressant dans votre projet et dans les mécanismes mis en place: celui qui vise à maintenir la neutralité budgétaire et financière de la sécurité sociale des indépendants, et donc une préoccupation pour que le montant des cotisations dû soit réellement payé.

C'est pourquoi – en tout cas, c'est mon interprétation – des cotisations plancher fixant des repères permettant à l'indépendant de se situer et d'évaluer les cotisations correspondantes ont été instaurées. Ces valeurs plancher peuvent varier dans le temps, en fonction de la concrétisation et de l'avancée du processus. Il en découle que l'indépendant qui a des revenus inférieurs et qui souhaite payer des cotisations plus faibles ne peut pas le faire automatiquement mais doit demander l'aval de sa caisse d'assurance sociale.

Ce dispositif est prudent. Il faudra parallèlement veiller à ce que ces caisses soient à l'écoute de l'indépendant. Je pense qu'elles se soucient fondamentalement de maintenir un équilibre budgétaire et d'éviter à l'indépendant de se retrouver dans des difficultés cumulées. Ces craintes pourraient néanmoins freiner et empêcher concrètement l'application de la loi.

Il est donc important, selon moi, de veiller à cette application et de vérifier l'évolution des revenus de l'indépendant qui a demandé une diminution de sa cotisation et ce, afin qu'il ne se retrouve pas en situation de sous-paiement et doive dès lors assumer des retards et les pénalités y afférentes.

L'évaluation du mécanisme est prévue dans la loi. Il faudra vraiment veiller à ce qu'elle ait lieu en concertation avec les intervenants et le parlement. Cela nous permettra d'examiner la pertinence des mesures mises en place et leur adaptation éventuelle.

19.04 Muriel Gerken (Ecolo-Groen): De zelfstandigen zijn sinds jaar en dag vragende partij voor een berekening van hun sociale bijdragen op basis van hun inkomsten van het lopende jaar, en niet van de afgelopen drie jaar.

In september 2011 had Ecolo-Groen daar een wetsvoorstel over ingediend. Met uw wetsontwerp beoogt u hetzelfde doel, zij het op een andere manier. Aangezien uw tekst op de steun van de vertegenwoordigers van de zelfstandigen kan rekenen, zullen wij er eveneens ons zegel aan hechten.

We willen nauw betrokken blijven bij de tenuitvoerlegging van die bepalingen, en wel om twee redenen: enerzijds omdat men de budgettaire en financiële neutraliteit van het socialezekerheidsstelsel van de zelfstandigen wil behouden, en anderzijds omdat men ervoor wil zorgen dat de verschuldigde bijdragen effectief worden betaald.

U heeft minimumbijdragen ingevoerd met referentie-inkomens. Die minimumbedragen kunnen in de tijd variëren, in functie van de verdere ontwikkeling van het traject. Zelfstandigen wier inkomsten lager uitvallen en die lagere bijdragen willen betalen, moeten hun socialeverzekeringsfonds om toestemming vragen.

Het is geen echt vergaande regeling. We moeten erop toezien dat de socialeverzekeringsfondsen naar de zelfstandige luisteren en dat er gekeken wordt naar de evolutie van de inkomsten van de zelfstandige die een vermindering van de bijdrage heeft gevraagd, om te voorkomen dat men te weinig bijdragen betaalt.

De wet voorziet in de evaluatie van de regeling. Het is cruciaal dat een en ander in overleg met de stakeholders en het Parlement gebeurt.

19.05 Sabine Laruelle, ministre: Monsieur le président, il me semble que tous les responsables politiques cherchaient à atteindre le même objectif: permettre à l'indépendant d'adapter le montant de ses cotisations sociales à la réalité économique vécue. Différentes pistes étaient sur la table et celle qui est proposée aujourd'hui est issue d'une très large concertation avec les organisations d'indépendants ainsi qu'avec les caisses d'assurances sociales. En concertation avec tous les partenaires, nous préparons une circulaire permettant d'objectiver les conditions dans lesquelles un indépendant pourra bénéficier d'une diminution; nous voulons être certains qu'un indépendant à Anvers soit traité de la même manière qu'un indépendant à Arlon.

En ce qui concerne la mise en œuvre de ce projet, politiquement, j'aurais préféré qu'elle intervienne le 1er janvier 2014 car vous n'ignorez pas qu'un événement assez important se déroulera en mai 2014.

Ik heb een grondige analyse van de Vereniging der Sociale Verzekeringsfondsen voor Zelfstandigen (VSVZ) waarin staat dat het niet mogelijk is de hervorming al op 1 januari 2014 te laten ingaan. Omdat zij op 1 januari moet ingaan, zal dat op 1 januari 2015 gebeuren. Ik vind dat ook laat, maar de informatica kan niet klaar zijn voor 1 januari 2014, en ik wil geen *bugs*.

Je ne souhaite pas initier une réforme et avoir par la suite des problèmes dans sa mise en œuvre. En ce qui concerne l'évaluation, quatre ans peuvent sembler beaucoup mais ce ne sera jamais que trois exercices de régularisation. La mise en œuvre est prévue pour 2015 et en 2017 aura lieu le premier exercice de régularisation. Nous avons souhaité avoir au moins deux à trois exercices de régularisation. Ainsi, s'il y a des dysfonctionnements flagrants avant, nous pourrions adapter le système.

19.06 Karel Uyttersprot (N-VA): Ik stel vast dat er voor gepensioneerden wel een overgangsregeling, een uitzonderingsregime bestaat, maar niet voor iemand die zijn zaak onverwacht, om welke reden ook, stop moet zetten.

19.07 Sabine Laruelle, ministre: En cas d'arrêt de l'activité, les cotisations seront dues sur les mois prestés, ce qui est tout à fait logique. En cas de faillite, il y aura des bénéficiaires prioritaires. On sait que les caisses d'assurances sociales sont l'un des bénéficiaires prioritaires en cas de faillite. On ne peut évidemment pas prévoir des cas de transition pour toutes les situations.

En ce qui concerne les pensionnés, la situation est un peu différente. En cas d'arrêt, si on travaille trois mois, on paiera une cotisation

19.05 Minister Sabine Laruelle: Alle politieke verantwoordelijken streefden hetzelfde doel na: de zelfstandige moest zijn sociale bijdragen kunnen afstemmen op de economische realiteit. De voorgestelde oplossing is het resultaat van overleg met de zelfstandigenorganisaties en de socialeverzekeringsfondsen. Wij werken aan een omzendbrief ter objectivering van de voorwaarden waaronder een zelfstandige een vermindering zal kunnen genieten.

Ik had de regeling liever op 1 januari 2014 in werking zien treden, want in mei 2014 staat er iets belangrijks te gebeuren.

Or une analyse de l'Association des Caisses d'Assurances Sociales pour Travailleurs Indépendants a démontré qu'une entrée en vigueur au 1er janvier 2014 est impossible. Je suis d'accord pour dire que 2015 est peut-être un peu trop éloigné. Mais l'application informatique ne sera pas prête pour le 1er janvier 2014 et je ne veux vraiment pas que des bogues apparaissent.

Wat ik niet wil, is een hervorming in de steigers zetten en vervolgens moeten vaststellen dat de uitvoering ervan voor problemen zorgt. De tenuitvoerlegging is gepland voor 2015, en in 2017 volgt de eerste regularisatie. Als er disfuncties zijn, zullen we nog kunnen bijsturen.

19.06 Karel Uyttersprot (N-VA): Pour les retraités, il existe un régime d'exception, mais pas pour quelqu'un qui doit mettre un terme à ses activités d'un jour à l'autre.

19.07 Minister Sabine Laruelle: Indien de activiteit wordt stopgezet, zullen de bijdragen verschuldigd zijn voor de gewerkte maanden. In geval van faillissement zullen er prioritaire rechthebbenden zijn waaronder de socialeverzekeringsfondsen. De situatie van de gepensioneerden is enigszins

sociale sur trois mois. C'est ce que permettra cette réforme.

verschillend.

Le **président**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles ***Bespreking van de artikelen***

Nous passons à la discussion des articles du projet de loi n° 2938. Le texte corrigé par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(2938/3)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan van het wetsontwerp nr. 2938. De door de commissie verbeterde tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2938/3)**

L'intitulé en français a été modifié par la commission en "projet de loi portant réforme du calcul des cotisations sociales pour les travailleurs indépendants".

Het opschrift in het Frans werd door de commissie gewijzigd in "projet de loi portant réforme du calcul des cotisations sociales pour les travailleurs indépendants".

Le projet de loi compte 18 articles.
Het wetsontwerp telt 18 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 18 sont adoptés article par article, avec des corrections de texte à l'article 3.
De artikelen 1 tot 18 worden artikel per artikel aangenomen, met tekstverbeteringen op artikel 3.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

20 **Projet de loi concernant le statut social de certaines catégories de personnes qui exercent un mandat public (2930/1-2)**

20 **Wetsontwerp betreffende het sociaal statuut van bepaalde categorieën van personen die een publiek mandaat uitoefenen (2930/1-2)**

Transmis par le Sénat
Overgezonden door de Senaat

Discussion générale ***Algemene bespreking***

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

20.01 **Karel Uyttersprot**, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, beste collega's, onderhavig wetsontwerp is overgezonden door de Senaat.

Ik wil er verslag over uitbrengen, omdat het rechtstreeks invloed heeft op alle mandatarissen van alle geledingen.

Het RSVZ heeft een aantal jaren geleden immers een merkwaardig standpunt ingenomen ten aanzien van politieke mandatarissen die zitting hebben in raden van bestuur met een raadgevende stem. Ik citeer uit de memorie van toelichting: "In de praktijk gebeurt het echter

20.01 **Karel Uyttersprot**, rapporteur: Ce projet de loi a une incidence directe sur tous les mandataires de toutes les catégories. L'Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants (INASTI) invite en effet les mandataires politiques qui siègent avec voix consultative dans un conseil d'administration à s'affilier à un fonds d'assurances

dat het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ) personen die als politiek mandataris gemandateerd werden door hun gemeenteraad, om te zetelen in een raad van bestuur en dit met een raadgevende stem, toch aangemaand worden om zich aan te sluiten bij een sociaal verzekeringsfonds. (...) De motivering van deze praktijk betreft een interpretatie van het RSVZ die een onderscheid maakt tussen stemgerechtigde mandatarissen en zij die een raadgevende stem hebben".

Met het wetsontwerp wordt een einde gesteld aan deze interpretatie van het RSVZ.

Collega Kristien Van Vaerenbergh heeft reeds in september 2011 een gelijkaardig wetsvoorstel ingediend. De nieuwe wet zal bepalen dat personen die belast zijn met een mandaat in een openbare of private instelling of die met een raadgevende stem lid zijn van de bestuursorganen van een openbare of private instelling, hetzij uit hoofde van hun functie bij de administratie, het Rijk, de Gemeenschap, het Gewest, de provincie, de gemeente of de openbare instelling, hetzij uit hoofde van een werkgevers- of werknemersorganisatie in die hoedanigheid niet meer onderworpen zijn aan de verplichting om aan te sluiten bij een sociale kas. Op de vraag van collega Schiltz of ook districtsmandatarissen daaronder vallen, heeft de minister positief geantwoord.

Het voorliggend ontwerp werd unaniem goedgekeurd.

sociales. L'INASTI établit en effet une distinction entre les mandataires siégeant avec voix délibérative et ceux siégeant avec voix consultative. Ce projet de loi met fin à cette interprétation de l'INASTI.

Mme Van Vaerenbergh a déjà déposé une proposition de loi similaire en septembre 2011. La nouvelle loi dispose que les personnes chargées d'un mandat dans un organisme public ou privé ou qui sont membres avec voix consultative d'un organe de gestion d'un organisme public ou privé, soit en raison des fonctions qu'elles exercent auprès d'une administration de l'État, d'une communauté, d'une région, d'une province, d'une commune, d'un district ou d'un établissement public, soit en qualité de représentant d'une organisation de travailleurs ou d'employeurs, ne sont plus assujetties à l'obligation d'affiliation à une caisse d'assurances sociales.

Ce projet de loi a été adopté à l'unanimité.

Le **président**: Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)
Vraagt iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles **Bespreking van de artikelen**

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(2930/1)**
Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2930/1)**

Le projet de loi compte 4 articles.
Het wetsontwerp telt 4 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 4 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 4 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

21 **Projet de loi modifiant les dispositions du Code judiciaire relatives à la rectification d'erreurs matérielles ou à la réparation d'omissions dans les décisions judiciaires ainsi qu'à l'interprétation des décisions judiciaires (50/10-11)**

21 **Wetsontwerp tot wijziging van de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot de verbetering van materiële verschrijvingen of het herstel van omissies in rechterlijke beslissingen alsook de uitlegging van rechterlijke beslissingen (50/10-11)**

Sans rapport
Zonder verslag

Amendé par le Sénat
Geamendeerd door de Senaat

Conformément à l'article 87 du Règlement, les projets de loi renvoyés à la Chambre par le Sénat ne font plus l'objet d'une discussion générale en séance plénière, sauf si la Conférence des présidents en décide autrement.

Overeenkomstig artikel 87 van het Reglement wordt geen algemene bespreking in plenaire vergadering gewijd aan een wetsontwerp dat door de Senaat naar de Kamer is teruggestuurd, tenzij de Conferentie van voorzitters anders beslist.

Discussion des articles ***Bespreking van de artikelen***

Nous passons à la discussion des articles. Le texte corrigé par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(50/11)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie verbeterde tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(50/11)**

Le projet de loi compte 14 articles.
Het wetsontwerp telt 14 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 14 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 14 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

22 **Projet de loi modifiant la loi du 4 juillet 1956 relative à la protection des dénominations, signes et emblèmes de la Croix-Rouge en vue de sa mise en conformité avec le Protocole additionnel aux Conventions de Genève du 12 août 1949, relatif à l'adoption d'un signe distinctif additionnel (Protocole III) adopté à Genève le 8 décembre 2005 (2925/1-2)**

22 **Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 4 juli 1956 tot bescherming van de benaming "Rode-Kruis", van de tekens en emblemen van het Rode-Kruis met het oog op de overeenstemming ervan met het Aanvullend Protocol bij de Verdragen van Genève van 12 augustus 1949 betreffende de aanvaarding van een aanvullend onderscheidend embleem (Protocol III), aangenomen te Genève op 8 december 2005 (2925/1-2)**

Discussion générale ***Algemene bespreking***

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

22.01 **Stefaan Van Hecke**, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, ik **22.01** **Stefaan Van Hecke**,

verwijs naar mijn schriftelijk verslag.

rapporteur: Je renvoie au rapport écrit.

Le **président**: Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)
Vraagt iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles **Bespreking van de artikelen**

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) **(2925/1)**

Wij vatten de bespreking aan van de artikelen. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2925/1)**

Le projet de loi compte 2 articles et une annexe.
Het wetsontwerp telt 2 artikelen en een bijlage.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 et 2 sont adoptés article par article avec des corrections de texte.
De artikelen 1 en 2 worden met tekstverbeteringen artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

23 Proposition de loi modifiant la législation en ce qui concerne le compte de qualité des avocats, des notaires et des huissiers de justice et la séparation de patrimoines (1661/1-6)

- Proposition de loi modifiant la loi hypothécaire du 16 décembre 1851 en ce qui concerne le compte de tiers (1764/1-2)

23 Wetsvoorstel tot wijziging van de wetgeving wat de kwaliteitsrekening van advocaten, notarissen en gerechtsdeurwaarders en de afscheiding van vermogens betreft (1661/1-6)

- Wetsvoorstel tot wijziging van de Hypotheekwet van 16 december 1851 wat de derdenrekening betreft (1764/1-2)

Propositions de loi déposées par:

Wetsvoorstellen ingediend door:

- 1661: Raf Terwingen, Sonja Becq, Leen Dierick, Jef Van den Bergh, Willem-Frederik Schiltz, Sabien Lahaye-Battheu, Christian Brodcorne

- 1764: Kristien Van Vaerenbergh, Koenraad Degroote, Sophie De Wit, Sarah Smeyers, Karel Uyttersprot

Je vous propose de consacrer une seule discussion à ces deux propositions de loi. (*Assentiment*)
Ik stel u voor een enkele bespreking aan deze twee wetsvoorstellen te wijden. (*Instemming*)

Discussion générale **Algemene bespreking**

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

23.01 Stefaan Van Hecke, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, zoals u ziet, hebben wij keihard gewerkt en veel rapporten geschreven. Ik verwijs naar mijn schriftelijk verslag.

23.01 Stefaan Van Hecke, rapporteur: Je renvoie au rapport écrit.

23.02 Özlem Özen (PS): Monsieur le président, chers collègues,

23.02 Özlem Özen (PS):

madame la ministre – absente –, il aura fallu presque trois ans au législateur pour répondre à l'arrêt de la Cour de cassation du 27 juin 2011 sur les comptes de tiers. C'était sans doute trop long, mais il est vrai que le texte aujourd'hui en discussion ne se limite pas au strict nécessaire: en plus de les protéger, nous avons encadré la gestion des comptes de qualité.

Si les avocats étaient demandeurs d'une telle loi, ce sont bien les citoyens les premiers bénéficiaires. En assurant la protection des comptes de qualité, nous renforçons évidemment la confiance que le justiciable doit pouvoir placer en ceux qui l'accompagnent ou qui jouent le rôle d'intermédiaires avant, pendant et après les procédures judiciaires.

Ce sont donc les notions de confiance et d'accès à la justice qui sont au centre de cette proposition et nous autorisent à créer un régime d'exception pour des professions juridiques organisées et largement encadrées.

Quant à la proposition elle-même, nous avons fait le choix, conformément à la doctrine classique, de ne pas créer une séparation de patrimoine proprement dite. Dans cette même logique, nous avons également veillé à ce que l'incessibilité ne soit pas absolue puisque les sommes déposées sur ces comptes ne pourront pas être saisies pour autant qu'elles en respectent la destination.

Il s'agit donc bien d'une proposition de bon sens à laquelle le groupe PS et moi-même apporterons notre soutien.

Le **président**: Merci, madame. Je ferai simplement remarquer que, si la ministre n'est pas présente, le gouvernement est néanmoins représenté et que ce sont des propositions de loi.

23.03 Kristien Van Vaerenbergh (N-VA): Mijnheer de voorzitter, eerst en vooral zijn wij zeer tevreden dat er uiteindelijk een regeling komt voor de problematiek van de derdenrekening, zeker na het arrest van de eerste kamer van het Hof van Cassatie, nadat de Franstalige kamer van het Hof van Cassatie is tussengekomen, meer bepaald op 27 januari 2011, waardoor de rechtsonzekerheid is gegroeid. Zij oordeelden dat zonder een wettelijke regeling de gelden, waar deze ook vandaan komen, die op een derdenrekening worden gedeponeerd in naam en voor rekening van de cliënt door een advocaat, deel uitmaken van het vermogen van die advocaat en dus geen afgescheiden vermogen vormen van het persoonlijk vermogen van die advocaat.

Met dat arrest heeft het Hof van Cassatie de rechtszekerheid ondermijnd dat in het geval van samenloop de gelden op de derdenrekening geen deel uitmaken van het vermogen van een tussenpersoon, tenzij een bijzondere regeling bij de wet hierin voorziet.

Door dat cassatiearrest drong zich dus een wettelijke regeling op. Om die reden heeft de N-VA ook een wetsvoorstel ingediend. Wij zijn tevreden dat er een regeling komt, zij het dat wij een meer algemene

Mijnheer de voorzitter, beste collega's, mevrouw de (afwezige) minister, de langverwachte tekst die vandaag voorligt, biedt bescherming en een omkadering voor het beheer van de kwaliteitsrekening.

Het vertrouwen en de toegang tot de rechtsbedeling zijn gerechtvaardigde gronden voor de invoering van een uitzonderingsregeling voor de georganiseerde en geregementeerde justitiële beroepen.

Wij hebben niet geopteerd voor een afscheiding van vermogens als zodanig, en hebben erop toegezien dat de onoverdraagbaarheid niet absoluut is.

De PS-fractie en ikzelf zullen dit voorstel, dat getuigt van gezond verstand, steunen.

De **voorzitter**: Mag ik er toch op wijzen dat de minister zelf misschien niet aanwezig is, maar dat de regering wel vertegenwoordigd is, en dat het hier over wetsvoorstellen gaat.

23.03 Kristien Van Vaerenbergh (N-VA): Nous nous félicitons de voir enfin adopté un règlement concernant le problème du compte de tiers. La Cour de cassation a créé un climat d'insécurité juridique en estimant qu'en l'absence de réglementation légale, les fonds déposés par un avocat sur un compte de tiers au nom et pour le compte d'un client font partie du patrimoine de cet avocat, à moins qu'un règlement particulier n'en dispose autrement.

C'est pourquoi la N-VA a déposé une proposition de loi proposant un règlement plus général que celui préconisé dans le projet de loi à l'examen. Nous souhaitons en effet qu'outre les catégories professionnelles dotées d'un code

regeling voorstelden, anders dan het voorstel dat wij nu ter stemming voorgelegd krijgen. Via ons voorstel, dat veel algemener van aard was, zouden, naast de beroepscategorieën die wel al door een deontologische code gebonden zijn, ook bijvoorbeeld handelaren hun klanten de zekerheid kunnen bieden dat zij bepaalde betaalde voorschotten bij een faillissement zouden kunnen terugkrijgen.

Een klant legt bijvoorbeeld een huwelijkslijst neer. Wie hun een cadeau wil geven, betaalt dan de handelaar. Als de handelaar daarna failliet gaat, zijn de trouwers hun cadeau en het geld dat daarvoor werd betaald, kwijt. Ons voorstel zou deze problematiek opgelost hebben. Spijtig genoeg wordt nu alleen in die specifieke regeling voorzien. Dat is de reden waarom wij ons bij de stemming over dit wetsvoorstel zullen onthouden.

déontologique, par exemple les clients de commerçants se voient offrir la certitude que les avances versées puissent être récupérées en cas de faillite. Je songe, à titre d'exemple, à l'ouverture d'une liste de mariage. Notre proposition permettrait à des époux de ne pas perdre leur argent en cas de faillite du commerçant. Que le projet à l'examen se limite à un règlement spécifique constitue la raison de notre abstention au moment du vote.

Le **président**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles ***Bespreking van de artikelen***

La proposition de loi n° 1661 règle des matières visées aux articles 77 et 78 de la Constitution.
Het wetsvoorstel nr. 1661 regelt aangelegenheden als bedoeld in de artikelen 77 en 78 van de Grondwet.

Conformément à l'article 72.2, alinéa 2 du Règlement, les dispositions relevant de l'article 77 de la Constitution sont disjointes du projet de loi.
Overeenkomstig artikel 72.2, tweede lid van het Reglement, worden de bepalingen die ressorteren onder artikel 77 van de Grondwet uit het wetsontwerp gelicht.

Nous passons à la discussion des articles de la proposition de loi n° 1661/5 (matières visées à l'article 77 de la Constitution). Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(1661/5)**
Wij vatten de bespreking van de artikelen aan van het wetsvoorstel nr. 1661/5 (aangelegenheden als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet). De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(1661/5)**

L'intitulé a été modifié par la commission en "proposition de loi modifiant le Code judiciaire en ce qui concerne le compte de qualité des avocats".
Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "wetsvoorstel tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek wat de kwaliteitsrekening van advocaten betreft".

La proposition de loi compte 4 articles.
Het wetsvoorstel telt 4 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 4 sont adoptés article par article, avec une correction de texte à l'article 2.
De artikelen 1 tot 4 worden artikel per artikel aangenomen, met een tekstverbetering op artikel 2.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

Nous passons à la discussion des articles de la proposition de loi n° 1661/6 (matières visées à l'article 78 de la Constitution). Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(1661/6)**
Wij vatten de bespreking van de artikelen aan van het wetsvoorstel nr. 1661/6 (aangelegenheden als

bedoeld in artikel 78 van de Grondwet). De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(1661/6)**

L'intitulé a été modifié par la commission en "proposition de loi modifiant la loi du 25 ventôse an XI contenant organisation du notariat en ce qui concerne le compte de qualité des notaires et la loi hypothécaire du 16 décembre 1831 en ce qui concerne le compte de qualité des avocats, des notaires et des huissiers de justice".

Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 25 ventôse jaar XI op het notarisambt wat de kwaliteitsrekening van notarissen betreft en van de hypotheekwet van 16 december 1831 wat de kwaliteitsrekening van advocaten, notarissen en gerechtsdeurwaarders betreft".

La proposition de loi compte 4 articles.

Het wetsvoorstel telt 4 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.

Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 4 sont adoptés article par article, avec des corrections de texte à l'article 2.

De artikelen 1 tot 4 worden artikel per artikel aangenomen, met tekstverbeteringen op artikel 2.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

24 **Projet de loi modifiant le titre préliminaire du Code de procédure pénale en ce qui concerne les nullités (41/13-16)**

24 **Wetsontwerp tot wijziging van de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering wat betreft de nietigheden (41/13-16)**

Amendé par le Sénat

Geamendeerd door de Senaat

Conformément à l'article 87 du Règlement, les projets de loi renvoyés à la Chambre par le Sénat ne font plus l'objet d'une discussion générale en séance plénière, sauf si la Conférence des présidents en décide autrement.

Overeenkomstig artikel 87 van het Reglement wordt geen algemene bespreking in plenaire vergadering gewijd aan een wetsontwerp dat door de Senaat naar de Kamer is teruggestuurd, tenzij de Conferentie van voorzitters anders beslist.

De rapporteurs verwijzen naar het schriftelijk verslag.

Discussion des articles

Bespreking van de artikelen

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(41/16)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(41/16)**

Le projet de loi compte 3 articles.

Het wetsontwerp telt 3 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.

Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 3 sont adoptés article par article.

De artikelen 1 tot 3 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

25 **Ordre du jour**

25 **Agenda**

Le projet de loi suivant porte sur le Code consulaire (n° 2841). J'ai informé M. Deseyn que nous traiterions ce projet jeudi.

Le projet de loi modifiant la section 3 du chapitre 7 titre IV de la loi programme du 24 décembre 2002 (n° 2989) est reporté à jeudi.

En ce qui concerne le projet de loi suivant portant diverses modifications en vue de l'instauration d'un nouveau système social et fiscal pour les travailleurs occasionnels dans le secteur horeca (n° 2990), un amendement sera discuté en commission jeudi à 14 h 00. Ce projet sera discuté en séance plénière jeudi après-midi. Un rapport oral sera fait.

Le projet de loi modifiant le chapitre 8 du titre IV de la loi-programme (I) du 27 décembre 2006 (n° 2952) est reporté à jeudi.

Nous arrivons au projet de loi portant assentiment à l'accord de coopération du 23 juillet 2012 visant à créer un Centre interfédéral pour l'Égalité des chances et la lutte contre le racisme et les discriminations (n° 2984). Plusieurs intervenants sont ici mais les rapporteurs ne sont pas présents et certains intervenants ont reporté leur intervention à jeudi.

26 **Proposition de loi modifiant l'arrêté royal du 1er juin 1934 réglementant l'exercice de l'art dentaire en ce qui concerne la réglementation relative à l'accès aux cabinets dentaires (387/1-6)**

26 **Wetsvoorstel tot wijziging van het koninklijk besluit van 1 juni 1934 houdende reglement op de beoefening der tandheelkunde, inzake de reglementering van de toegang tot lokalen (387/1-6)**

Proposition de loi déposée par:

Wetsvoorstel ingediend door:

Raf Terwingen, Nathalie Muylle, Leen Dierick, Nahima Lanjri

Discussion générale

Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend.

26.01 **Franco Seminara**, rapporteur: Monsieur le président, je renvoie au rapport écrit.

26.01 **Franco Seminara**, rapporteur: Ik verwijs naar het schriftelijke verslag.

Le **président**: Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)

Vraagt iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.

De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles

Bespreking van de artikelen

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(387/6)**

Wij vatten de bespreking aan van de artikelen. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(387/6)**

L'intitulé en néerlandais a été modifié par la commission en "wetsvoorstel tot wijziging van het koninklijk besluit van 1 juni 1934 houdende reglement op de beoefening der tandheelkunde, inzake de reglementering van de toegang tot voor tandverzorging uitgeruste lokalen".

Het opschrift in het Nederlands werd door de commissie gewijzigd in "wetsvoorstel tot wijziging van het koninklijk besluit van 1 juni 1934 houdende reglement op de beoefening der tandheelkunde, inzake de reglementering van de toegang tot voor tandverzorging uitgeruste lokalen".

Le projet de loi compte 2 articles.

Het wetsontwerp telt 2 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.

Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 2 sont adoptés article par article.

De artikelen 1 tot 2 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

La séance est levée. Prochaine séance le jeudi 10 octobre 2013 à 14.15 heures.

De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering donderdag 10 oktober 2013 om 14.15 uur.

La séance est levée à 18.17 heures.

De vergadering wordt gesloten om 18.17 uur.

L'annexe est reprise dans une brochure séparée, portant le numéro CRIV 53 PLEN 159 annexe.

De bijlage is opgenomen in een aparte brochure met nummer CRIV 53 PLEN 159 bijlage.